

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ | INSTITUTE SETE

Μελέτη Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Μανώλης Κουτουλάκης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΙΤΛΟΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ:

**Μελέτη Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού στο πλαίσιο του Ε.Π.
Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020**

Αναθέτουσα αρχή:

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ | INSTITUTE SETE

Ανάδοχος:

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΕ. ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ

Διπλωματούχος Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, MSc, Περιφερειακής Πολιτικής, ερευνητής Δρ Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιά, Σορβώλου 1, 71305, Ηράκλειο Κρήτης

Δυνάμει της απο 9-7-2015 Σύμβασης (ΚΩΔ. 2014ΣΕ03480024 – MIS: 485414)

Το παρόν υλοποιείται ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 8 «Οργάνωση και Λειτουργία θεματικών τομέων του ΙΝΣΕΤΕ για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας του ΣΕΤΕ, Δράσεις Συντονισμού και Διοίκησης των Υποέργων της Πράξης» ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ: «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ», ΠΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	5
ΜΕΡΟΣ Α	7
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2021 – ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΩΣ ΤΟ 2020 – ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ 6 ΚΥΡΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	7
Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ 2014-2020.....	8
Συσχέτιση των 5 Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 με τον τουρισμό	8
Σύνδεση Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με τουρισμό.....	16
Κατευθύνσεις επιλέξιμων δράσεων για ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.....	18
Συσχέτιση προτάσεων σύνθεσης προϊόντων McKinsey και αρχιτεκτονικής ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020.....	20
ΜΕΡΟΣ Β.....	31
ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 – ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΑΝΕΚ	31
Αρχές – κατευθύνσεις – στρατηγικές επιλογές για την εξειδίκευση του τουρισμού στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	32
Λογική παρέμβασης – σύνδεση προτάσεων ΣΕΤΕ με την αρχιτεκτονική του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020.....	35
ΜΕΡΟΣ Γ	46
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ/ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	46
Γ.1 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Ολοκληρωμένη παρέμβαση βελτίωσης και αναβάθμισης της επαγγελματικής θέσης εργαζόμενων και αυτοαπασχολούμενων γυναικών στον τουριστικό κλάδο	47
Γ.2 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Δράσεις αναβάθμισης τουριστικού προϊόντος και λειτουργικών διαδικασιών για αυτοαπασχολούμενους και εργαζόμενους μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα	52
Γ.3 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Μηχανισμός παρακολούθησης των μεταβολών σε επαγγέλματα και δεξιότητες στον τουριστικό τομέα.....	56
Γ.4 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Μηχανισμός υποστήριξης δράσεων ανάπτυξης τουριστικού τομέα	61
Γ.5 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Παροχή κατάρτισης σε αυτοαπασχολούμενους πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στον κλάδο του τουρισμού, σε θέματα εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών	65

Γ.6 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Προώθηση της αναβάθμισης της ποιότητας και ενίσχυση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα.....	70
Γ.7 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Σύσταση – λειτουργία – ανάπτυξη σχεδίου «CLUSTER» για την προώθηση του τουρισμού MICE.....	76
Γ.8 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση σύγχρονων εφαρμογών ΤΠΕ στην προβολή των τουριστικών προϊόντων και ανάπτυξη συνεργασιών B2B στον τουρισμό («Ψηφιακή πλατφόρμα προβολής και δικτύωσης τουρισμού»).....	81
Γ.9 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Αναβάθμιση πολιτιστικών χώρων.....	85
Γ.10 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ, ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΜΕΣΩ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	88
Γ.11 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ	91
Γ.12 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Δημιουργία θεματικών διαδρομών για την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.....	93
Γ.13 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενεργειακή αναβάθμιση ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων	96
Γ.14 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενίσχυση εξωστρέφειας τουριστικών επιχειρήσεων.....	99
Γ.15 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενίσχυση συμπράξεων Τουρισμού-Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών για την προώθηση της Έρευνας και Καινοτομίας	102
Γ.16 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων/υπηρεσιών των επιχειρήσεων	105
Γ.17 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση «Πράσινων Ξενοδοχείων».....	107
Γ.18 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση και προβολή οικο-πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων	110
Γ.19 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Δικτύωση-Συμπράξεις - Cluster τουριστικών επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας.....	113
Γ.20 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ολοκληρωμένο σχέδιο προβολής και προώθησης ελληνικού τουρισμού με ενιαιοποίηση της «εικόνας» της Ελλάδας ως προορισμού	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	118
Συσχέτιση τουριστικού προϊόντος με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Χωροταξικού για τον Τουρισμό.....	118
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.....	126
ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	126

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας είναι η προετοιμασία, στοιχειοθέτηση και υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων για την εξειδίκευση των δράσεων που αφορούν τον τομέα του τουρισμού, από την πλευρά του ΣΕΤΕ προς την αρμόδια διαχειριστική αρχή του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού.

Σε συνέχεια της έγκρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων της νέας περιόδου 2014-2020 και με βάση την υπ' αριθμ. 32030 / ΕΥΣΣΑ 798/ 20-3-2015 Εγκύκλιο για την Εξειδίκευση των Ε.Π. της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ζητείται η εξειδίκευση των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο των εγκεκριμένων Ε.Π. ανά θεματικό στόχο, επενδυτική προτεραιότητα και ειδικό στόχο που έχει τεθεί.

Στο παραπάνω πλαίσιο και με βάση το ειδικό ενδιαφέρον για διακριτή αντιμετώπιση του τουριστικού τομέα στο πλαίσιο χρηματοδοτικής στήριξης που αναμένεται να προσφέρει το νέο Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία την επόμενη περίοδο (ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020), ο ΣΕΤΕ επιθυμεί να παρουσιάσει με τεκμηριωμένο τρόπο τις θέσεις και τις προτεραιότητες σε επίπεδο κατηγοριών παρεμβάσεων και ενδεικτικών ή/και συγκεκριμένων έργων όπως αυτά απορρέουν μέσα από την ειδική μελέτη του ΣΕΤΕ «Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021: Οδικός Χάρτης Υλοποίησης», καθώς και τα πορίσματα της συμμετοχής του ΣΕΤΕ στις ενέργειες κατάρτισης του ΕΣΠΑ και των Ε.Π. της περιόδου, προ της έγκρισης αυτών.

Το έργο αφορά την προετοιμασία και υποβολή των προτάσεων (εντύπων) εξειδίκευσης των δράσεων που αφορούν τον τουριστικό τομέα. Η εισήγηση των προτάσεων εξειδίκευσης θα πρέπει να στοιχειοθετείται κατά τρόπο πολύ-τομεακό (συνδυαστική αξιοποίηση επενδυτικών προτεραιοτήτων διαφορετικών θεματικών στόχων) και πολυταμειακό (συνδυαστική ή/ και συμπληρωματική χρήση ΕΚΤ και ΕΤΠΑ).

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο για τον τομέα του Τουρισμού στην Ελλάδα (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021) που έχει εκπονήσει ο ΣΕΤΕ, έχουν οριστεί έξι «κύρια» προϊόντα, η ανάπτυξη των οποίων θα συμβάλλει στην άμβλυνση της εποχικότητας του τουρισμού και την κατ' επέκταση αύξηση των μεγεθών του και συμβολής του στην ελληνική οικονομία. Τα έξι «κύρια» προϊόντα είναι τα εξής:

1. Παραθεριστικός Τουρισμός (Sun & Beach)
2. Ναυτικός Τουρισμός
3. Τουρισμός Πόλης (City Break)
4. Ιατρικός Τουρισμός
5. Πολιτιστικός/Θρησκευτικός Τουρισμός
6. MICE (Meetings – Incentives – Conferences – Exhibitions)

Η παρούσα έκθεση-εμπειρογνωμοσύνη περιλαμβάνει τα κάτωθι στάδια-ενότητες:

- **ΜΕΡΟΣ Α:** ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2021 – ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΩΣ ΤΟ 2020 – ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ 6 ΚΥΡΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
- **ΜΕΡΟΣ Β:** ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 – ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΑΝΕΚ
- **ΜΕΡΟΣ Γ:** ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ/ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Η πρόταση η οποία παρουσιάζεται επιχειρεί να εντάξει στον προγραμματισμό της εξειδίκευσης του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 και την κατανομή των πόρων που αυτό συνοδεύεται, στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τουριστικού κλάδου και να αποτιμήσει ex-ante τις ευκαιρίες χρηματοδότησης των αναγκαίων έργων, δράσεων, παρεμβάσεων (ιδιαίτερα στους τομείς προβολής και επικοινωνίας, branding, ανάπτυξης δικτύωσης κλπ.), όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα από το νέο πλαίσιο προγραμματισμού και χρηματοδότησης την επόμενη περίοδο.

ΜΕΡΟΣ Α

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2021 - ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΩΣ ΤΟ 2020 - ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ 6 ΚΥΡΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ 2014-2020

Η αξιοποίηση των αναπτυξιακών πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020 θα συμβάλλει, στο βαθμό που τους αναλογεί, σημαντικά στις θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές που έχουν ξεκινήσει στην Ελλάδα για τη μετάβαση σ' ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, το οποίο αποβλέπει στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στον παγκόσμιο χώρο, με περαιτέρω αναβάθμιση και δημιουργία νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την Ελλάδα του 2020 αποβλέπει «στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».

Συσχέτιση των 5 Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 με τον τουρισμό

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας επιλέγονται στο πλαίσιο της στρατηγικής οι ακόλουθες **πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες με συγκέντρωση των πόρων σε επιλεγμένους θεματικούς στόχους** και επενδυτικές προτεραιότητες που όχι μόνο καλύπτουν τα προβλεπόμενα από τους κανονισμούς ποσοστά, αλλά και θέτουν τον πήχη υψηλότερα.

Στο πλαίσιο της **1^{ης} Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας», ο τομέας του τουρισμού αναγνωρίζεται ως ο κλάδος εκείνος που αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην**

προσπάθεια αναγέννησης της Ελληνικής οικονομίας, με ισχυρές διατομεακές συνέργειες (ειδικότερα δε με έμφαση σε καινοτομικές παρεμβάσεις στα συμπλέγματα «**τουρισμού – πολιτισμού, τουρισμού αγροδιατροφής και τουρισμού – περιβάλλοντος**») και συγκεκριμένες πολλαπλασιαστικές επιδόσεις σε περιφερειακή κλίμακα, ιδιαίτερα στην απασχόληση. Ο **τουρισμός** κατέχει εξέχουσα θέση ως μοχλός ανάπτυξης της οικονομίας, επιτυγχάνοντας την κινητοποίηση όλων των παραγωγικών δυνάμεων και διατρέχει οριζόντια τους περισσότερους κλάδους, όπως ξενοδοχεία, εστίαση, μεταφορές αλλά και κλάδους όπως το λιανεμπόριο. Αποτελεί τη δραστηριότητα από την οποία είναι δυνατό να προέλθει η μεγαλύτερη αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται στη χώρα με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, με την επέκταση σε νέες αγορές και με εμπλουτισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, την ανάπτυξη ποιοτικών και προσβάσιμων υποδομών, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με αξιοποίηση ΤΠΕ, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, την αναβάθμιση των γνώσεων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την επίλυση των προβλημάτων κορεσμού της φέρουσας ικανότητας. **Επισημαίνεται ότι προτεραιότητα του τουρισμού είναι η ενίσχυση συνεκτικών και ολοκληρωμένων δράσεων που συμβάλλουν στο όραμα και τη στρατηγική του τουρισμού για την περίοδο 2014-2020 και όχι η υλοποίηση αποσπασματικών έργων χωρίς συνεκτικό και πολλαπλασιαστικό χαρακτήρα.** Οι ανωτέρω παρεμβάσεις θα εμπρικλείουν την περιφερειακή διάσταση με στόχο την ανάδειξη του τοπικού φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος σε ένα σύνολο εμπειριών και, ταυτόχρονα, θα διασφαλίζουν ένα ενιαίο επίπεδο ελάχιστων ποιοτικών χαρακτηριστικών σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας.

Το πλούσιο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, το ιδιαίτερο αγροδιατροφικό προϊόν (γαστρονομία) και η πολιτιστική κληρονομιά συμβάλλουν στον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Ο **πολιτισμός** μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, η δημιουργική βιομηχανία και ο κλάδος των **ΤΠΕ** που διαθέτει όλα τα ώριμα χαρακτηριστικά (τεχνογνωσία, ανθρώπινο δυναμικό, γεωστρατηγική θέση)

συγκεντρώνουν τα **συγκριτικά «άϋλα» πλεονεκτήματα της Ελλάδας, και πρόκειται να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.**

Για την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα, είναι απαραίτητες οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες με το σύνολο των υπολοίπων χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων.

Μέσω του **Τομειακού Ε.Π. ΕΠΑνΕΚ** θα υλοποιηθούν δράσεις κυρίως εθνικής εμβέλειας που στοχεύουν στη διαφοροποίηση της χώρας σε ένα παγκόσμια μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων θα αξιοποιούν τα συγκριτικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα κάθε περιφέρειας, όπως προέκυψαν από τις περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης, συγκεντρώνοντας το τοπικό δυναμικό και τους πόρους σε ένα κοινό στόχο για την επίτευξη της οικονομικής ανάπτυξης της περιφέρειας. Σε γενικές γραμμές, **δράσεις υψηλού προϋπολογισμού θα καλυφθούν από το ΕΠΑνΕΚ και δράσεις μικρότερου προϋπολογισμού θα καλυφθούν από τα ΠΕΠ.**

Στο πλαίσιο της 2^{ης} Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας «**Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση**», τίθεται ως μια εκ των εμβληματικότερων χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων, καθώς καλείται να αντιμετωπίσει τις πλέον αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης - την ανεργία και την φτώχεια, θέτοντας τα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δημιουργεί απασχόληση. Λόγω της έντασης των προβλημάτων, θα αναζητηθούν οι μέγιστες συνέργειες των πολιτικών απασχόλησης για τη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων, μέσω συνδυασμού μέτρων και παρεμβάσεων που επιδιώκουν μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα αντικυκλικά και στα διαρθρωτικά μέτρα στο πλαίσιο της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας.

Η χρηματοδοτική προτεραιότητα εστιάζει στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της αγοράς εργασίας, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του

ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης με στόχο την αποτροπή της περιθωριοποίησης του ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω της κρίσης.

Για την προώθηση της απασχόλησης και την υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζόμενων η **εθνική πολιτική απασχόλησης** θέτει τους ακόλουθους **βασικούς στόχους**: διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και της εξασφάλισης της πρώτης απασχόλησης, ιδιαίτερα για τους νέους (Εγγύηση για την Νεολαία-Youth Guarantee), προώθηση της ενεργητικής ένταξης/επανένταξης/διατήρησης συγκεκριμένων ομάδων στην αγορά εργασίας (νέοι, γυναίκες, μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι), σύνδεση εκπαίδευσης και απασχόλησης (μαθητεία, πρακτική άσκηση), ενίσχυση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας, αναβάθμιση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, ενίσχυση της ζήτησης της εργασίας, αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας, αναδιοργάνωση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης, ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των φορέων προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, ανάπτυξη συστήματος πρόβλεψης της επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης και αναγνώρισης αναγκών σε δεξιότητες, ανάσχεση της αύξησης του ποσοστού της ανεργίας και διαμόρφωση των προϋποθέσεων εισόδου σε συστημικό κύκλο σταδιακής αύξησης της απασχόλησης, μείωση της ανεργίας των νέων με τη διευκόλυνση της ένταξης τους στην αγορά εργασίας.

Κομβικό σημείο στην ποιοτική και αποτελεσματική εφαρμογή της αναμορφωμένης πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης θα αποτελέσει ο επαναπροσδιορισμός του λειτουργικού μοντέλου του ΟΑΕΔ και η αναδιοργάνωση του, καθώς και η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

Βασική πολιτική επιλογή της **Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης**, που θα διέπει την περίοδο 2014-2020, θα είναι η **διαφύλαξη και αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού** με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης / καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των ευάλωτων και ειδικών ομάδων πληθυσμού που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα λόγω της

οικονομικής κρίσης. Οι κύριες διαστάσεις της στρατηγικής επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες-στόχους των προνοιακών πολιτικών (παιδιά, άτομα με αναπηρίες και ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους), αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητά τους για άσκηση απασχόλησης (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, υπερχρεωμένα νοικοκυριά, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας).

Η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων, ιδίως στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και ένταξης θα λειτουργήσει αποτελεσματικά, τόσο ως μέσο ένταξης στην αγορά εργασίας μέσω καινοτόμων και κοινωνικά προσανατολισμένων δραστηριοτήτων, όσο και ως μέσο κάλυψης των ολοένα και αυξανόμενων κοινωνικών αναγκών.

Η βελτίωση της πρόσβασης επιμέρους ομάδων, όπως οι μετανάστες και οι Ρομά,, καθώς και τα άτομα με αναπηρίες στην εκπαίδευση επιδιώκεται ως προϋπόθεση για την κοινωνική ένταξη των ως άνω ομάδων.

Επιπλέον, άμεση προτεραιότητα θα δοθεί στον σχεδιασμό και εφαρμογή ολοκληρωμένων και βιώσιμων τοπικών στρατηγικών αντιμετώπισης της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε συνδυασμό με παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης στις περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων όπου παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση αστέγων, μεταναστών και πολιτών που πλήττονται από τη φτώχεια.

Για την επίτευξη των ως άνω στόχων, ως υψηλή προτεραιότητα προωθείται η εκπόνηση συστημάτων αναφοράς, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας μηχανισμών και δράσεων κοινωνικής προστασίας και μέριμνας.

Επίσης, θα προωθηθούν κατάλληλες παρεμβάσεις (ΕΤΠΑ, και ΕΚΤ) σε εθνικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο, που θα αφορούν σε θέματα μετανάστευσης που αναδεικνύεται σε μείζον θέμα για τη χώρα.

Για τις αγροτικές περιοχές και τις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία οι σχετικές δράσεις θα εφαρμοσθούν κυρίως μέσω της προσέγγισης Leader.

Στο πλαίσιο της 3^{ης} Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον», τίθεται ως βασική επιδίωξη για την προστασία του περιβάλλοντος η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

Η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας – ενεργειακή αποδοτικότητα, αποτελούν βασικές προτεραιότητες, από τις οποίες αναμένεται να προκύψει και νέα «πράσινη» επιχειρηματικότητα. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί δυνητικά για τη χώρα σημαντικό πεδίο ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι δράσεις στο πεδίο αυτό θα έχουν ως γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας και της ζωής των πολιτών.

Οι δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της γεωργικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της δασοπροστασίας, όπως επίσης και τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, αποτελούν προϋποθέσεις για την προώθηση υπηρεσιών οικοσυστήματος και τη δυνατότητα αξιοποίησης του φυσικού περιβάλλοντος ως «πόρου» για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων όπως ο οικότουρισμός.

Για την **Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής** με σεβασμό στο περιβάλλον, επιδιώκεται η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων και η προώθηση της ανακύκλωσης, η κατά το δυνατόν αξιοποίηση των αποβλήτων ως πόρων, η προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων και του υδάτινου περιβάλλοντος, η

ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και η μείωση του θορύβου, καθώς και η προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας. Πρώτιστη προτεραιότητα –και χρονικά- αποτελεί η υλοποίηση έργων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας που άπτονται του κοινοτικού κεκτημένου και των υποχρεώσεων τήρησης των οδηγιών και οι οποίες δεν θα καταστεί δυνατόν να ολοκληρωθούν εντός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Από τις δράσεις αυτές αναμένεται σημαντική θετική επίπτωση στην ελκυστικότητα της Ελλάδας προς νέες επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο της 4^{ης} Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη», τίθεται ως βασικός στόχος η περαιτέρω ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Μεταφορών και η προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών για την άμεση αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης και την ανάδειξη της Ελλάδας σε κύρια Ευρωπαϊκή πύλη και κόμβο μεταφορών των Βαλκανίων και της Μεσογείου, επαρκώς συνδεδεμένη με τα άλλα κράτη μέλη και κυρίως με τον κεντρικό αναπτυξιακό πυρήνα της Ε.Ε.

Συνεπώς, η πρόοδος στην ολοκλήρωση του βασικού **σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ** στην κατεύθυνση Βορράς – Νότος (ΠΑΘΕΠ), η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας του άξονα αυτού και η σταδιακή προσαρμογή του στο ERTMS αποτελούν βασικές προτεραιότητες στο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας. Εξίσου σημαντικές είναι και οι σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του βασικού ΔΕΔ-Μ και τα Εμπορευματικά Κέντρα για την προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος Εμπορευματικών Μεταφορών.

Στις **οδικές Μεταφορές** οι σημαντικότερες χρηματοδοτικές προτεραιότητες αφορούν την ολοκλήρωση του βασικού οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ καθώς και την κατά προτεραιότητα υλοποίηση αναλυτικών τμημάτων του ΔΕΔ-Μ που ενισχύουν την συνεκτικότητα του συνολικού συστήματος των Διευρωπαϊκών δικτύων Μεταφορών όλων των Περιφερειών της χώρας. Επιπρόσθετα, άμεσες προτεραιότητες αποτελούν η αναβάθμιση δευτερευουσών και τριτευουσών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ της χώρας και η βελτίωση του επιπέδου της οδικής ασφάλειας συμπεριλαμβανομένης και της

προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες, με επιλεγμένες παρεμβάσεις σε όλο το εθνικό δίκτυο, διαμέσου ολοκληρωμένων σχεδίων παρεμβάσεων ανά Περιφερειακό διαμέρισμα.

Σε ότι αφορά τις **θαλάσσιες Μεταφορές**, συμπεριλαμβανομένων των εμπορευματικών μεταφορών και της ακτοπλοΐας, η κατασκευή κατάλληλων υποδομών σε λιμάνια του ΔΕΔ-Μ Μεταφορών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιβατών και την καλύτερη διακίνηση εμπορευμάτων σε συνδυασμό με παρεμβάσεις για την βελτίωση της ασφάλειας ναυσιπλοΐας συνιστούν άμεσες προτεραιότητες του τομέα.

Στις άμεσες προτεραιότητες περιλαμβάνεται, επίσης, η ενίσχυση της ανάπτυξης **βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών** (αστικά μέσα μεταφοράς σταθερής τροχιάς), σε συνέργεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα 4 «Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς».

Μεσο-μακροπρόθεσμες προτεραιότητες αποτελούν η κατά το δυνατόν εισαγωγή και χρήση **ευφών συστημάτων στις μεταφορές**, η βελτίωση της διοικητικής και οργανωτικής υποστήριξης του τομέα και η ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμός του Συστήματος Εμπορευματικών Μεταφορών και των Logistics της χώρας, έτσι ώστε ο τομέας της εφοδιαστικής αλυσίδας να αναπτυχθεί υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των υπόλοιπων τομέων της εθνικής οικονομίας.

Στις **ενεργειακές υποδομές** η εκμετάλλευση των εγχώριων αποθεμάτων υδρογονανθράκων αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ασφάλειας του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο, η ανάπτυξη ευφών συστημάτων στη διανομή ενέργειας, ώστε να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά, να βελτιωθούν και να εμπλουτιστούν οι σχετικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές και

να αξιοποιηθούν καλύτερα οι τοπικοί ενεργειακοί πόροι, αποτελούν βασικές προτεραιότητες στον τομέα.

Στο πλαίσιο της 5^{ης} χρηματοδοτικής προτεραιότητας του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τη βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναφέρεται ότι «η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και γενικότερα του συστήματος διακυβέρνησης της χώρας, αποτελεί προϋπόθεση, αλλά και καθοριστικό παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητά της και την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2014-2020» και στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και ειδικότερα στο αντίστοιχο τομεακό πρόγραμμα δίδεται προτεραιότητα και έμφαση σε δύο στρατηγικούς άξονες:

- *«Ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητάς της κεντρικής κυβέρνησης και της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω του εκσυγχρονισμού τους, σύμφωνα με τις αρχές της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας και της βελτίωσης του συντονισμού του κράτους, με στόχο την καλλίτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.*
- *Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα, μέσω της βελτίωσης της διαχείρισης του προσωπικού, της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της ενίσχυσης του ρόλου, της σημασίας και της διαχείρισης των υψηλόβαθμων στελεχών καθώς και την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και την ανταπόκρισή τους στις ανάγκες των διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών των μεταρρυθμίσεων.»*

Σύνδεση Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με τουρισμό

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, για τον τομέα του Τουρισμού αναδεικνύεται ως σημαντική πρόκληση η αύξηση της

επιχειρηματικότητας του κλάδου του τουρισμού με δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων τουρισμού για αξιοποίηση τεχνολογιών ΤΠΕ και συνεργασία με ερευνητικούς φορείς για την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, η δημιουργία ή/και ενίσχυση συμπράξεων στο «τρίγωνο της γνώσης» με στόχο:

- α) την προώθηση και ενδυνάμωση συγκεκριμένων τομέων έρευνας (σε συνέργεια με τους τομείς ΤΠΕ, Αγροδιατροφής, Ενέργειας, Περιβάλλοντος, Υγείας, Μεταφορών) σε εθνικό επίπεδο,
- β) την ανάπτυξη πιλοτικών υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού σε περιφερειακό επίπεδο, και
- γ) η από κοινού συμμετοχή σε προγράμματα στρατηγικής προβολής ειδικών μορφών τουρισμού. Κύριες συνέργειες που θα αξιοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο εντοπίζονται στα συμπλέγματα Τουρισμού–Πολιτισμού, Τουρισμού–Αγροδιατροφής και Τουρισμού–Περιβάλλοντος.

Παράλληλα, με στόχο τη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης, με σεβασμό στο περιβάλλον θα υποστηριχθούν δράσεις ανθρώπινου δυναμικού για την ενίσχυση προγραμμάτων εκπαίδευσης/ κατάρτισης σε σχέση με περιβαλλοντικές/ ενεργειακές παρεμβάσεις στον τομέα τουρισμού, καθώς και δράσεις κοινωνικο-οικονομικών μελετών/ ερευνών που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινωνικού marketing/ ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας γύρω από τον τουρισμό.

Σε ότι αφορά στον Πολιτισμό, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, γίνεται ειδική αναφορά στον καινοτόμο τρόπο με τον οποίο δύναται να αποτελέσει συγκριτικό πλεονέκτημα και επιχειρηματική επιλογή για τη χώρα και ο στόχος είναι η προώθηση δράσεων για την παραγωγή αντιγράφων, ηλεκτρονικού υλικού, παραγωγή ειδών λαϊκής τέχνης, μουσικών οργάνων, σκηνικών, κ.ά.. Εξίσου σημαντική είναι η στήριξη των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών του Σύγχρονου Πολιτισμού (κινηματογράφος, οπτικοακουστικά μέσα, εκδόσεις, design, εικαστικές τέχνες, παραστατικές τέχνες- μουσική, χορός, θέατρο κ.λπ.) μέσω της ενθάρρυνσης νέων καλλιτεχνών για την ανάληψη επαγγελματικών πρωτοβουλιών στον χώρο των τεχνών. Επίσης, θα δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη της αρχαιολογικής

έρευνας και καινοτομίας, υπό την έννοια της μεταφοράς τεχνογνωσίας και της διάδοσης επιτυχημένων εφαρμογών στο διεθνές επιστημονικό δυναμικό, σε εξειδικευμένα πεδία, όπως η αποκατάσταση και συντήρηση αρχαιοτήτων με τη χρήση καινοτόμων μεθόδων υψηλής τεχνολογίας, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση ερευνητικών υποδομών εθνικής εμβέλειας.

Ο πολιτισμός, αποτελεί συστατικό στοιχείο του τουριστικού προϊόντος που παρέχει η χώρα και η Κεντρική Μακεδονία και ως εκ τούτου, οι παρεμβάσεις και οι δράσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων, πρέπει να εκλαμβάνονται ως ποσοστό της συνολικής διάθεση πόρων για την ανάπτυξη και διαμόρφωση τουριστικών προϊόντων και σαφή στόχευση στον εμπλουτισμό του τουριστικού συστήματος και ιδιαίτερα στο σκέλος της «προσφοράς».

Κατευθύνσεις επιλέξιμων δράσεων για ΕΤΠΑ και ΕΚΤ

Πρόσφατα, η ΕΕ δημοσίευσε Οδηγό (*«Guide on EU funding for the tourism sector (2014-2020)»*) με τις βασικές κατευθύνσεις χρηματοδότησης του τουρισμού μέσα από τα προγράμματα της νέας πολιτικής συνοχής και μέσα από όλα τα ΕΔΕΤ 2014-2020.

Με βάση τον Οδηγό, μέσα από τους πόρους του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** και τα προγράμματα που συμβάλλει χρηματοδοτικά, δύναται να ληφθεί στήριξη για:

- έρευνα σχετική με τον τουρισμό, ανάπτυξη τεχνολογίας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων καινοτομικών υπηρεσιών και συστάδων επιχειρήσεων (incubators τουριστικών υπηρεσιών, έργα επιδεικτικά και διαδραστικά κ.α.)
- ανάπτυξη σχετικών με τον τουρισμού προϊόντων ΤΠΕ (εφαρμογές, μόχλευση πληροφορίας κ.α.)

- ανάπτυξη καινοτόμων τουριστικών υπηρεσιών στις λιγότερο και εξόχως αποκεντρωμένες περιοχές/ περιφέρειες, με μικρή ανάπτυξη μεταποιητικών ή βιομηχανικών υποδομών και δυναμικού και περιοχές με ισχυρή εξάρτηση από τον τουρισμό (νέα επιχειρηματικά μοντέλα, αξιοποίηση νέων ιδεών κ.α.)
- ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και νέων υπηρεσιών σε αναδυόμενες τουριστικές αγορές (τουρισμός υγείας, πολιτιστικός και οικοτουρισμός, γαστρονομικός κλπ), μέσω της κινητοποίησης τοπικών πόρων και σε συσχέτιση με την Έξυπνη Εξειδίκευση στις περιφέρειες.
- Δικτύωση δραστηριοτήτων μεταξύ διαφορετικών τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και με τις «δημιουργικές» βιομηχανίες, με σκοπό τη διαφοροποίηση των περιφερειακών τουριστικών προϊόντων και με στόχο την επιμήκυνση της περιόδου.
- Δράσεις για τη διασύνδεση παράκτιων περιοχών με την ενδοχώρα υπο το πρίσμα της ολοκληρωμένης προσέγγισης για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη
- Μέτρα για την ενεργειακή αποδοτικότητα και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις τουριστικές ΜΜΕ
- Προστασία, προώθηση και ανάπτυξη περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών και σχετικών υπηρεσιών
- Μικρής κλίμακας πολιτιστικών υποδομών
- Μέτρα στήριξης επιχειρηματικότητας, αυτοαπασχόλησης και δημιουργίας επιχειρήσεων, καθώς και διεθνοποίηση των τουριστικών ΜΜΕ και των cluster
- Υλοποίηση προγραμμάτων δια βίου κατάρτισης και αναβάθμισης των προσόντων

Με βάση τον Οδηγό, μέσα από τους πόρους του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)** και τα προγράμματα που συμβάλλει χρηματοδοτικά, δύναται να ληφθεί στήριξη για:

- Εκπαίδευση εργαζομένων προκειμένου να βοηθηθούν οι τουριστικές επιχειρήσεις στην απόκτηση καταρτισμένου και πιστοποιημένου προσωπικού υψηλών προδιαγραφών

- Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού που βρίσκεται σε κίνδυνο ή ευπαθή ομάδα, προκειμένου να αποκτήσουν δεξιότητες και ποιοτικές θέσεις
- Υποστήριξη διττής εκπαίδευσης, δημιουργία δικτυώσεων, διάδοση και προώθηση καλών πρακτικών και μεθοδολογιών στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας

Συσχέτιση προτάσεων σύνθεσης προϊόντων McKinsey και αρχιτεκτονικής ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Στον πίνακα που ακολουθεί έχει επιχειρηθεί, η συσχέτιση των προτάσεων σύνθεσης των βασικών τουριστικών προϊόντων, όπως προέκυψαν μέσα από τη μελέτη του Οδικού Χάρτη για τον τουρισμό που εκπόνησε η McKinsey για λογαριασμό του ΣΕΤΕ, σε συνάρτηση με τη βασική αρχιτεκτονική του εγκεκριμένου ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία 2014-2020.

Από μια πρώτη ανάγνωση, προκύπτει ότι η αρχιτεκτονική του ΕΠΑΝΕΚ βρίσκει εφαρμογή και συνδέεται με την υλοποίηση δράσεων διαμόρφωσης συγκεκριμένων προϊόντων, ενώ παράλληλα γίνεται αντιληπτό ότι η συμβολή του ΕΠΑΝΕΚ στον τομέα του τουρισμού επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις στο παραγωγικό μοντέλο οργάνωσης του τομέα, διασύνδεσης με άλλους συμπληρωματικούς κλάδους, ενώ παράλληλα δίδεται η δυνατότητα χρήσης ΤΠΕ και ψηφιακών καινοτομιών στη σύγχρονη προβολή και προώθηση. Στην ενότητα Γ του παρόντος τεύχους παρουσιάζονται αναλυτικά οι προτάσεις που εξειδικεύουν τη διασύνδεση των προτεραιοτήτων της στρατηγικής του Οδικού Χάρτη για την ανάπτυξη του Τουρισμού, με τις χρηματοδοτικές και τομεακές προτεραιότητες του προγράμματος.

McKINSEY	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
1. SUN & BEACH			
1.1 Υποδομές			
1.1.1 Εμπλουτισμός προσφερόμενων υπηρεσιών διαμονής ώστε να πλησιάσουν μίγμα κλινών 55/45			
– Προτεραιότητα 1: Υψηλών προδιαγραφών 5*, Μπουτίκ, Αυθεντικά	1	3a	1.3
– Προτεραιότητα 2: Πολυτελή συμπεριλαμβανομένων LIRs), βίλες	1	3a	1.3
– Προτεραιότητα 3: Στανταρντ 5*/4*, Ενοικιαζόμενα δωμάτια 4 κλειδιών	1	3a	1.3
Προτεραιότητα 4: Βασικές υπηρεσίες διαμονής & κάμπινγκ			
Ανακαινίσεις	1	3a	1.3
Νέες επενδύσεις	1	3a	1.3
1.1.2 Στοχευμένες επεμβάσεις σε διεθνή αεροδρόμια			
– Σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης			
– Λοιπά			
Ανάπτυξη προγράμματος ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας			
1.1.3 Ανασχεδιασμός θαλάσσιων μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη 2-3 τοπικών κόμβων			
1.1.4 Εκτίμηση απαιτήσεων αναβάθμισης υποστηρικτικών υποδομών (δρόμοι, ενέργεια, νερό, υποδομές τηλεπικοινωνιών)			
1.1.5 Κύρια έργα εσωτερικής μεταφοράς (π.χ. αναβαθμίσεις κεντρικού σιδηροδρομικού τερματικού σταθμού, Τερματικός σταθμός Πειραιά, σταθμό λεωφορείων Αθήνας, εργασίες ανακαίνισης στα κυριότερα σημεία εισόδου στην Ελλάδα)			
1.2 Ήπιες υποδομές			
1.2.1 Στρατηγική πιστοποίηση 3 επιπέδων			
Πιστοποίηση Ποιότητας	1	3c	1.4
Τύπος καταλύματος			

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Θέμα			
1.2.2 Αύξηση συμμετοχής σε σημαντικές εκδηλώσεις ανάπτυξης αεροδρομικών δρομολογίων			
1.2.3 Καθορισμός και επικοινωνία των δρομολογίων θαλάσσιων μεταφορών τουριστικής περιόδου πριν την έναρξή της			
1.2.4 Εκσυγχρονισμός των απομακρυσμένων και ψηφιακών υπηρεσιών για διευκόλυνση του σχεδιασμού και της διαμόρφωσης προϊόντος	1	2b	1.2
Ενεργειακή αναβάθμιση ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων	3	4b	3.3
Δημιουργία «Πράσινων Ξενοδοχείων»	3	4b	3.3
1.3 Επιχειρηματικό περιβάλλον			
1.3.1 Εκσυγχρονισμός Τουριστικών ζωνων και νομοθεσίας χωροταξίας			
1.3.2 Διευκόλυνση της παραγωγής ταινιών (αναθεώρηση των διαδικασιών αδειοδότησης)			
1.3.3 Καθοδήγηση και κίνητρα για την έκδοση VISA πολλαπλών εισόδων			
1.3.4 Στήσιμο ομάδας κρούσης για να ξεμπλοκάρει βασικά τουριστικά έργα			
1.3.5 Οι συμφωνίες παραχώρησης για τα αεροδρόμια να επιτρέπουν την ανταγωνιστική τιμολόγηση			
1.3.6 Οριστικοποίηση αναθεώρησης της βάσης δεδομένων τουριστικών επιχειρήσεων και ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης επενδύσεων	1	2b	1.2
1.3.7 Ανάλυση κόστους-οφέλους για στοχευμένες μειώσεις του ΦΠΑ			
1.4 Στρατηγική προώθησης			
1.4.1 Marketing προορισμών και εμπλουτισμός	1	3d	1.5

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
1.4.2 Επανατοποθέτηση του brand της Ελλάδος και προσπάθεια επαναθεμελίωσης "πίσω στα βασικά"	1	3d	1.5
1.4.3 Προσαρμογή προώθησης συγκεκριμένων προϊόντων σε 3 βασικές διαστάσεις (προορισμός, τομέας, θέμα)	1	3d	1.5
1.4.4 Δημιουργία και βελτίωση των πλατφορμών πολλαπλών καναλιών	1	3d	1.5
2. CITY BREAK			
2.1 Υποδομές			
2.1.1 Δημιουργία πρόσθετων σημείων πληροφόρησης	3	6c	3.5
2.1.2 Ανάπτυξη 5-6 θεματικών διαδρομών, συμπεριλαμβανομένων των ανακαινίσεων επιλεγμένων κτιρίων τοπόσημων και "facelift" μη ελκυστικών τοποθεσιών	3	6c	3.5
2.1.3 Αναβάθμιση πολιτιστικών χώρων	3	6c	3.5
2.1.4 Αναβάθμιση της Αθηναϊκής ακτογραμμής			
2.1.5 Αναβάθμιση της γαστρονομικής προσφοράς στην Αθήνα	3	6c	3.5
2.2 Ήπια Υποδομή			
2.2.1 Εξασφάλιση των βασικών (ελάχιστη αναστάτωση στις λειτουργίες της πόλης, υψηλά επίπεδα καθαριότητας και υγιεινής, αναβίωση του "σχεδίου δράσης για το κέντρο της Αθήνας)			
2.2.2 Ανάπτυξη "θεματικών διαδρομών" σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη	3	6c	3.5
2.2.3 Δημιουργία ενός ημερολόγιου δραστηριοτήτων πόλης	3	6c	3.5
2.2.4 Έναρξη / επέκταση μιας «κάρτας πόλης» με πληροφορίες σχετικά με τις βασικές υπηρεσίες / αξιοθέατα	3	6c	3.5
2.3 Στρατηγική προώθησης			

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
2.3.1 Χτίσιμο συγκεκριμένων παραγωγών σημάτων και θεματικών αιχμών για κάθε πόλη	3	6c	3.5
2.3.2 Καμπάνιες προώθησης CityBreak μέσω συγκεκριμένων θεμάτων	3	6c	3.5
2.3.3 Επέκταση χρήσης ευπροσάρμοστων εργαλείων προώθησης και πλατφόρμες αξιοποίησης	3	6c	3.5
2.3.4 Κίνητρα και στήριξη καινοτόμων πρωτοβουλιών για την προώθηση της πόλης	3	6c	3.5
2.3.5 Κατασκευή χώρων προσθαλάσσιων υδροπλάνων			
3. MICE			
3.1 Υποδομές			
Επιλεκτική αναβάθμιση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και 4-5 συνεδριακών κέντρων σε βασικούς προορισμούς	1	3a	1.3
Αξιοποίηση επιλεκτικών εναλλακτικών υποδομών (πχ μουσεία, θέατρα) περιλαμβανομένης αναβάθμισης αναδόμησης των χώρων	3	6c	3.5
Αξιοποίηση του σχεδιαζόμενου διεθνούς συνεδριακού κέντρου στο στάδιο Tae-Kwon-Do ως ναυαρχίδα του συνεδριακού τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εμπορικών χώρων	1	3a	1.3
3.2 Ήπια Υποδομή			
Βελτίωση του συντονισμού και ενίσχυση της διακυβέρνησης και της διαδικασίας προσφορών για εκδηλώσεις MICE			
Ανάθεση στην Marketing Greece ρόλου Εθνικού Γραφείου Συνεδρίων (National Convention Bureau)			
Ίδρυση γραφείων συνεδρίων σε επίπεδο πόλης	3	6c	3.5
3.3 Επιχειρηματικό περιβάλλον			

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Αξιολόγηση των σημερινών πρακτικών και περιορισμών, αναφορικά με την πρόσβαση και χρήση σε σημεία ενδιαφέροντος			
3.4 Στρατηγική Προϋπόθεση			
Προώθηση του τουρισμού MICE μέσω της κεντρικής πύλης της Marketing Greece και online sites ανά πόλη	3	6c	3.5
ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ YACHTING/SAILING			
Υποδομές			
Αναβάθμιση του επιπέδου των υποδομών σε τουριστικούς λιμένες και υπάρχουσες μαρίνες μέσα από μια διαδικασία ιδιωτικοποίησης			
Προσέλκυση διεθνών εμπορικών σημάτων(brands) για δημιουργία νέων / αναβάθμιση των υφιστάμενων μαρινών			
Ανάπτυξη νέων μαρινών και προβλητών για την αύξηση χωρητικότητας			
Ανάπτυξη νέων μαρινών μέσω αναβάθμισης των υφιστάμενων απαρχαιωμένων τουριστικών λιμένων και μαρινών			
Αναβάθμιση υποδομών και αστικών περιοχών γύρω από υψηλής προτεραιότητας μαρίνες			
Ήπια Υποδομή			
Αναβάθμιση της βασικής εξυπηρέτησης μαρινών για να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο εξυπηρέτησης			
Ενίσχυση της προσφοράς υπηρεσιών και εισαγωγή προτύπου των μαρινών υψηλής αξίας			
Επιχειρηματικό περιβάλλον			
Αξιολόγηση της τρέχουσας νομοθεσίας / ρυθμιστικού πλαισίου για θέματα ανάπτυξης, χωροταξίας και φορολογίας φορολογικής ζώνης, ρυθμιστικά και ανάπτυξη πλαισίου	2	11ι	2.4

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Επιτάχυνση των διαδικασιών ιδιωτικοποίησης από το ΤΑΙΠΕΔ			
Στρατηγική Προυπόθεση			
Διοργάνωση εκδηλώσεων που σχετίζονται με την ιστιοπλοΐα για να λειτουργήσουν ως εργαλεία προώθησης			
Δημιουργία καθετοποιημένων υπηρεσιών online			
4. ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ			
Υποδομές			
Ανάπτυξη επιπρόσθετων μεγάλων προβλητών για τα κρουαζιερόπλοια στην Αθήνα ή τον Πειραιά και δημιουργία terminal για κρουαζιερόπλοια			
Δημιουργία νέων λιμένων home port (σε Ηράκλειο και Θεσσαλονίκη)			
Χτίσιμο προσωρινών κατασκευών κοντά σε προβλήτες ως βραχυπρόθεσμη λύση			
Αναβάθμιση υποδομών και του προφίλ του προορισμού των αστικών περιοχών γύρω από τα λιμάνια			
Ήπια Υποδομή			
Ανάπτυξη ηλεκτρονικών διαδικασιών (paperless) για ακτοπλοΐα και αναβάθμιση λιμένων	1	2β	1.2
Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης πλωτών μέσων	3	4β	3.3
Επιχειρηματικό περιβάλλον			
Ανάπτυξη διαγωνισμού ΣΔΙΤ που να επιτρέπει στις εταιρείες κρουαζιερών να συνεπενδύσουν και να διατεθούν όλες οι σχετικές άδειες αμέσως στον ανάδοχο			
Οριστικοποίηση των προσφορών για την ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ, ΟΛΘ, ΟΛΗ, εξασφαλίζοντας την παρουσία ενός έμπειρου φορέα εκμετάλλευσης του λιμένα			
Στρατηγική Προώθησης			

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Αξιοποίηση της Marketing Greece για στοχευμένη προώθηση των ελληνικών προορισμών			
Συντονισμός με τις λιμενικές αρχές για τη δημιουργία βραχυπρόθεσμων κινήτρων προς τις εταιρείες κρουαζιέρας ώστε να αναπτύξουν τα δρομολόγια στο Αιγαίο			
5. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ			
Υποδομές			
Ιεράρχηση και αναβάθμιση των αρχαιολογικών χώρων και των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς	3	6c	3.5
Ενίσχυση των 15 κορυφαίων μουσείων	3	6c	3.5
Ήπια Υποδομή			
Αναδιοργάνωση μεγάλων εκδηλώσεων και φεστιβάλ για την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους στο διεθνές κοινό			
Σχεδιασμός μιας σειράς από «εμπειρίες» για τους πιο στοχευμένους τουρίστες			
Αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη βελτίωση προτάσεων με πολιτιστική αξία μέσω ψηφιοποίησης και εργαλείων ανάπτυξης ICT	1	2b	1.2
Δημιουργία μιας κοινής δικτυακής πύλης στην πλατφόρμα Marketing Greece για την παρουσίαση των κορυφαίων 25 μουσείων και προσφορά υπηρεσιών συναφών e-ticketing και e-shopping	1	2b	1.2
Επιχειρηματικό περιβάλλον			
Παράταση ωραρίου για τους αρχαιολογικούς χώρους			
Δυνατότητα επίσκεψης χώρων εκτός ωραρίου για μεγάλα γκρούπ			
Στρατηγική Προώθησης			
Έναρξη εξειδικευμένων (tailor made) εκστρατειών προώθησης για πολιτιστικά θέματα	3	6c	3.5

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Καθιέρωση εμπορίου και εμπορικής συνεργασίας με επιλεγμένους συνεργάτες			
6. ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ			
Υποδομές			
Ανάπτυξη νέων εξειδικευμένων κλινικών	1	3a	1.3
Επέκταση/αναβάθμιση μονάδων ασχολούμενων με ενδονοσοκομειακές διαδικασίες	1	3c	1.4
	2	8v	2.2
Παροχή κινήτρων σε υφιστάμενες ιδιωτικές κλινικές τηλεθεραπείας/τηλευγείας και εξωνοσοκομειακών κέντρων πρωτοβάθμιας υγείας	1	3c	1.4
Ήπια Υποδομή			
Φορολογικές ελαφρύνσεις των πραγματοποιούμενων δαπανών των μονάδων για να λάβουν διεθνή διαπίστευση			
Δημιουργία ενός εξειδικευμένου σχεδίου διαπίστευσης για φροντίδα ηλικιωμένων και χρόνιων παθήσεων	1	3.c	1.4
Αύξηση της δυναμικότητας πανεπιστημίων για σπουδές σε ειδικότητες υποστήριξης της διαχείρισης χρόνιων παθήσεων (π.χ. νοσοκόμες)	2	10iv	2.3
Παροχή κινήτρων για στοχευμένη κατάρτιση ταλαντούχου προσωπικού	2	8v	2.2
Καθιέρωση χρηματοδοτικών κινήτρων για την ενίσχυση της ανάπτυξης επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων και χρόνιων παθήσεων	1	3a	1.3
Επιχειρηματικό περιβάλλον			
Εκσυγχρονισμός των νομικών απαιτήσεων (ρυθμίσεων) και του ρυθμιστικού πλαισίου			
Δημιουργία μητρώου της νόσου των ασθενών σε επίπεδο ιατρού			
Οριστικοποίηση των στοχευμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση	1	3c	1.4

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
της προώθησης της ανταγωνιστικότητας κόστους έναντι των ανταγωνιστών και των αγορών προέλευσης	2	8v	2.2
Καθορισμός των προδιαγραφών των Τουριστικών Κέντρων Υγείας και εναρμόνιση με τις προδιαγραφές των ολοκληρωμένων Σχεδίων για ιατρικές τουριστικές επενδύσεις	2	11i	2.4
Στρατηγική Προϋπόθεση			
Ενσωμάτωση του ιατρικού τουρισμού ως ειδικού προϊόντος στο πλαίσιο της συνολικής εκστρατείας τουριστικής διαφήμισης-προβολής της Ελλάδας	3	6c	3.5
Διευκόλυνση της προσέγγισης B2B μέσω διακρατικών συμφωνιών	2	11i	2.4
7. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ			
Υποδομές			
Επιλεκτική κατασκευή νέων υποδομών, με έμφαση στις χαμηλού κόστους/γρήγορου κέρδους	1	3a	1.3
Αναβάθμιση / μετατροπή υφιστάμενης υποδομής (π.χ. «τυπικής» διαμονής) σε εξειδικευμένη (π.χ. πράσινη, αγροτουριστική, φιλική στο περιβάλλον)	1	3c	1.4
	3	4b	3.3
Ήπια Υποδομή			
Ενσωμάτωση των συμπληρωματικών και εξειδικευμένων προϊόντων σε δομημένα θέματα			
Επιχειρηματικό περιβάλλον			
Καθορισμός της δομής και λειτουργίας πλαισίου για εξειδικευμένες δραστηριότητες/προϊόντα (π.χ. φροντίδα ηλικιωμένων, τουρισμός δραστηριοτήτων)	2	11i	2.4
Στρατηγική Προώθησης			

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΜΕΛΕΤΗ McKINSEY	ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020		
	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
Ταυτοποίηση των υφιστάμενων δυνατών σημείων στα οποία πρέπει να αναδειχθούν μέσω του περιφερειακού μάρκετινγκ και της ανάλυσης επιδράσεων			
Μόχλευση των επιλεγμένων καναλιών και προσαρμοσμένη επικοινωνία για να φθάσει το μήνυμα σε συγκεκριμένα τμήματα και ομάδες της αγοράς	1	3d	1.5
Διασύνδεση και συνεργασία με ειδικευμένους tour operators	1	3d	1.5

ΜΕΡΟΣ Β

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 – ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΑΝΕΚ

Αρχές – κατευθύνσεις – στρατηγικές επιλογές για την εξειδίκευση του τουρισμού στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας, παρουσιάζεται η συσχέτιση της στρατηγικής του τομέα του τουρισμού, όπως αποτυπώνεται κυρίως μέσα από τον Οδικό Χάρτη του Τουρισμού (μελέτη McKinsey, 2011), αλλά και μέσα από τη συσχέτιση των στόχων και των αρχών και κατευθύνσεων ως προς την επιλογή των κατάλληλων έργων και παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν μέσα από το νέο ασφυκτικό χρηματοοικονομικό πλαίσιο. Ο τομέας του τουρισμού, οφείλει και πρέπει να συμπεριληφθεί κατά τρόπο διακριτό και ολοκληρωμένο, ενώ παράλληλα η πολύ-ταμειακή προσέγγιση των χρηματοδοτικών αναγκών του τομέα, έρχεται να επιβεβαιώσει τη σχετική πολυτομεακή και συνδυαστική χρήση των ταμείων, όπως προβλέπεται μέσω του Καν. 1303/2013 περι των Κοινών Διατάξεων των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020.

Οι προτάσεις που καταθέτει, επι της αρχής ο ΣΕΤΕ, στο πλαίσιο της πρώτης φάσης εξειδίκευσης του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020, βασίζονται σε 3 βασικές – στρατηγικές επιλογές που επιβάλλονται - εν πολλοίς – από την ιδιαιτερότητα και ποικιλομορφία του τουρισμού ως οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα και την υψηλή προστιθέμενη αξία που παράγει για μια σειρά από συμπληρωματικούς κλάδους, πλην των αμιγώς τουριστικών (διαμονή, εστίαση, διασκέδαση/ αναψυχή).

Οι τρεις στρατηγικοί στόχοι και κατευθύνσεις για την υιοθέτηση και εξειδίκευση δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020, παρουσιάζονται ως εξής:

- Ως προς την **Ενίσχυση προσαρμογής επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις**, προτείνεται η ανάδειξη και υιοθέτηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα στηρίζεται στην εξωστρέφεια και την καινοτομία και το οποίο δε μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την προσαρμογή των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Υπάρχουν δεδομένες ανάγκες για ανθρώπινο δυναμικό καλά εκπαιδευμένο με εξειδικευμένες γνώσεις και οριζόντιες δεξιότητες που θα

μπορεί να δημιουργήσει εστίες καινοτομίας, να υποστηρίξει αναπτυξιακούς τομείς προτεραιότητας και να υπηρετήσει ένα νέο επιχειρηματικό υπόδειγμα. Απαιτείται λοιπόν γρήγορη και αποτελεσματική **μετάβαση των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στα νέα δεδομένα της εποχής** και την εξομάλυνση των συνεπειών που προκάλεσε η οικονομική κρίση κυρίως στην αγορά εργασίας. Έμφαση θα δοθεί στην προσαρμογή των τουριστικών επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις επικρατούσες συνθήκες, η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τους εργαζόμενους και η δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για τη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας.

- Ως προς την ανάγκη **έμφασης στους τομείς με ανταγωνιστικό-καινοτομικό και εξωστρεφή προσανατολισμό**, όπου ο τουριστικός κλάδος εμφανίζει τα μεγαλύτερα ποσοστά διεισδυτικότητας σε νέες αγορές, όπου παράλληλα θα επιδιωχθεί τη νέα περίοδο να αναδείξει πρόσθετα χαρακτηριστικά που τον καθιστούν μοναδικό ή σημαντικά ανταγωνιστικό, με έμφαση στο φυσικό και πολιτισμικό απόθεμα και το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας, ως σύνολο/μίγμα εμπειριών. Η έμφαση στις υψηλες και ποιοτικές υπηρεσίες, οφείλει και πρέπει να παραμείνει σημαίνον στοιχείο του συνολικού brand της χώρας. Όπως έχει αναφερθεί, ειδικότερες προτεραιότητες πρέπει να δοθούν στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που συμπληρώνουν τις βασικές κατηγορίες με σκοπό τη διαφοροποίηση, την εξασφάλιση υψηλότερης ποιότητας υπηρεσιών που προσφέρονται σε όλη την αλυσίδα αξίας. Επίσης, αναγκαίο στοιχείο του νέου χρηματοδοτικού και προγραμματικού πλαισίου είναι οι συντονισμένες δράσεις προώθησης τουριστικού προϊόντος από όλους τους συντελεστές με εστιασμένο σχεδιασμό, την κατάρτιση απασχολούμενων/δράσεις παροχής υποστήριξης στους επιχειρηματίες και αναβάθμιση παρεχόμενης τουριστικής εκπαίδευσης και τέλος τη βελτίωση δημόσιων – κυρίως- υποδομών (μεταφορικών κλπ) , αλλά και ιδιωτικών με τις οποίες ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή, με καινοτόμες παρεμβάσεις για ανάδειξη της επισκεψιμότητας των τουριστικών προορισμών της χώρας
- Ως προς τη **στοχευμένη επιλογή επενδύσεων και ΜΜΕ ή δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν αποτελεσματικότερα το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας**, η κατεύθυνση που προτείνεται από το ΣΕΤΕ αφορά την

αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων των ΕΠ της περιόδου και ειδικότερα του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 και η επικέντρωση των επενδύσεων στις επιχειρήσεις που διαθέτουν αναπτυξιακές προοπτικές. Οι προοπτικές αυτές δύναται να επιβεβαιωθούν με βάση τα εξής χαρακτηριστικά: Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δυναμικό), την καινοτομία/δημιουργικότητα, το σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκές γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού, τη στόχευση σε εξειδικευμένα τμήματα της παγκόσμιας αγοράς (niche markets), τα αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας), το μικρό αποτύπωμα CO₂,NO₂,SO₂,κλπ/χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος, την υιοθέτηση συνεργατικών προσεγγίσεων και τη δημιουργία δικτύσεων/cluster σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο (πχ MICE Cluster).

Λογική παρέμβασης – σύνδεση προτάσεων ΣΕΤΕ με την αρχιτεκτονική του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ		ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ		ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ Π/Υ (ΔΔ)	ΔΡΑΣΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟ
	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ			
ΕΤΠΑ	1b	<p>Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης</p>	1.1	<p>Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)</p>	<p>Δράσεις για την προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της επίδειξης σε λειτουργούσες επιχειρήσεις, 2. Ενίσχυση των νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την ερευνητική δραστηριότητα, 3. Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων ή συμπράξεων επιχειρήσεων, ερευνητικών και εκπαιδευτικών οργανισμών, 4. Ανάπτυξη του βιομηχανικού σχεδίου (industrial design) στην Ελλάδα και της παροχής σχετικών υπηρεσιών, 5. Δράσεις για την ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης Ενίσχυση Συμπράξεων επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα στο πλαίσιο κοινοπραξιών μεσοπρόθεσμης διάρκειας, 6. Ενίσχυση των βραχυπρόθεσμων συνεργασιών επιχειρήσεων με εργαστήρια ΑΕΙ και ερευνητικών ιδρυμάτων, 7. Υποστήριξη της κατοχύρωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και γενικότερα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας στα κυριότερα γραφεία στον κόσμο, 8. Ανάπτυξη, αναβάθμιση ερευνητικού δυναμικού και διάδοση των νέων τεχνολογιών, 9. Ανάπτυξη δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα. <p>Δράσεις για την Ευρωπαϊκή και Διεθνή δικτύωση των ερευνητικών ομάδων</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υποστήριξη των ελληνικών ερευνητικών ομάδων να συμμετέχουν στις ευρωπαϊκές δραστηριότητες του ΟΡΙΖΩΝ 	797.985.363,00 €	Βλ. ενότητα Γ

		προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής			2020 και του COSME, 2. Χρηματοδότηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης διά μέσου διακρατικών ερευνητικών συμφωνιών Δράσεις Υποστήριξης 3. Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (monitoring mechanism) της υλοποίησης της στρατηγικής RIS3, 4. Αλλαγή της εικόνας της Ελλάδας στο εξωτερικό αναφορικά με τη δυνατότητα ανάπτυξης επιχειρηματικότητας έντασης γνώσης		
ΕΤΠΑ	2b	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	1.2	Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις	1. Ανάπτυξη & προσαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων λογισμικού & ψηφιακού περιεχομένου, 2. Εστίαση σε γρήγορα αναπτυσσόμενες περιοχές ΤΠΕ, υποστηριζόμενες από τεχνολογική ανάπτυξη, 3. Ανάπτυξη ψηφιακής επιχειρηματικότητας που αξιοποιούν ανοιχτά δεδομένα και big data (πχ. Δημοσίου), 4. Βελτίωση της εξωστρέφειας και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας μέσω αναβάθμισης των πληροφοριακών υποδομών της Δημόσιας Διοίκησης, 5. Ανάπτυξη υποδομών και ψηφιακών υπηρεσιών καταγραφής και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας – Κτηματολόγιο	260.642.848,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΕΤΠΑ	3a	Πρόωθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	1.3	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας	1. Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογή τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών, Ειδικότερα, περιλαμβάνονται ενέργειες όπως: Μελέτη αξιολόγησης βιωσιμότητας νέων προϊόντων/ υπηρεσιών, Απόκτηση και εγκατάσταση βασικού εξοπλισμού, αδειών / δικαιωμάτων για δοκιμαστική παραγωγή, Ανάπτυξη παραγωγής πιλοτικής κλίμακας 2. Υποδομές εκκόλαψης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και θερμοκοιτίδες: Ενίσχυση υπαρχουσών ή δημιουργία νέων υποδομών για την εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης καθώς και θερμοκοιτίδων (incubators) για την πρόωθηση καινοτόμων και εμπορικών ιδεών για την ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας 3. Η χρηματοδοτική ενίσχυση των επιχειρηματικών επενδύσεων: Προτεραιότητα θα δοθεί στην ενίσχυση είτε μέσω επιχορηγήσεων, είτε μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων π.χ. venture capitals, business angels, investment funds, seed capital, early stage VC κλπ, κατά προτεραιότητα, τω επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς	1.062.715.426,00 €	Βλ. ενότητα Γ

				προτεραιότητας, είτε μέσω άλλων μορφών που προσιδιάζουν στις ανάγκες συγκεκριμένων κατηγοριών επιχειρήσεων.			
ΕΤΠΑ	3c	Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων κα υπηρεσιών	1.4	Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	<ol style="list-style-type: none"> 1. Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ, 2. Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων, 3. Υποστήριξη δράσεων απόκτησης τεχνογνωσίας για νέα προϊόντα και υπηρεσίες, 4. Στήριξη ρευστότητας (για επενδύσεις για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών), 5. Αναβάθμιση υποδομών για την εγκατάσταση και λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, 6. Ανάπτυξη εργαστηριακών υποδομών προτυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών 		Βλ. ενότητα Γ
ΕΤΠΑ	3d	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	1.5	Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	<ol style="list-style-type: none"> 1. Υποστήριξη επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού, 2. Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών, 3. Αναβάθμιση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό, 4. Συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας, 		Βλ. ενότητα Γ
ΕΚΤ	8iii	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	2.1	Αύξηση της υγιούς επιχειρηματικότητας και αυτοαπασχόλησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη γυναικείας επιχειρηματικότητας: Η δράση αναφέρεται σε στήριξη των υποψήφιων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων. Η συγκεκριμένη δράση εστιάζει κυρίως σε γυναίκες, άνεργες (και σε περιορισμένη κλίμακα σε ήδη αυτοαπασχολούμενες). Επίσης, η δράση θα υποστηρίξει τις επιχειρηματικές προτάσεις που θα συμβάλλουν και στη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ενισχύοντας τις επιχειρηματικές ιδέες που προβλέπουν την πρόσληψη τουλάχιστον ενός υπαλλήλου 2. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους τομείς στρατηγικής στόχευσης του ΕΠ: Η δράση αναφέρεται στη παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κατάρτισης και καθοδήγησης (mentoring) κυρίως σε εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς επιχειρηματίες (πχ. απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών) για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. 	629.833.942,00 €	Βλ. ενότητα Γ

ΕΚΤ	8ν	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	2.2	<p>Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας</p> <p>1. Υποστήριξη μεμονωμένων επιχειρήσεων ή /και ομάδων επιχειρήσεων για την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων προσαρμογής και αναδιάρθρωσης, με πρώτη προτεραιότητα τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της χώρας: Στο πλαίσιο αυτής της δράσης θα δοθεί προτεραιότητα στις ενέργειες για την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας οι οποίες απαιτούν εξωστρέφεια και αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, βελτιωμένα ή/ και νέα μοντέλα οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική.</p> <p>2. Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων: Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων, βάσει αναγνωρισμένων προτύπων, ειδικότερα για επαγγέλματα τομέων, της οικονομίας με αναπτυξιακές προοπτικές, και της πιστοποίησης τους είναι κρίσιμος παράγοντας στην εκπλήρωση των στόχων για την ενίσχυση της κινητικότητας μεταξύ εργασιών – επαγγελμάτων αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων</p> <p>3. Υπηρεσίες και εργαλεία υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων: • Παροχή στρατηγικής πληροφόρησης • Υποστήριξη της καινοτομικής και τεχνολογικής επιχειρηματικότητας • Υποστήριξη της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων • Στήριξη των επιχειρήσεων για επαγγέλματα και δεξιότητες</p>		Βλ. ενότητα Γ
-----	----	--	-----	--	--	---------------

ΕΚΤ	10iv	<p>Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας</p>	2.3	<p>Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης</p>	<p>1. Υποστήριξη ενεργειών σχεδιασμού και αναβάθμισης προγραμμάτων σπουδών με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση</p> <p>2. Συμμετοχή στο σχεδιασμό ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών που συνδυάζουν εκπαίδευση και εργασία (sandwich course) σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα</p> <p>3. Κατάρτιση σχεδίων δράσης επιχειρήσεων για την βελτίωση της δυνατότητάς τους να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και την υποδοχή σπουδαστών. Τα σχέδια αυτά αφορούν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων, σε οργανωτικό, λειτουργικό και διαχειριστικό επίπεδο στις ανάγκες των προγραμμάτων εκπαίδευσης στον εργασιακό τους χώρο</p> <p>4. Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της επιχειρηματικής κοινότητας μέσω επιχειρηματικών συνδέσμων, επιμελητηρίων και άλλων οργανωμένων ομάδων επιχειρήσεων. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα πρέπει να στοχεύει στην αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία</p>	62.983.393,00 €	Βλ. ενότητα Γ
-----	------	---	-----	--	--	-----------------	----------------------

ΕΚΤ	11i	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	2.4	Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω αναβάθμισης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα	<p>1. Έλεγχος Αγοράς – Πιστοποίηση / προτυποποίηση προϊόντων και υπηρεσιών: • Ενίσχυση των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης για την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που διακινούνται στην ελληνική αγορά, • Ενίσχυση μηχανισμών εποπτείας της αγοράς,</p> <p>2. Δημιουργία θεσμικού και διοικητικού πλαισίου ευνοϊκού για τις επιχειρήσεις: • Απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και των διαδικασιών για τους επενδυτές και βελτίωση της επενδυτικής ελκυστικότητας: ο Αναβάθμιση, κωδικοποίηση και απλοποίηση με βάση τις εθνικές προδιαγραφές και πρότυπα της βιομηχανικής και εμπορικής νομοθεσίας, με οδηγό το Κοινοτικό Θεσμικό πλαίσιο και εκείνο των πλέον προηγμένων χωρών της ΕΕ ο Βελτίωση των διαδικασιών επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένου και της προώθηση εναλλακτικών εργαλείων, με στόχο την επιτάχυνση. Προσαρμογή της νομοθεσίας για την μείωση των διοικητικών βαρών με άμεση επίπτωση στην επιχειρηματικότητα - Δημιουργία ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου για την προώθηση νέων (καινοτομικών) προϊόντων ο Σχεδιασμός ολοκληρωμένης στρατηγικής για το θεσμικό πλαίσιο που αφορά συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων ο Παρεμβάσεις υλοποίησης διαλειτουργικότητας δημόσιων υπηρεσιών που αφορούν στις επιχειρήσεις για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων, με βάση το Εθνικό στρατηγικό σχέδιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. ο Υλοποίηση δράσεων που προλαμβάνονται στις «Μνημονιακές» υποχρεώσεις της χώρας • Εκπαίδευση στελεχών του Δημοσίου σε πεδία που σχετίζονται με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας, ειδικότερα σε θέματα νέων τεχνολογιών και συστημάτων ΤΠΕ. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν τόσο τις βασικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να ανταποκριθεί το προσωπικό στις νέες προκλήσεις, όσο και την κατάρτιση σε νέα συστήματα, τα οποία θα εκσυγχρονίσουν τη δημόσια διοίκηση και αποτελούν μία βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Στήριξη δράσεων Παρατηρητηρίου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και αναβάθμιση/διεύρυνση παρεχόμενων υπηρεσιών για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, τον εμποδίων για την επιχειρηματικότητα και τη διατύπωση τεκμηριωμένων</p>	100.962.594,00 €	Βλ. ενότητα Γ
-----	-----	--	-----	---	---	------------------	----------------------

προτάσεων βελτίωσης

3. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων
4. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας των επιχειρήσεων καθώς και της στήριξης των ελληνικών προϊόντων σε διεθνή δίκτυα:
  - Μηχανισμοί υποστήριξης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων ο Συνδυασμένη τεχνική και οικονομική υποστήριξη καθώς και χρηματοδότηση με νέα εργαλεία και συνδυασμένα προγράμματα (ενίσχυση ρευστότητας, εγγυήσεων) ο Δημιουργία εξειδικευμένων δομών προώθησης και προβολής εξωστρεφών υπηρεσιών (όπως η εφοδιαστική αλυσίδα) με τη συμμετοχή των συλλογικών φορέων του ιδιωτικού τομέα για την προσέλκυση διεθνών μεταφορικών ροών.
  - Δημιουργία ενός φιλικού προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλοντος, με άρση εμποδίων και διοικητικών επιβαρύνσεων στο σύνολο της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας (π.χ. σύσταση, λειτουργία, διασυνοριακό εμπόριο, τελωνεία σε συνέργεια και με τις παρεμβάσεις του ΘΣ 2 -καθώς και δράσεις ενημέρωσης και υποστήριξης όπως: δημιουργία Business hubs στις (επιλεγμένες) πρεσβείες, βαρόμετρο εξαγωγών / παρατηρητήριο εμποδίων διασυνοριακού εμπορίου.
5. Υποστήριξη των δημόσιων υπηρεσιών για το σχεδιασμό πολιτικών και στρατηγικών αποφάσεων σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων εργαλείων: Σχεδιασμός μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δημόσιων πολιτικών σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας για την προετοιμασία αποφάσεων των εθνικών και των περιφερειακών οργάνων της Διοίκησης, με τη χρησιμοποίηση των πλέον σύγχρονων εργαλείων ανάλυσης για την λήψη τεκμηριωμένων επιστημονικά και αξιόπιστων αποφάσεων στον διαρκώς και πιο σύνθετο παγκόσμιο χώρο.

ΕΤΠΑ	4b	Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις	3.3	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης	<p>1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων επαγγελματικής χρήσης - Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διείσδυσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως η προώθηση της δημιουργίας «Πράσινων Ξενοδοχείων», περιλαμβάνονται και δράσεις που αφορούν την τοποθέτηση ηλεκτρονικών μετρητών και την εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της ζήτησης από εταιρίες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας</p> <p>2. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων και των πλωτών μέσων</p> <p>Συνεπώς, η κατηγορία αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει δράσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ενεργειακός Έλεγχος -Διαμόρφωση λύσεων και διεξαγωγή τεχνικοοικονομικής μελέτης των προτεινόμενων δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας -Χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης (π.χ. δάνεια π.χ. με μόχλευση 1/1 από σχετικό ταμείο + εγγυήσεις + grants) και αποπληρωμή με τον απολογιστικό Ενεργειακό Έλεγχο και την επιτυχία των παρεμβάσεων -Πιλοτικές ερευνητικές καινοτόμες εφαρμογές για εξοικονόμηση ενέργειας σε πλωτά μέσα 	275.379.445,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΕΤΠΑ	6c	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	3.5	Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού	<p>1. Ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών</p> <p>2. Ενημέρωση και συνεργασία με τα τοπικές κοινωνίες κατά τις δράσεις αξιοποίησης, προβολής και βιώσιμης αξιοποίησης των περιοχών ενδιαφέροντος. Ενδεικτικά, οι δράσεις αυτές θα πρέπει να κινηθούν στις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, • Ανάπτυξη περιβαλλοντικών / πολιτιστικών υπηρεσιών σε συνεργασία με την κοινωνία και την αγορά, • 3. Εφαρμογή καινοτομικών μεθοδολογιών για αειφορική ανάπτυξη σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό πλούτο και πολιτιστική κληρονομιά 	96.527.317,00 €	Βλ. ενότητα Γ

ΕΤΠΑ	4b	Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις	3.3	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης	<p>1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων επαγγελματικής χρήσης - Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διεύθυνσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως η προώθηση της δημιουργίας «Πράσινων Ξενοδοχείων», περιλαμβάνονται και δράσεις που αφορούν την τοποθέτηση ηλεκτρονικών μετρητών και την εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της ζήτησης από εταιρίες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας</p> <p>2. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων και των πλωτών μέσων</p> <p>Συνεπώς, η κατηγορία αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει δράσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ενεργειακός Έλεγχος -Διαμόρφωση λύσεων και διεξαγωγή τεχνικοοικονομικής μελέτης των προτεινόμενων δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας -Χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης (π.χ. δάνεια π.χ. με μόχλευση 1/1 από σχετικό ταμείο + εγγυήσεις + grants) και αποπληρωμή με τον απολογιστικό Ενεργειακό Έλεγχο και την επιτυχία των παρεμβάσεων -Πιλοτικές ερευνητικές καινοτόμες εφαρμογές για εξοικονόμηση ενέργειας σε πλωτά μέσα 	17.491.356,00 €	Βλ. ενότητα Γ
------	----	--	-----	---	--	-----------------	---------------

ΕΤΠΑ	6c	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	3.5	Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού	<p>1. Ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών</p> <p>2. Ενημέρωση και συνεργασίας με τα τοπικές κοινωνίες κατά τις δράσεις αξιοποίησης, προβολής και βιώσιμης αξιοποίησης των περιοχών ενδιαφέροντος. Ενδεικτικά, οι δράσεις αυτές θα πρέπει να κινηθούν στις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, • Ανάπτυξη περιβαλλοντικών / πολιτιστικών υπηρεσιών σε συνεργασία με την κοινωνία και την αγορά, • 3. Εφαρμογή καινοτομικών μεθοδολογιών για αειφορική ανάπτυξη σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό πλούτο και πολιτιστική κληρονομιά 	6.131.148,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΕΤΠΑ			4.1	Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΤΠΑ	<p>1. Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων</p> <p>2. Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες</p> <p>3. Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού</p> <p>4. Υποστήριξη μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης</p> <p>5. Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής</p> <p>6. Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων</p> <p>7. Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013.</p> <p>8. Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων</p> <p>9. Εκ των προτέρων αξιολογήσεις Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής</p> <p>10. Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου</p> <p>11. Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων</p>	64.816.594,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΕΤΠΑ			4.1	Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες		5.650.688,00 €	Βλ. ενότητα Γ

	προτεραιότητας του ΕΤΠΑ	12. Υποστήριξη της λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης, των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού και των Τομεακών Συμβουλίων, των Πλατφορμών Καινοτομίας και ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και διαχειριστικής επάρκειας των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων, των δικαιούχων και των φορέων προγραμματισμού και υλοποίησης		
ΕΚΤ	5.1 Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΚΤ	13. Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ 14. Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης 15. Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης 16. Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.	14.699.997,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΕΚΤ	5.1 Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΚΤ		1.345.280,00 €	Βλ. ενότητα Γ
ΣΥΝΟΛΟ			3.588.007.511,00 €	

ΜΕΡΟΣ Γ

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ/ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020**

Γ.1 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Ολοκληρωμένη παρέμβαση βελτίωσης και αναβάθμισης της επαγγελματικής θέσης εργαζόμενων και αυτοαπασχολούμενων γυναικών στον τουριστικό κλάδο

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	8ν: Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
5	Ειδικός στόχος	2.2. Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζόμενων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας.
6	Δείκτης αποτελέσματος	CR07 (Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός 6 μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους)
7	Δράση του ΕΠ	Υπηρεσίες και εργαλεία υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων
8	Ολοκληρωμένη παρέμβαση βελτίωσης και αναβάθμισης της επαγγελματικής θέσης εργαζόμενων και αυτοαπασχολούμενων γυναικών στον τουριστικό κλάδο.	<p>Περιγραφή</p> <p>Ολοκληρωμένη παρέμβαση βελτίωσης και αναβάθμισης της επαγγελματικής θέσης εργαζόμενων και αυτοαπασχολούμενων γυναικών στον τουριστικό κλάδο.</p> <p>Το προτεινόμενο πρόγραμμα σκοπεύει να σχεδιάσει και να εφαρμόσει διαδικασίες που μπορούν να αξιοποιηθούν ως όχημα για την ισότητα των δύο φύλων στον επαγγελματικό στίβο. Στόχος της πρότασης είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των γυναικών που εργάζονται στους διαφορετικούς τομείς του τουριστικού κλάδου, μέσα από δράσεις συνεχιζόμενης εκπαίδευσης – κατάρτισης και συμβουλευτικής καθοδήγησης.</p> <p>Η ολοκληρωμένη παρέμβαση θα επιτευχθεί με τις παρακάτω ενέργειες/υποέργα:</p>

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Θεματικά εργαστήρια (workshops)

Η ενέργεια αυτή συνίσταται στην παροχή πληροφόρησης σε εξειδικευμένες θεματικές ενότητες στις εργαζόμενες/αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, στο πλαίσιο ομαδικών συναντήσεων με στόχο την πληρέστερη αντιμετώπιση των δυσκολιών που ανακύπτουν στην επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Τα θεματικά εργαστήρια θα προσφέρουν στις ωφελούμενες της παρούσας πράξης μια πρώτη εξοικείωση με τις βασικές έννοιες στις αρχές Διοίκησης και λειτουργίας επιχειρήσεων, στις αρχές στελέχωσης-Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού των επιχειρήσεων, στα Βασικά εργαλεία και τεχνικές Διοίκησης Επιχειρήσεων με την αξιοποίηση των Τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), στην Υγιεινή και Ασφάλεια της εργασίας και στις βασικές αρχές εργατικού Δικαίου.

Απώτερος στόχος των εν λόγω θεματικών εργαστηρίων είναι η άρτια προετοιμασία, ενημέρωση και ενίσχυση των ωφελούμενων της πράξης αναφορικά με όλες τις παραμέτρους που αφορούν στην λειτουργία των επιχειρήσεων όπου εργάζονται ή κατέχουν.

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Δράσεις κατάρτισης

Οι ανάγκες που έχουν διαγνωσθεί στο πλαίσιο των workshops θα αφορούν σε ελλείψεις γνώσεων – κενά δεξιοτήτων τα οποία θα καλυφθούν με το σχεδιασμό εξειδικευμένων προγραμμάτων και την παρότρυνση των ωφελουμένων να συμμετάσχουν σε ενέργειες κατάρτισης. Τα διαθέσιμα προγράμματα και οι επιμέρους ενότητες – μαθήματα αυτών θα παρέχουν εκπαίδευση – κατάρτιση σε συγκεκριμένες κατηγορίες θεματικών αντικειμένων, αντιμετωπίζοντας τα εκπαιδευτικά κενά των ωφελούμενων με απόλυτα στοχευμένο τρόπο.

ΥΠΟΕΡΓΟ 3: Συμβουλευτική Καθοδήγηση / Mentoring / Coaching

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν επαφές των

		<p>ωφελομένων με εξειδικευμένους συμβούλους καθοδήγησης (μέντορες), κατά τις οποίες αναλύονται και παρουσιάζονται θέματα με συγκεκριμένη μεθοδολογία, με στόχο την ολοκληρωμένη στήριξη της ωφελομένης, ούτως ώστε να εφαρμόσει τις αποκτηθείσες γνώσεις στο χώρο εργασίας της.</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 4: Λοιπές Υποστηρικτικές Δράσεις Οι λοιπές υποστηρικτικές δράσεις περιλαμβάνουν εκείνες τις ενέργειες που σχετίζονται με τη διαχείριση, την υποστήριξη και τη διάχυση των αποτελεσμάτων της πράξης. Ενδεικτικά περιλαμβάνει Υπηρεσίες διαχείρισης και τεχνικής υποστήριξης, διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων, δημιουργία μητρώου συμβούλων, αμοιβές, νομικές και λογιστικές υπηρεσίες κλπ.</p>
	Δείκτης εκροών	CO05 (απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) – Τιμή-στόχος: 1.500
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ)
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 3.000.000 €
	Ωριμότητα	<p>Το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων στοχεύοντας στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των απασχολούμενων στον τουριστικό κλάδο, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης με εξειδικευμένη θεματολογία για το σύνολο των τομέων ενασχόλησης του τουριστικού κλάδου. Ενδεικτικά αναφέρεται πιλοτικό πρόγραμμα σεμιναρίων για επαγγελματίες του τουρισμού το οποίο υλοποιήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2015 με 6.000 ώρες κατάρτισης για θέματα επισιτισμού, γαστρονομίας, διοίκησης και πωλήσεων.</p> <p>Παράλληλα, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 υλοποιεί έργα με εστίαση στο ανθρώπινο δυναμικό του τουριστικού κλάδου, που στοχεύουν στη διάγνωση των αναγκών σε επαγγέλματα, ειδικότητες και</p>

δεξιότητες, στη στρατηγική ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και τη μελέτη σχεδιασμού και ανάπτυξης συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και πιστοποίησης προσώπων και υπηρεσιών στον τουριστικό τομέα.

Επιπλέον, το ΙΝΣΕΤΕ, κεφαλαιοποιώντας την κτηθείσα εμπειρία του ΣΕΤΕ από την υλοποίηση της Πράξης «Επιταγή Εισόδου στην Αγορά Εργασίας για Άνεργους Νέους ηλικίας έως 29 ετών, στον κλάδο του τουρισμού στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου, και στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου» στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013, αναφορικά με τη διαχείριση προγραμμάτων επιμόρφωσης και κατάρτισης, έχει σχεδιάσει το παρόν προτεινόμενο έργο, με γνώμονα την εστιασμένη υποστήριξη σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία για την εξωστρέφεια, την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των ωφελουμένων – επιχειρήσεων.

Η Ελληνική Εταιρία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που σκοπό έχει τη διάδοση, ανάπτυξη και προβολή των αρχών, των μεθόδων και της πρακτικής του σύγχρονου μάνατζμεντ. Στο πλαίσιο της λειτουργούν πέντε Ινστιτούτα που δραστηριοποιούνται το καθένα σε εξειδικευμένες λειτουργίες του management και τέσσερις τομείς που ασχολούνται με γενικότερα θέματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Σήμερα η ΕΕΔΕ συγκαταλέγεται στα πέντε μεγαλύτερα Management Associations παγκοσμίως σε επίπεδο Μελών και Έργου. Έχει εκπαιδεύσει, κατά τη διάρκεια των 52 χρόνων λειτουργίας της, περισσότερα από 500.000 στελέχη, έχει προσφέρει περισσότερες από 800.000 ώρες εκπαίδευσης μέσα από 16.700 εκπαιδευτικά προγράμματα.

Η Ελληνική Εταιρία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε υπηρεσίες Τελικού Δικαιούχου για τη διαχείριση και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Στόχος της ΕΕΔΕ είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της αποτελεσματικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, μέσα από την ανάπτυξη των ανθρώπων τους. Παράλληλα στοχεύει στην προσφορά σύγχρονων ποιοτικών και εξειδικευμένων υπηρεσιών, που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του δύσκολου οικονομικού περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων, ενώ προωθεί

		την έννοια της Αριστείας σε όλα τα επίπεδα.
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.2 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Δράσεις αναβάθμισης τουριστικού προϊόντος και λειτουργικών διαδικασιών για αυτοαπασχολούμενους και εργαζόμενους μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	8ν: Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
5	Ειδικός στόχος	2.2: Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	CR07 (Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός 6 μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους)
7	Δράση του ΕΠ	Υπηρεσίες και εργαλεία υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων
8	Δράσεις αναβάθμισης τουριστικού προϊόντος και λειτουργικών διαδικασιών για αυτοαπασχολούμενους και εργαζόμενους μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα.	<p>Περιγραφή</p> <p>Δράσεις αναβάθμισης τουριστικού προϊόντος και λειτουργικών διαδικασιών για αυτοαπασχολούμενους και εργαζόμενους μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα.</p> <p>Το πρόγραμμα μέσα από δράσεις αναβάθμισης τουριστικού προϊόντος και λειτουργικών διαδικασιών για αυτοαπασχολούμενους ιδιοκτήτες και στελέχη 500 μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα, έχει στόχο να προσφέρει στους ωφελούμενους τα κατάλληλα εργαλεία, τρόπους, ιδέες και καθοδήγηση, έτσι ώστε να εισάγουν στις επιχειρήσεις τους ποιοτικά χαρακτηριστικά και διαδικασίες που θα βελτιώσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και προϊόντων τους.</p> <p>Το πρόγραμμα αποτελείται από τέσσερις αλληλένδετες δράσεις που η κάθε μία αποσκοπεί στην απόκτηση διαφορετικών γνώσεων, δεξιοτήτων και πληροφοριών από τους συμμετέχοντες:</p>

Δράση 1: Δημιουργία φακέλου επισκόπησης για κάθε επιχείρηση συμμετέχοντα ωφελούμενου

Με την έγκριση της συμμετοχής μίας επιχείρησης στα εργαστήρια θα δημιουργείται μία βάση δεδομένων για την εν λόγω επιχείρηση η οποία θα περιλαμβάνει:

1. Φωτογραφίες και πληροφορίες της επιχείρησης
2. Πληροφορίες του προορισμού, ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον τουρισμό (επισκέπτες, αφίξεις, αναχωρήσεις, δομές, πρόσβαση, κ.τ.λ.)
3. Αξιολογήσεις-Κριτικές της επιχείρησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
4. Ανάλυση, από ειδικό, για την στρατηγική προώθησης και διαφήμισης που παρουσιάζει η επιχείρηση τη δεδομένη στιγμή στο διαδίκτυο.
5. Αποτελέσματα τηλεφωνήματος «μυστηριώδη πελάτη» στην επιχείρηση για κράτηση, πληροφορίες κ.ά.

Ο φάκελος θα δίνεται στον συμμετέχοντα κατά την άφιξη του στο εργαστήριο και ο συμμετέχοντας θα βασίζεται σε αυτήν την ανάλυση για το σχέδιο διορθωτικών κινήσεων και αλλαγών που θα δημιουργήσει με το πέρας του εργαστηρίου.

Δράση 2: Εκπαιδευτικό Εργαστήριο

Εκπαιδευτικό εργαστήριο διάρκειας 50-70 ωρών, με πληθώρα θεματολογιών και έντονο διαδραστικό στοιχείο. Προτεινόμενες ενδεικτικές θεματολογίες:

1. Επισκόπηση & ανάλυση Διεθνών και Παγκόσμιων προτύπων λειτουργίας.
2. Παρουσίαση καλών πρακτικών από την Ελλάδα και το εξωτερικό
3. Νέες τεχνολογίες και η χρήση τους
4. Επίσκεψη/εις σε ξενοδοχεία
5. Ποια συστήματα μου χρειάζονται & τι μπορεί να μου προσφέρει η αγορά;
6. Δημιουργία Σχέδιου Δράσης

Με την ολοκλήρωση των εκπαιδευτικών εργαστηρίων οι ωφελούμενοι θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν ένα σχέδιο δράσης που θα έχει δημιουργηθεί αποκλειστικά για την δική τους επιχείρηση, θα έχουν το χρόνο να εφαρμόσουν το σχέδιο αυτό και να κάνουν διορθώσεις ανάλογα με τα αποτελέσματα εφαρμογής και τέλος θα λάβουν την απαραίτητη υποστήριξη, ανατροφοδότηση και ανάλυση των αποτελεσμάτων με το τέλος αλλά και κατά τη διάρκεια της όλης διαδικασίας.

Δράση 3: Συμβουλευτική και Αλλαγές σε Σχέδιο δράσης

Αυτή η δράση θα διαρκέσει για ένα (1) μήνα μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού εργαστηρίου. Οι συμμετέχοντες θα έχουν την δυνατότητα να δοκιμάσουν τις οργανωτικές και λειτουργικές αλλαγές που έχουν προτείνει στο Σχέδιο Δράσης τους, να χρησιμοποιήσουν ειδικό σύμβουλο (μέντορα) για επίλυση αποριών και τυχόν προκλήσεων που

		<p>αντιμετωπίζουν και τέλος να καταρτίσουν και να καταθέσουν ένα ανανεωμένο Σχέδιο Δράσης, πάνω στο οποίο θα ελεγχθούν κατά την τελευταία δράση του προγράμματος.</p> <p><u>Δράση 4: Έλεγχος αποτελεσμάτων-Μελλοντικές δράσεις</u> Βάσει του ανανεωμένου Σχεδίου Δράσης που έχουν καταθέσει οι συμμετέχοντες, θα γίνει τοπικός ή εξ αποστάσεως έλεγχος της εφαρμογής των προτεινόμενων σημείων. Ο ωφελούμενος θα λάβει αναλυτική ανατροφοδότηση των αποτελεσμάτων του, μαζί τις τελικές προτάσεις του συμβούλου για βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αλλαγές και βελτιώσεις.</p>
	Δείκτης εκροών	CO05 (απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) – Τιμή-στόχος: 1.000
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 4.000.000 €
	Ωριμότητα	<p>Το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων στοχεύοντας στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των απασχολούμενων στον τουριστικό κλάδο, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης με εξειδικευμένη θεματολογία για το σύνολο των τομέων ενασχόλησης του τουριστικού κλάδου. Ενδεικτικά αναφέρεται πιλοτικό πρόγραμμα σεμιναρίων για επαγγελματίες του τουρισμού το οποίο υλοποιήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2015 με 6.000 ώρες κατάρτισης για θέματα επισιτισμού, γαστρονομίας, διοίκησης και πωλήσεων.</p> <p>Παράλληλα, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 υλοποιεί έργα με εστίαση στο ανθρώπινο δυναμικό του τουριστικού κλάδου, που στοχεύουν στη διάγνωση των αναγκών σε επαγγέλματα, ειδικότητες και δεξιότητες, στη στρατηγική ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και τη μελέτη σχεδιασμού και ανάπτυξης συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και πιστοποίησης προσώπων και υπηρεσιών στον τουριστικό τομέα.</p> <p>Επιπλέον, το ΙΝΣΕΤΕ, κεφαλαιοποιώντας την κτηθείσα εμπειρία του ΣΕΤΕ από την υλοποίηση της Πράξης «Επιταγή Εισόδου στην Αγορά Εργασίας για Άνεργους Νέους ηλικίας έως 29 ετών, στον κλάδο του τουρισμού στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου, και στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου» στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013, αναφορικά με τη διαχείριση προγραμμάτων επιμόρφωσης και κατάρτισης, έχει σχεδιάσει το παρόν προτεινόμενο έργο, με γνώμονα την εστιασμένη</p>

		υποστήριξη σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία για την εξωστρέφεια, την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των ωφελουμένων – επιχειρήσεων.
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 40 μήνες.
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.3 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Μηχανισμός παρακολούθησης των μεταβολών σε επαγγέλματα και δεξιότητες στον τουριστικό τομέα

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014 – 2020»
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται για χρηματοδότηση αποκλειστικά στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014 – 2020»
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	10ιν: Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας.
5	Ειδικός στόχος	2.3: Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4221: Σύμφωνα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων/ φορέων, για εφαρμογή προγραμμάτων σπουδών
7	Δράση του ΕΠ	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της επιχειρηματικής κοινότητας μέσω επιχειρηματικών συνδέσμων, επιμελητηρίων και άλλων οργανωμένων ομάδων επιχειρήσεων.
8	Μηχανισμός παρακολούθησης των μεταβολών σε επαγγέλματα και δεξιότητες στον τουριστικό τομέα.	<p>Περιγραφή</p> <p>Μηχανισμός παρακολούθησης των μεταβολών σε επαγγέλματα και δεξιότητες στον τουριστικό τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη στοχεύει στην ανάπτυξη και λειτουργία Μηχανισμού παρακολούθησης & πρόβλεψης των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την έγκαιρη διάγνωση των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και νέες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού τους • τη σύνδεση της προσφερόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού με τις ανάγκες ανάπτυξης και προσαρμογής των τουριστικών επιχειρήσεων στα νέα

δεδομένα

- τη διαμόρφωση πολιτικών σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και προσαρμοστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων

Ειδικότερα, η προτεινόμενη πράξη περιλαμβάνει τα ακόλουθα Υποέργα:

- **Υποέργο 1:** Μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών των επιχειρήσεων σε επαγγέλματα, γνώσεις και δεξιότητες. Περιλαμβάνει την συστηματική παρακολούθηση των τάσεων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και των σημαντικότερων αλλαγών σε επαγγέλματα και δεξιότητες, τον εντοπισμό και την ανάλυση των κρίσιμων θεμάτων που επηρεάζουν την ανάπτυξη και προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα, καθώς και τον ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα / δεξιότητες, με ανατροφοδότηση από την επιχειρηματική κοινότητα.
- **Υποέργο 2:** Σχεδία Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού τουριστικού τομέα. Αφορά στην εκπόνηση επιμέρους στρατηγικών σχεδίων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα σχετικά με κρίσιμα επαγγέλματα και δεξιότητες.
- **Υποέργο 3:** Υποστήριξη στην παραγωγή πολιτικών και την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. Περιλαμβάνει το συντονισμό και την υποστήριξη της διαβούλευσης σε όλα τα στάδια παραγωγής και υλοποίησης πολιτικών με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και την υλοποίηση δράσεων αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων αυτών και του κοινωνικού διαλόγου στην παραγωγή πολιτικών. Επίσης, περιλαμβάνει τη διαμόρφωση κατάλληλων θεσμικών προτάσεων για

την κάλυψη των αναγκών / απαιτήσεων σε επαγγέλματα / δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και τη διαμόρφωση κρίσιμων συνιστωσών του πλαισίου της τυπικής εκπαίδευσης, μέσω της αξιοποίησης οργανωμένης και συστηματικής πληροφόρησης από τις επιχειρήσεις στα τυπικά και άτυπα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- **Υποέργο 4: Δημιουργία πρότυπου, ψηφιακού, εκπαιδευτικού υλικού τουριστικής εκπαίδευσης.**

Περιλαμβάνει την ανάπτυξη πρότυπου εκπαιδευτικού υλικού για τη διενέργεια αυτόνομων και συνδυασμένων εκπαιδευτικών σεμιναρίων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το υλικό που θα δημιουργηθεί για τα σεμινάρια θα είναι προσαρμοσμένο στις δύο βασικές μεθόδους εκπαίδευσης εξ αποστάσεως, της σύγχρονης και ασύγχρονης, χρησιμοποιώντας με αυτόν τον τρόπο όλες τις τεχνολογικές δυνατότητες που προσφέρει η πλατφόρμα E-Learning του ΙΝΣΕΤΕ. Το εκπαιδευτικό υλικό που θα αναπτυχθεί θα καλύψει τις ακόλουθες βασικές κατηγορίες:

- Βασικές αρχές τουριστικών κλάδων - Εισαγωγή στον τουρισμό
- Επισιτισμός & Γαστρονομία (Food & Beverage Division)
- Τομέας Δωματίων (Rooms Division)
- Πωλήσεις & Marketing
- Διοίκηση εγκαταστάσεων & Ανθρώπινου Δυναμικού

- **Υποέργο 5: Δράσεις υποστήριξης & διάχυσης αποτελεσμάτων.**

Αφορά στην αποτελεσματική εκμετάλλευση / αξιοποίηση και διάχυση των εκρών και αποτελεσμάτων της πράξης, καθώς και στο συντονισμό, παρακολούθηση, διαχείριση και υποστήριξη της υλοποίησης του συνόλου των προβλεπόμενων δράσεων/υποέργων και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- την εφαρμογή όλων των υπόλοιπων υποέργων της Πράξης

		<p>και το συντονισμό των επί μέρους ενεργειών τους,</p> <ul style="list-style-type: none"> - τη δικτύωση με κλαδικούς και περιφερειακούς συνδέσμους εκπροσώπησης επιχειρήσεων, - δράσεις διάχυσης και μεταφοράς τεχνολογίας, αξιολόγησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων της Πράξης σε φορείς και οργανισμούς χάραξης πολιτικής για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
	Δείκτης εκροών	T4244: Σχέδια δράσης επιχειρήσεων για τη βελτίωση της δυνατότητας τους να συμμετέχουν στα συστήματα άτυπης και τυπικής μάθησης – Τιμή Στόχος 40
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 2.500.000 €
	Ωριμότητα	<p>Το ΙΝΣΕΤΕ υλοποιεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ την πράξη: «Ενίσχυση θεσμικής & επιχειρησιακής ικανότητας ΣΕΤΕ» στο πλαίσιο της οποίας βρίσκεται σε εξέλιξη το έργο «Εξειδίκευση δράσεων Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού & Στρατηγική Μελέτη Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού στον τουριστικό τομέα», το οποίο περιλαμβάνει την εξειδίκευση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021), το οποίο έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ, καθώς και το σχεδιασμό της κατάλληλης στρατηγικής ανάπτυξης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη, η οποία θα στηριχθεί εν μέρει στα αποτελέσματα του ανωτέρω έργου, στοχεύει στην ανάπτυξη και λειτουργία μόνιμου μηχανισμού παρακολούθησης & πρόβλεψης των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την έγκαιρη διάγνωση των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και νέες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού τους - την σύνδεση της προσφερόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού με τις ανάγκες ανάπτυξης και προσαρμογής των

			<p>τουριστικών επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα</p> <ul style="list-style-type: none"> - τη διαμόρφωση πολιτικών σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και προσαρμοστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων <p>Η προτεινόμενη πράξη έχει προκύψει μέσω εσωτερικών διεργασιών και συζητήσεων-διαβουλεύσεων στελεχών του ΣΕΤΕ και του ΙΝΣΕΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες των τουριστικών επιχειρήσεων σε επαγγέλματα και δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού.</p> <p>Επισημαίνεται ότι, η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης θα συμβάλει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού, ο οποίος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, και στην αύξηση της συμβολής του στο ΑΕΠ και την απασχόληση, μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των δεξιοτήτων και προσόντων των επαγγελματιών στους διάφορους κλάδους που συνεισφέρουν στο τουριστικό προϊόν της χώρας.</p>
		<p>Προϋποθέσεις εφαρμογής</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.</p>
		<p>Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία</p>	<p>Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.</p>
		<p>Χρονοδιάγραμμα</p>	<p>Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.</p>
		<p>Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.</p>

Γ.4 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Μηχανισμός υποστήριξης δράσεων ανάπτυξης τουριστικού τομέα

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ... / ΠΕΑΣ ...		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	11i: Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση
5	Ειδικός στόχος	2.4: Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω αναβάθμισης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4245: Έργα που καταλήγουν σε ρυθμίσεις που εφαρμόζονται
7	Δράση του ΕΠ	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: Μηχανισμός υποστήριξης δράσεων ανάπτυξης τουριστικού τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη στοχεύει στην ανάπτυξη και λειτουργία Μηχανισμού υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης του τουριστικού τομέα, με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την τεκμηρίωση και παρακολούθηση των τάσεων και παρεμβάσεων στον τουριστικό τομέα • τη διαμόρφωση επιχειρησιακών σχεδίων ανάπτυξης και σχεδίων προσαρμογής δυναμικών επιμέρους κλάδων του τουριστικού τομέα • τη διαμόρφωση πολιτικών σε θέματα ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων • την προβολή των ελληνικών τουριστικών προϊόντων και προορισμών <p>Ειδικότερα, η προτεινόμενη πράξη περιλαμβάνει τα ακόλουθα Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο 1: Συστηματική παρακολούθηση των μεταβολών και εξελίξεων στον τουριστικό τομέα: Περιλαμβάνει α) τη συστηματική χαρτογράφηση των

τουριστικών επιχειρήσεων, σε κλαδικό και περιφερειακό επίπεδο, με στόχο τη συστηματική παρακολούθηση της επίπτωσης των μεταβολών που συντελέστηκαν και συντελούνται στο παραγωγικό σύστημα της χώρας, όσον αφορά στα εξής πεδία: Οικονομικά αποτελέσματα, Τεχνολογική πολιτική και συγκρότηση & Οργάνωση και β) την αναγνώριση των σημαντικότερων τάσεων που επηρεάζουν την ανάπτυξη των τουριστικών επιχειρήσεων και τον εντοπισμό αυτών των ομάδων παραγόντων και παραμέτρων που συνιστούν τις προτεραιότητες στήριξης της ανάπτυξης αυτής.

- **Υποέργο 2:** Σχέδια ανάπτυξης τουριστικού τομέα: Αφορά στη διαμόρφωση προτάσεων μεσο-μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού σχεδιασμού του τουριστικού τομέα και στην εκπόνηση & υλοποίηση Σχεδίων Δράσης για επιμέρους τουριστικά προϊόντα/προορισμούς, με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και τη σύνδεση του με λοιπές παραγωγικές δραστηριότητες, με κύριο γνώμονα τη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου και την αύξηση της κατά κεφαλήν τουριστικής δαπάνης. Στα Σχέδια Δράσης που θα εκπονηθούν και θα υλοποιηθούν θα περιλαμβάνονται και δράσεις πιλοτικών – καινοτομικών εφαρμογών προβολής και προώθησης των τουριστικών προϊόντων και προορισμών, με τρόπο ώστε να αναδεικνύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα καθοριστικά συγκριτικά πλεονεκτήματά τους.
- **Υποέργο 3:** Υποστήριξη στην παραγωγή πολιτικών και την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου. Περιλαμβάνει το συντονισμό και την υποστήριξη της διαβούλευσης σε όλα τα στάδια παραγωγής και υλοποίησης πολιτικών (σε εθνικό & περιφερειακό επίπεδο): με τις αρμόδιες υπηρεσίες σχεδιασμού αναπτυξιακών στρατηγικών, με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, με τις τουριστικές επιχειρήσεις (για θέματα ανάπτυξης εργασιών, τεχνολογίας, καινοτομίας, παραγωγικότητας, προσαρμοστικότητας, κλπ.). Επίσης, περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων αυτών και του κοινωνικού διαλόγου στην παραγωγή πολιτικών.
- **Υποέργο 4:** Δράσεις υποστήριξης & διάχυσης αποτελεσμάτων. Αφορά στην αποτελεσματική εκμετάλλευση / αξιοποίηση

			<p>και διάχυση των εκροών και αποτελεσμάτων της πράξης, καθώς και στο συντονισμό, παρακολούθηση, διαχείριση και υποστήριξη της υλοποίησης του συνόλου των υποέργων και ειδικότερα περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο την εφαρμογή όλων των υπόλοιπων υποέργων της Πράξης και το συντονισμό των επί μέρους ενεργειών τους, ο τη δικτύωση με κλαδικούς και περιφερειακούς συνδέσμους εκπροσώπησης επιχειρήσεων, ο δράσεις διάχυσης και μεταφοράς τεχνολογίας, αξιολόγησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων της Πράξης σε φορείς και οργανισμούς χάραξης πολιτικής για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την προσαρμοστικότητα και την επιχειρηματικότητα.
		Δείκτης εκροών	CO20: αριθμός έργων πλήρως ή μερικώς εκτελεσθέντων από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις – Τιμή Στόχος 1
		Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)
		Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
		Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 2.800.000 €
		Ωριμότητα	<p>Το ΙΝΣΕΤΕ υλοποιεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ τη πράξη: «Ενίσχυση θεσμικής & επιχειρησιακής ικανότητας ΣΕΤΕ» στο πλαίσιο της οποίας βρίσκονται σε εξέλιξη τα έργα α) «Εξειδίκευση δράσεων Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού & Στρατηγική Μελέτη Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού στον τουριστικό τομέα». και β) «Μελέτη Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management Systems) στον Τουριστικό Τομέα & Πιλοτική Εφαρμογή τους».</p> <p>Τα ανωτέρω έργα περιλαμβάνουν α) την εξειδίκευση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021), το οποίο έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ, καθώς και το σχεδιασμό της κατάλληλης στρατηγικής ανάπτυξης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και β) το σχεδιασμό και ανάπτυξη Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management Systems) στον Τουριστικό Τομέα (Υπηρεσιών και Επαγγελματιών) και</p>

		<p>την Πιλοτική Εφαρμογή τους σε πέντε επιλεγμένες κατηγορίες υπηρεσιών και πέντε κατηγορίες επαγγελματιών του τουριστικού τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη, η οποία θα στηριχθεί εν μέρει στα αποτελέσματα των ανωτέρω έργων, στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων, μέσω ανάπτυξης και λειτουργίας Μηχανισμού υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης του τουριστικού τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη έχει προκύψει μέσω εσωτερικών διεργασιών και συζητήσεων-διαβουλεύσεων στελεχών του ΣΕΤΕ και του ΙΝΣΕΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και το Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού, που έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021).</p> <p>Επισημαίνεται ότι, η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού, ο οποίος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, και στην αύξηση της συμβολής του στο ΑΕΠ και την απασχόληση, μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των δεξιοτήτων και προσόντων των επαγγελματιών στους διαφόρους κλάδους που συνεισφέρουν στο τουριστικό προϊόν της χώρας.</p>
	<p>Προϋποθέσεις εφαρμογής</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.</p>
	<p>Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία</p>	<p>Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.</p>
	<p>Χρονοδιάγραμμα</p>	<p>Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες</p>
	<p>Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.</p>

Γ.5 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Παροχή κατάρτισης σε αυτοαπασχολούμενους πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στον κλάδο του τουρισμού, σε θέματα εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	8ν: Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
5	Ειδικός στόχος	2.2. Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας.
6	Δείκτης αποτελέσματος	CR07 (Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός 6 μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους)
7	Δράση του ΕΠ	Υπηρεσίες και εργαλεία υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων
8	Παροχή κατάρτισης σε αυτοαπασχολούμενους πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στον κλάδο του τουρισμού, σε θέματα εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών.	<p>Περιγραφή</p> <p>Παροχή κατάρτισης σε αυτοαπασχολούμενους πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στον κλάδο του τουρισμού, σε θέματα εκσυγχρονισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών.</p> <p>Σε ένα περιβάλλον ιδιαίτερα ανταγωνιστικό, που ορίζεται από τις ραγδαίες εξελίξεις στην ψηφιακή τεχνολογία και τις όλο και μεγαλύτερες απαιτήσεις του σύγχρονου ταξιδιώτη, δεν θα μπορούσε να είναι παρά φυσική η ανάγκη για αναβάθμιση των γνώσεων, των δεξιοτήτων, της ευελιξίας και της προσαρμογή των παρόχων τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων.</p> <p>Εξετάζοντας συγκεκριμένα την ομάδα των Αυτοαπασχολούμενων σε επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων, μπορούμε να συνοψίσουμε τις εκπαιδευτικές τους</p>

ανάγκες στα παρακάτω σημεία:

1.Εξυπηρέτηση πελατών, με έντονο το στοιχείο της δημιουργίας συναισθηματικών δεσμών και κατ' επέκταση αφοσίωσης.

2.Ενημέρωση για τις τάσεις του τουρισμού και τα διαθέσιμα εργαλεία που θα εκμοντερνίσουν τις επιχειρήσεις και θα τις βοηθήσουν να προσφέρουν υπηρεσίες και προϊόντα που σε πρώτη φάση ο σύγχρονος επισκέπτης θεωρεί δεδομένα και απαραίτητα και σε δεύτερη φάση θα τον ενθουσιάσουν και θα ξεπεράσουν τις προσδοκίες του.

3.Βασικές αρχές διαχείρισης σε κομμάτια όπως οικονομικά, ανθρώπινο δυναμικό και προμήθειες.

4.Γνωριμία με συναδέλφους και άλλους παρόχους υπηρεσιών και προϊόντων, που θα ενισχύσει τη δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνίας και υποστήριξης.

Βασικός στόχος του προγράμματος είναι να δημιουργήσει γνώση και ενδιαφέρον για τις σύγχρονες πρακτικές διαχείρισης μικρών μονάδων τουρισμού. Οι ωφελούμενοι μετά το πέρας του σεμιναρίου θα:

- Έχουν την απαραίτητη γνώση να εφαρμόσουν έξυπνες, μοντέρνες και απλές διαχειριστές πρακτικές, που θα βελτιώσουν την ποιότητα του παρεχόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας τους.
- Έχουν πάρει ιδέες για υπηρεσίες, προϊόντα ή διαδικασίες που εφαρμόζονται με επιτυχία σε αντίστοιχες επιχειρήσεις.
- Μπορούν να κάνουν μία αξιολόγηση της τρέχουσας απόδοσης της επιχείρησής τους. Στη συνέχεια θα μπορούν να αποφασίσουν τι είναι αυτό που κάνουν με επιτυχία και τι θα μπορούσαν να βελτιώσουν. Το ουσιαστικό σε αυτό τον στόχο είναι πως αν αποφασίσουν διορθωτικές κινήσεις, θα γνωρίζουν σε ποιους φορείς, υπηρεσίες, εταιρίες, μπορούν να απευθυνθούν για βοήθεια και καθοδήγηση στην υλοποίηση.

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται η υλοποίηση του παρόντος έργου για την παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης διαδραστικής μορφής (Workshop) 50 ωρών, σε ομάδες των 5-25 ατόμων (max), που θα αφορά 5.000 απασχολούμενους (εργαζόμενους) και αυτοαπασχολούμενους σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις του κλάδου του Τουρισμού σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με στόχο την ενίσχυση των προσόντων τους ώστε να αποτελέσουν ένα σημαντικό απόθεμα ανθρώπινου δυναμικού του κλάδου του Τουρισμού και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

1.Δημιουργώντας μία αξέχαστη εμπειρία

- Ο σημερινός ταξιδιώτης

			<ul style="list-style-type: none"> • Εξυπηρέτηση πελατών- Προσωποποιημένη εξυπηρέτηση • Διαχείριση παραπόνων- Μετατρέποντας μία κακή στιγμή σε αφοσίωση <p>2.Οικονομικά για Μη- Οικονομικούς</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τιμολόγηση προϊόντων & υπηρεσιών • Έλεγχος αγοράς- Revenue Management • Πρόβλεψη εσόδων/εξόδων- Προϋπολογισμός <p>3.Διαχείριση Ανθρώπινου δυναμικού- Αρχές εργατικής νομοθεσίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα απασχόλησης • Τρόποι ανεύρεσης προσωπικού • Διαχείριση απόδοσης • Υποχρεώσεις και προνόμια εργοδότη & εργαζόμενου <p>4.Πωλήσεις & Διαφήμιση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο κόσμος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και πώς να το χρησιμοποιήσω προς όφελος μου. • Συστήματα και επιλογές διαδικτυακών κρατήσεων «Μεμονωμένος VS πρακτοριακός επισκέπτης» • Καταλαβαίνω το προϊόν μου, σε ποιόν απευθύνομαι και διευρύνω το δίκτυο μου. • Εφαρμογές και προγράμματα διαχείρισης μικρών επιχειρήσεων <p>5.Διαχείριση Ποιότητας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θέτοντας και κρατώντας τα σωστά πρότυπα λειτουργίας για την επιχείρησή μου • Ποιοτικός έλεγχος: Ποιος, Πότε, Πως; <p>6.Προμήθειες & Διαχείριση Κόστους</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, έλεγχος, προγραμματισμός παραγγελιών • Κόστος VS Ποιότητα μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα οφέλη. <p>Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει δράσεις σχεδιασμού, υλοποίησης και διαχείρισης της κατάρτισης, αλλά και δράσεις δημοσιότητας για την προσέλκυση συμμετεχόντων και τη δημοσιοποίηση του προγράμματος.</p>
		Δείκτης εκροών	CO05 (απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) – Τιμή-στόχος: 5.000
		Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ)
		Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
		Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 3.250.000 €
		Ωριμότητα	Το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών

Επιχειρήσεων στοχεύοντας στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των απασχολούμενων στον τουριστικό κλάδο, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης με εξειδικευμένη θεματολογία για το σύνολο των τομέων ενασχόλησης του τουριστικού κλάδου. Ενδεικτικά αναφέρεται πιλοτικό πρόγραμμα σεμιναρίων για επαγγελματίες του τουρισμού το οποίο υλοποιήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2015 με 6.000 ώρες κατάρτισης για θέματα επισιτισμού, γαστρονομίας, διοίκησης και πωλήσεων.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 υλοποιεί έργα με εστίαση στο ανθρώπινο δυναμικό του τουριστικού κλάδου, που στοχεύουν στη διάγνωση των αναγκών σε επαγγέλματα, ειδικότητες και δεξιότητες, στη στρατηγική ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού τομέα και τη μελέτη σχεδιασμού και ανάπτυξης συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και πιστοποίησης προσώπων και υπηρεσιών στον τουριστικό τομέα.

Επιπλέον, το ΙΝΣΕΤΕ, κεφαλαιοποιώντας την κτηθείσα εμπειρία του ΣΕΤΕ από την υλοποίηση της Πράξης «Επιταγή Εισόδου στην Αγορά Εργασίας για Άνεργους Νέους ηλικίας έως 29 ετών, στον κλάδο του τουρισμού στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου, και στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου» στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013, αναφορικά με τη διαχείριση προγραμμάτων επιμόρφωσης και κατάρτισης, έχει σχεδιάσει το παρόν προτεινόμενο έργο, με γνώμονα την εστιασμένη υποστήριξη σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία για την εξωστρέφεια, την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των ωφελουμένων – επιχειρήσεων.

Η Ελληνική Εταιρία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που σκοπό έχει τη διάδοση, ανάπτυξη και προβολή των αρχών, των μεθόδων και της πρακτικής του σύγχρονου μάνατζμεντ. Στο πλαίσιο της λειτουργούν πέντε Ινστιτούτα που δραστηριοποιούνται το καθένα σε εξειδικευμένες λειτουργίες του management και τέσσερις τομείς που ασχολούνται με γενικότερα θέματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Σήμερα η ΕΕΔΕ συγκαταλέγεται στα πέντε μεγαλύτερα Management Associations παγκοσμίως σε επίπεδο Μελών και Έργου. Έχει εκπαιδέψει, κατά τη διάρκεια των 52 χρόνων λειτουργίας της, περισσότερα από 500.000 στελέχη, έχει προσφέρει περισσότερες από 800.000 ώρες εκπαίδευσης μέσα από 16.700 εκπαιδευτικά προγράμματα.

Η Ελληνική Εταιρία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε υπηρεσίες Τελικού Δικαιούχου για τη διαχείριση και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Στόχος της ΕΕΔΕ είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της αποτελεσματικότητας

		των ελληνικών επιχειρήσεων, μέσα από την ανάπτυξη των ανθρώπων τους. Παράλληλα στοχεύει στην προσφορά σύγχρονων ποιοτικών και εξειδικευμένων υπηρεσιών, που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του δύσκολου οικονομικού περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων, ενώ προωθεί την έννοια της Αριστείας σε όλα τα επίπεδα.
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 24 μήνες.
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.6 ΔΡΑΣΗ ΕΚΤ: Προώθηση της αναβάθμισης της ποιότητας και ενίσχυση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014 – 2020»
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται για χρηματοδότηση αποκλειστικά στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014 – 2020»
3	Άξονας προτεραιότητας	2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις & 2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα & Νότιο Αιγαίο)
4	Επενδυτική προτεραιότητα	8ν: Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
5	Ειδικός στόχος	2.2: Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	CR03: Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους
7	Δράση του ΕΠ	Υπηρεσίες και εργαλεία υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων
8	Προώθηση της αναβάθμισης της ποιότητας και ενίσχυση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα.	<p>Περιγραφή</p> <p>Προώθηση της αναβάθμισης της ποιότητας και ενίσχυση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη στοχεύει στην ανάπτυξη, προώθηση και υποστήριξη της εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης ποιότητας στον τουριστικό τομέα, καθώς και στην προώθηση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την προώθηση της προσαρμοστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση της εποχικότητας, καθώς και του αυξανόμενου ανταγωνισμού από αναδυόμενους τουριστικούς προορισμούς.</p> <p>Ειδικότερα, η προτεινόμενη πράξη περιλαμβάνει τα ακόλουθα Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο 1: Ανάπτυξη Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας σε επιλεγμένες κατηγορίες υπηρεσιών του τουριστικού τομέα: αφορά στην ανάπτυξη κατάλληλων Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας σε επιλεγμένες κατηγορίες τουριστικών υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες του

ελληνικού τουριστικού προϊόντος, τις ανάγκες της διεθνούς τουριστικής αγοράς, καθώς και τις προβλέψεις του Στρατηγικού Σχεδιασμού του ΣΕΤΕ με ορίζοντα το 2021.

- Υπόεργο 2: Ανάπτυξη & λειτουργία μηχανισμού προώθησης και υποστήριξης της εφαρμογής Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας σε τουριστικές επιχειρήσεις: περιλαμβάνει την ανάπτυξη και λειτουργία κατάλληλου μηχανισμού (εργαλεία & υπηρεσίες) για την προώθηση των Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας που θα αναπτυχθούν και την υποστήριξη της εφαρμογής τους σε τουριστικές επιχειρήσεις.
- Υπόεργο 3: Δράσεις προβολής των Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας που θα αναπτυχθούν σε ευρωπαϊκό & διεθνές επίπεδο, με στόχο την ενημέρωση / ευαισθητοποίηση των δυνητικών πελατών και την συνεπαγόμενη ενίσχυση της ελκυστικότητας της επιλογής ελληνικών προορισμών και προϊόντων. Οι δράσεις αυτές θα αποτελέσουν παράλληλα κίνητρο για την υιοθέτηση των Συστημάτων Ποιότητας από τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις.
- Υπόεργο 4: Ανάπτυξη Σχημάτων Πιστοποίησης Επαγγελματιών σε επιλεγμένες κατηγορίες επαγγελματιών του Τουριστικού Τομέα: αφορά στην επιλογή κατηγοριών επαγγελματιών του τουριστικού τομέα και την ανάπτυξη κατάλληλων Σχημάτων Πιστοποίησης τους. Επίσης, περιλαμβάνει την ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων κατάρτισης για την υποστήριξη της εφαρμογής των Σχημάτων Πιστοποίησης των επιλεγμένων Επαγγελματιών. Κατά την επιλογή των κατηγοριών επαγγελματιών ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο επίπεδο ζήτησης, το βαθμό εξειδίκευσης, το επίπεδο ποιότητας του τουριστικού προϊόντος που υποστηρίζουν, καθώς και τη διασύνδεσή τους με τις κατηγορίες υπηρεσιών στις οποίες θα αναπτυχθούν κατάλληλα Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας.
- Υπόεργο 5: Ανάπτυξη & λειτουργία μηχανισμού υποστήριξης της εφαρμογής Συστήματος Πιστοποίησης επαγγελματιών του τουριστικού τομέα: περιλαμβάνει την ανάπτυξη και λειτουργία κατάλληλου μηχανισμού (εργαλεία & υπηρεσίες) για την

υποστήριξη της εφαρμογή του Συστήματος Πιστοποίησης Επαγγελματιών του τουριστικού τομέα.

- Υποέργο 6: Πιλοτικό, καινοτόμο πρόγραμμα ολοκληρωμένης κατάρτισης 300 στελεχών τουριστικών επιχειρήσεων. Πρόγραμμα 100 ωρών που θα συνδυάζει θεωρία, πρακτική και επίσκεψη σε επιχειρήσεις/ ακαδημίες του εξωτερικού για εξοικείωση με καλές πρακτικές και απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων και εμπειρίας. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα υλοποιηθεί στην ελληνική και αγγλική γλώσσα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και θα διαρθρώνεται σε 2 βασικά μέρη: Μέρος 1ο: Θεωρητική κατάρτιση σε θεμελιώδη διαχειριστικά κομμάτια. Π.χ. HACCP, Δημιουργία μενού (Menu engineering), Χρήση εργαλείων Marketing R&B (Restaurant & Bar), Τεχνικές αύξησης πωλήσεων, κ.α. Μέρος 2ο: Πρακτική κατάρτιση σε ακαδημίες ή επισκέψεις σε επιχειρήσεις του εξωτερικού, η λειτουργία των οποίων είναι άμεσα συνυφασμένη με τις επιχειρήσεις των συμμετεχόντων. Π.χ. Ακαδημίες μαγειρικής (εξειδικευμένες σε τύπους μαγειρικής ή κουζίνες διαφόρων εθνικοτήτων), ξενοδοχεία, συνεδριακά κέντρα, χώροι εστίασης, κ.α.
- Υποέργο 7: Δράση ανάπτυξης ικανοτήτων και δεξιοτήτων στελεχών των Ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων στο σύγχρονο online περιβάλλον. Το εν λόγω Υποέργο στοχεύει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων, μέσα από την εκπαίδευση των στελεχών τους για τις τάσεις, τις ευκαιρίες και τη σωστή διαχείριση της νέας τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας επιχείρησης στο Online περιβάλλον. Η Υλοποίηση του έργου βασίζεται σε 3 κύριους άξονες που θα επιτρέψουν την ουσιαστική, διαδραστική και συνεχή ενημέρωση των επαγγελματιών του κλάδου και αυτοί είναι:

  1. Η διεξαγωγή διαδραστικών εκπαιδευτικών εργαστηρίων (Workshops) σε επιλεγμένες περιοχές της Ελλάδας.
  2. Η ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας που θα αποτελεί σημείο αναφοράς για όλους τους ωφελούμενους με συνεχείς αναρτήσεις εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού και δυνατότητα επικοινωνίας των ωφελούμενων. Επιπλέον, η ηλεκτρονική πλατφόρμα θα λειτουργεί ως μέσο για την παροχή on-line συμβουλευτικής καθοδήγησης στους

		<p>ωφελούμενους, καθ' όλη τη διάρκεια του υποέργου.</p> <p>3. Η διοργάνωση ενός ετήσιου συνεδρίου, με Έλληνες και διεθνείς ομιλητές που θα αναλύσουν τις παγκόσμιες τάσεις στον ψηφιακό κομμάτι του κλάδου του τουρισμού, παραδείγματα επιτυχημένων επιχειρήσεων και τους τρόπους που ανταποκρίθηκαν στο δυναμικό online περιβάλλον.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο 8: Πιλοτική δράση εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων του κλάδου του τουρισμού: περιλαμβάνει διαδραστικής μορφής κατάρτιση (Workshops) σε εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους, με θεματολογία γύρω από την εσωτερική λειτουργία της σύγχρονης τουριστικής επιχείρησης (οικονομική διαχείριση, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, προμήθειες, διαχείριση ποιότητας), αλλά και την επαφή με τους πελάτες. • Υποέργο 9: Ενίσχυση & Στήριξη της Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα: περιλαμβάνει α) Μελέτες διαμόρφωσης βέλτιστων πρακτικών & προσδιορισμός επιμέρους δράσεων ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας ανά κατηγορία τουριστικών υπηρεσιών / προϊόντων, β) Δράσεις υποστήριξης της οριζόντιας δικτύωσης τουριστικών επιχειρήσεων, γ) Δράσεις υποστήριξης της κάθετης δικτύωσης τουριστικών επιχειρήσεων με λοιπές παραγωγικές δραστηριότητες και δ) Ανάπτυξη & λειτουργία μηχανισμού συμβουλευτικής υποστήριξης της εφαρμογής βέλτιστων καινοτόμων πρακτικών από τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις. • Υποέργο 10: Δράσεις επιβράβευσης της αριστείας τουριστικών επιχειρήσεων & διάδοσης βέλτιστων πρακτικών: αφορά σε ενέργειες εντοπισμού και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών στον τουριστικό τομέα, καθώς και επιβράβευσης της αριστείας τουριστικών επιχειρήσεων. 	
		<p>Δείκτης εκροών</p>	<p>T4220 Αριθμός δράσεων για ανάπτυξη εργαλείων και παροχή υπηρεσιών υποστήριξης – καθοδήγησης Τιμή Στόχος 1 CO05 (απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) – Υποέργο 6: Τιμή-στόχος:300,</p>

		Υποέργο 7: Τιμή-στόχος: 1.000, Υποέργο 8: Τιμή-στόχος: 500
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη: 8.000.000 €
	Ωριμότητα	<p>ΤΟ ΙΝΣΕΤΕ υλοποιεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ την πράξη: «Ενίσχυση θεσμικής & επιχειρησιακής ικανότητας ΣΕΤΕ» στο πλαίσιο της οποίας βρίσκονται σε εξέλιξη τα έργα α) «Εξειδίκευση δράσεων Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού & Στρατηγική Μελέτη Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού στον τουριστικό τομέα». και β) «Μελέτη Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management Systems) στον Τουριστικό Τομέα & Πιλοτική Εφαρμογή τους».</p> <p>Τα ανωτέρω έργα περιλαμβάνουν α) την εξειδίκευση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021), το οποίο έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ, καθώς και το σχεδιασμό της κατάλληλης στρατηγικής ανάπτυξης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και β) το σχεδιασμό και ανάπτυξη Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management Systems) στον Τουριστικό Τομέα (Υπηρεσιών και Επαγγελμάτων) και την Πιλοτική Εφαρμογή τους σε πέντε επιλεγμένες κατηγορίες υπηρεσιών και πέντε κατηγορίες επαγγελμάτων του τουριστικού τομέα.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη, η οποία θα στηριχθεί εν μέρει στα αποτελέσματα των ανωτέρω έργων, στοχεύει στην επέκταση της εφαρμογής των Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας του Τουριστικού Τομέα (Υπηρεσιών και Επαγγελμάτων) που θα αναπτυχθούν και σε άλλες κατηγορίες υπηρεσιών και επαγγελμάτων του τουριστικού τομέα. Επιπλέον, στοχεύει στην ανάδειξη και διάδοση της εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών στον τουριστικό τομέα, με βάση την εξειδίκευση των τουριστικών προϊόντων που θα προκύψει από τα ανωτέρω έργα.</p> <p>Επιπλέον, το ΙΝΣΕΤΕ, κεφαλαιοποιώντας την κτηθείσα εμπειρία του ΣΕΤΕ από την υλοποίηση της Πράξης «Επιταγή Εισόδου στην Αγορά Εργασίας για Άνεργους Νέους ηλικίας έως 29 ετών, στον κλάδο του τουρισμού στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου, και στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου» στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013, αναφορικά με τη διαχείριση προγραμμάτων επιμόρφωσης και κατάρτισης, έχει σχεδιάσει το παρόν προτεινόμενο έργο, με γνώμονα την εστιασμένη υποστήριξη σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία για την εξωστρέφεια, την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα</p>

		<p>των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και την ενίσχυση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων ωφελούμενων - ανέργων αποφοίτων σχολών τουριστικών επαγγελματιών και σχολών με εξειδίκευση στο εμπόριο και τη διαφήμιση (Sales & Marketing) σε θέματα τεχνολογίας και ψηφιακού Marketing.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη έχει προκύψει μέσω εσωτερικών διεργασιών και συζητήσεων-διαβουλεύσεων στελεχών του ΣΕΤΕ και του ΙΝΣΕΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και το Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού, που έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021).</p> <p>Επισημαίνεται ότι, η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού, ο οποίος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, και στην αύξηση της συμβολής του στο ΑΕΠ και την απασχόληση, μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των δεξιοτήτων και προσόντων των επαγγελματιών στους διάφορους κλάδους που συνεισφέρουν στο τουριστικό προϊόν της χώρας.</p>	
		<p>Προϋποθέσεις εφαρμογής</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.</p>
		<p>Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία</p>	<p>Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.</p>
		<p>Χρονοδιάγραμμα</p>	<p>Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.</p>
		<p>Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)</p>	<p>Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.</p>

Γ.7 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Σύσταση – λειτουργία – ανάπτυξη σχεδίου «CLUSTER» για την προώθηση του τουρισμού MICE

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3d Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
5	Ειδικός στόχος	1.5 Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4214 Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας
7	Δράση του ΕΠ	Συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: ΣΥΣΤΑΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ «CLUSTER» ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ MICE</p> <p>Σκοπός του <i>Cluster</i>, είναι η προώθηση της δικτύωσης και συσπείρωσης των επιχειρήσεων και φορέων της χώρας (με έμφαση κατά την περίοδο προετοιμασίας της Αθήνας και Θεσσαλονίκης) που δραστηριοποιούνται στο χώρο της τουριστικής τουριστικής και εν γένει παρέχουν ή διαμορφώνουν προϊόντα MICE σε έλληνες και αλλοδαπούς τουρίστες.</p> <p>Στόχος της προτεινόμενης δράσης είναι η δημιουργία του πρώτου «business-oriented» σχήματος δικτύωσης και συνέργειας μεταξύ επιχειρήσεων που ανήκουν στο σύστημα προσφοράς και ζήτησης για το τουριστικό προϊόν MICE, όπως αυτό αποτυπώνεται και αναδεικνύεται μέσα από το Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού, που έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021). Βραχυπρόθεσμος στόχος αποτελεί η δημιουργία δομής cluster με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στη λειτουργία MICE σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, με προτεραιότητα στην ανάπτυξη συνεργασιών επιχειρήσεων και φορέων που ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της σύστασης και λειτουργίας cluster στον τομέα του MICE είναι η κατάρτιση-οργάνωση και λειτουργία στοχευμένης προωθητικής πολιτικής με σκοπό την ανάδειξη της ειδικής μορφής τουρισμού και την προσέλκυση γεγονότων-εκθέσεων και παροχή ειδικών</p>

ολοκληρωμένων υπηρεσιών των επισκεπτών MICE. Το τουριστικό προϊόν αυτού του τύπου αποτελεί μια αναπτυσσόμενη αγορά στον παγκόσμιο τουρισμό, καθότι παράγει σημαντικά μεγαλύτερα κατά κεφαλήν οικονομικά αποτελέσματα ανα επισκέπτη και ανα γεγονός, ενώ παράλληλα αφορά υψηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια μεμονωμένων ή/και οργανωμένων «χρηστών», προσφέρει ροή επισκεπτών και πόρων (για τους προορισμούς) καθ'όλη τη διάρκεια του έτους (δυνατή η 12μηνη διάρκεια προσφοράς), ενώ ταυτόχρονα κινητοποιεί κύριους και συμπληρωματικούς κλάδους και οικονομικές δραστηριότητες του τουριστικού κυκλώματος (διαμονή, μεταφορές, αναψυχή, διοργανωτές, διαφημιστές κλπ). Βάσει πρόσφατων στατιστικών του UNWTO (2014) η αγορά MICE παγκοσμίως, συγκεντρώνει αξία 30 δις δολαρίων ετησίως, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιούνται τουλάχιστον 50 εκ. ταξίδια/ μετακινήσεις για το σκοπό αυτό. Μέσα από μελέτες προκύπτει ότι οι τουρίστες MICE προέρχονται από την ηλικιακή ομάδα 30-45, ενώ ταυτόχρονα το 65% είναι άνδρες. Η χρήση ΤΠΕ και του διαδικτυακού μάρκετινγκ συνεισφέρει σημαντικά στις B2B επαφές, ενώ παράλληλα το 50% των διοργανωτών προϊόντων MICE κάνουν χρήση ψηφιακών υπηρεσιών και πλατφόρμων επικοινωνίας για τη διοργάνωση και προετοιμασία και επιλογή των χώρων και του προορισμού.

Στο πλαίσιο της προτεινόμενης Δράσης θα επιχειρηθεί η αρχική λειτουργία Cluster εθνικής εμβέλειας για το τουριστικό προϊόν MICE, με σκοπό την επίτευξη ωφελειών για τις επιχειρήσεις και κλαδικούς και άλλους φορείς που θα συμμετάσχουν σε αυτό και τα οφέλη επιγραμματικά δύναται να περιλαμβάνουν:

- Άμεση και έγκαιρη πληροφόρηση
- Ευκολότερη πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες
- Συσσώρευση συμπληρωματικών δεξιοτήτων
- Πρόσβαση σε εξειδικευμένο προσωπικό
- Πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου
- Ανάπτυξη καινοτομίας
- Βελτίωση διαπραγματευτικής ικανότητας
- Επίτευξη οργανωτικών βελτιώσεων (εισαγωγή νέων τεχνολογιών)

Ειδικότερα, η παρούσα δράση διαρθρώνεται σύμφωνα με τα κάτωθι υποέργα:

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΥΣΤΑΔΑΣ (προπαρασκευαστικές ενέργειες)

Ενδεικτικά στο πλαίσιο του παρόντος υποέργου θα προβλεφθούν:

1.1 δράσεις δικτύωσης και mutual training με διοργάνωση σεμιναρίων, συναντήσεων, ομάδων εργασίας για τη διάχυση πρακτικών και ανάλυση αγορών και προοπτικών MICE, αλλά και καθορισμό των επόμενων ενεργειών

1.2 Σκοπιμότητα ίδυσης και λειτουργίας φορέα συντονιστικού χαρακτήρα με σκοπό την καλύτερη διασύνδεση πληροφόρησης και για την ανάληψη

δράσεων facilitator στις ενέργειες επικοινωνίας και εμπέδωσης συνεργασίας μεταξύ μελών της συστάδας

1.3 Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και ενημέρωσης επί των εξελίξεων στις διεθνείς αγορές MICE/ Έρευνα σκοπιμότητας και διερεύνησης παραμέτρων σύστασης φορέα ή μηχανισμού αποτύπωσης και καταγραφής δραστηριότητας MICE

1.4 Δημιουργία spin off και παροχή στήριξης σε επιχειρήσεις και λοιπούς εταίρους με σκοπό την ανάληψη ενιαίας επικοινωνιακής στρατηγικής

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: ΔΙΚΤΥΩΣΗ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ – ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ

Στο πλαίσιο του υποέργου, θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν την ανάπτυξη εφαρμογής – πλατφόρμας B2T (B2B και B2C), με σκοπό την πιλοτική της λειτουργία και σταδιακή ανάδειξη της ως βασικό εργαλείο οργάνωσης της ελληνικής «αγοράς» MICE τουριστικού προϊόντος. Στο πλαίσιο του παρόντος υποέργου θα αναπτυχθεί σύστημα συγκέντρωσης και επεξεργασίας στατιστικών και λοιπών δεδομένων μικροοικονομικού επιπέδου και σε επίπεδο μακρο-οικονομικών μεγεθών της αγοράς MICE, με σκοπό την επίτευξη κάλυψης του στατιστικού ελλείματος απεικόνισης του τμήματος της τουριστικής δαπάνης και δραστηριότητας που παράγεται και καταναλώνεται στο πλαίσιο της ειδικής μορφής προϊόντος στο πλαίσιο που ορίζει και ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του Τουρισμού 2021 του ΣΕΤΕ, ενώ παράλληλα θα συμβάλει σημαντικά στην κάλυψη σχετικών αιρεσιμοτήτων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

ΥΠΟΕΡΓΟ 3: ΠΛΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Στο πλαίσιο του υποέργου αυτού προβλέπεται: μια δράση κατάρτισης και υιοθέτησης σε επίπεδο Cluster MICE, *στρατηγικής επικοινωνίας* με ορίζοντα 3ετίας, στο πλαίσιο της οποίας θα ανατεθεί σε ένα φορέα η συνολική προβολή και προώθηση του MICE για την Ελλάδα, ενώ παράλληλα θα υλοποιηθούν δράσεις διεθνούς χαρακτήρα για την προώθηση του συνεδριακού τουρισμού με 3 διεθνή συνέδρια B2B χαρακτήρα (1 στην Αθήνα, 1 στη Θεσσαλονίκη και 1 σε περιοχή που θα επιλεγεί βάση κριτηρίων συμβολής ή προοπτικής ανάπτυξης MICE διεθνούς εμβέλειας). Επίσης, στο πλαίσιο του υποέργου θα υλοποιηθεί Πιλοτική πλατφόρμα δημιουργίας ηλεκτρονικής πληροφορίας και θεματικής ταξινόμησης και διάχυσης της στους τελικούς αποδέκτες/ χρήστες υπηρεσιών MICE προκειμένου να αναδειχθεί ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας παροχής υπηρεσίας από το σχεδιασμό μέχρι την «εμπειρία» του επισκέπτη με σκοπό τη μέτρηση και επίτευξη επαναληψιμότητας επίσκεψης των μεμονωμένων ή οργανωμένων ομάδων χρηστών υπηρεσιών προϊόντος MICE.

ΥΠΟΕΡΓΟ 4: ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΧΑΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΥΣΤΑΔΑΣ

Στο πλαίσιο του υποέργου αυτού θα προβλεφθούν

		δράσεις που αφορούν την οργάνωση και εκτέλεση του έργου, τη λειτουργία των υποστηρικτικών δράσεων και του φορέα επικοινωνίας και προβολής για 3 έτη, με παράλληλη στόχευση στην παρακολούθηση και αξιολόγηση μέτρων και δράσεων πολιτικής στον τομέα του τουρισμού MICE και διατήρησης των εφαρμογών ΤΠΕ που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο άλλων δράσεων του παρόντος
	Δείκτης εκροών	COO1 Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη (στόχος 20)
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) σε συνεργασία με φορείς διαμόρφωσης τουριστικής πολιτικής και προβολής
	Τρόπος υλοποίησης	<p>√ Επιχορήγηση (grant)</p> ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη 3.500.000,00
	Ωριμότητα	<p>ΤΟ ΙΝΣΕΤΕ υλοποιεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ την πράξη: «Ενίσχυση θεσμικής & επιχειρησιακής ικανότητας ΣΕΤΕ» στο πλαίσιο της οποίας βρίσκονται σε εξέλιξη τα έργα α) «Εξειδίκευση δράσεων Στρατηγικού Σχεδίου Τουρισμού & Στρατηγική Μελέτη Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού στον τουριστικό τομέα». και β) «Μελέτη Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας (Quality Management Systems) στον Τουριστικό Τομέα & Πιλοτική Εφαρμογή τους».</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη έχει προκύψει μέσω εσωτερικών διεργασιών και συζητήσεων-διαβουλεύσεων στελεχών του ΣΕΤΕ και του ΙΝΣΕΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και το Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού, που έχει ήδη εκπονηθεί από το ΣΕΤΕ (Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021).</p> <p>Επισημαίνεται ότι, η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού, ο οποίος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, και στην αύξηση της συμβολής του στο ΑΕΠ και την απασχόληση, μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των δεξιοτήτων και προσόντων των επαγγελματιών στους διαφόρους κλάδους που συνεισφέρουν στο τουριστικό προϊόν της χώρας και ειδικότερα αναμένεται να δημιουργήσει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού MICE</p>
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.

		Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	<i>Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.</i>
		Χρονοδιάγραμμα	<i>Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.</i>
		Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	<i>Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.</i>

Γ.8 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση σύγχρονων εφαρμογών ΤΠΕ στην προβολή των τουριστικών προϊόντων και ανάπτυξη συνεργασιών B2B στον τουρισμό («Ψηφιακή πλατφόρμα προβολής και δικτύωσης τουρισμού»)

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ... / ΠΕΑΣ ...		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	2β. Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ
5	Ειδικός στόχος	1.2 Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις
6	Δείκτης αποτελέσματος	T 4205 Υιοθέτηση ΤΠΕ από επιχειρήσεις
7	Δράση του ΕΠ	1. Ανάπτυξη & προσαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων λογισμικού & ψηφιακού περιεχομένου, 2. Εστίαση σε γρήγορα αναπτυσσόμενες περιοχές ΤΠΕ, υποστηριζόμενες από τεχνολογική ανάπτυξη, 3. Ανάπτυξη ψηφιακής επιχειρηματικότητας που αξιοποιούν ανοιχτά δεδομένα και big data (πχ. Δημοσίου),
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ - Προώθηση σύγχρονων εφαρμογών ΤΠΕ στην προβολή των τουριστικών προϊόντων και ανάπτυξη συνεργασιών B2B στον τουρισμό («Ψηφιακή πλατφόρμα προβολής και δικτύωσης τουρισμού»)</p> <p>Υποέργο 1: Πιλοτική δημιουργία «Κοινότητας Υποστηρικτών» Ηλεκτρονικού Περιεχομένου μέσα από την ανάπτυξη εργαλείων ανάλυσης και προώθησης της «φήμης» της χώρας και κάθε περιοχής ως αναγνωρισμένου Τουριστικού Προορισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.1.1 Μελέτη Εφαρμογής • Π.1.2 Ανάλυση της Φήμης (e-listening, reputation analysis κ.λπ.). • Π.1.3 Εκπόνηση Ειδικών Μελετών – Ερευνών • Π.1.4 Σχεδιασμός και δημοσιότητα περιεχομένου για την Ελλάδα και τις περιφέρειες από προσωπικότητες του εξωτερικού στο διαδίκτυο • Π.1.5 Σχεδιασμός και υλοποίηση εμπειρίας προσωπικοτήτων του

		<p>διαδικτύου από το εξωτερικό στην Ελλάδα και επιμέρους περιοχές για την παραγωγή περιεχομένου</p> <p>Υποέργο 2: Πιλοτική εφαρμογή διαχείρισης των «επιθυμητών» τουριστικών διαδρομών από ΑΜΕΑ μέσα από mobile συσκευές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.2.1 Μελέτη Εφαρμογής • Π.2.2 Ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία ολοκληρωμένης πλατφόρμας δημιουργίας αυτοματοποιημένων travel itineraries • Π.2.3 Εκπόνηση Ειδικών Μελετών – Ερευνών <p>Υποέργο 3: Πιλοτική πλατφόρμα δημιουργίας ηλεκτρονικού περιεχομένου και προβολής της «αυθεντικής» Ελλάδας με δυνατότητα εφαρμογής σε υποπεριοχές σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.3.1 Σενάρια και Δημιουργική Στρατηγική ταινιών • Π.3.2 Ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία Πιλοτικής Πλατφόρμας Δημιουργίας Περιεχομένου και Προβολής της «αυθεντικής» Ελλάδας • Π.3.3 Δημιουργία δέκα (10) πιλοτικών videos στην Αγγλική Γλώσσα (90-120'' διάρκεια έκαστο) • Π.3.4 Φωτογράφιση • Π.3.5 Προβολή και προώθηση του Athens ON <p>Υποέργο 4: Πιλοτική πλατφόρμα δημιουργίας ηλεκτρονικής πληροφορίας και θεματικής ταξινόμησης και διάχυσής της στους επισκέπτες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.4.1 Μελέτη Εφαρμογής • Π.4.2 Ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία Πιλοτικής Πλατφόρμας interactive, multi media, location based πληροφορίας • Π.4.3 Προβολή εφαρμογής και εκστρατεία ενημέρωσης • Π.4.4 Ανάπτυξη – αξιοποίηση ειδικού ηλεκτρονικού περιεχομένου (Photos, κείμενα, αφιερώματα κ.λπ.) <p>Υποέργο 5: Ενίσχυση της “πολλαπλασιαστικότητας” των Δράσεων της πολυκαναλικής προβολής μέσω Προβολής και Διάχυσης των Αποτελεσμάτων τους στα Social-Media</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.5.1: Μελέτη και υλοποίηση ψηφιακής προώθησης της πλατφόρμας Greece On. • Π.5.2: Προβολή και προώθηση του
--	--	---

			<p>Greece Inside μέσα από διαμόρφωση καμπάνιας προβολής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.5.3:Μελέτη και υλοποίηση προβολής της εφαρμογής του Greece Accessible. <p>Υποέργο 6: Πιλοτικές εφαρμογές εναλλακτικής δημοσιότητας της Ελλάδας μέσω των ηλεκτρονικά διασυνδεδεμένων κοινοτήτων και δημιουργίας «πολυκαναλικής πλατφόρμας» για την Ελλάδα από τους ίδιους τους κατοίκους και τους επισκέπτες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Π.6.1 Παραγωγή περιεχομένου • Π.6.2 Εκστρατεία BTL & Digital (events) σε στοχευμένα κοινά για την συμμετοχή • Π.6.3 Παραγωγή videos (10) • Π.6.4 Ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία Πιλοτικής Πλατφόρμας Greece Inside. • Π.6.5 Διαχείριση περιεχομένου Πλατφόρμας Greece Inside. <p>Οριζόντια» Παραδοτέα</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΟΡ.Π.1 Ανάπτυξη – αξιοποίηση ηλεκτρονικού περιεχομένου • ΟΡ.Π.2 Δημιουργία Υλικού Τουριστικής Προβολής • ΟΡ.Π.3 Υποστηρικτικές υπηρεσίες
		Δείκτης εκροών	<p>CO03 Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων Ή νέος προτεινόμενος ειδικός δείκτης εκροής: «Αριθμός έργων Κοινωνίας της Πληροφορίας»</p>
		Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	ΣΕΤΕ/ ΙΝΣΕΤΕ
		Τρόπος υλοποίησης	<p>✓Επιχορήγηση (grant)</p> <p>☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής</p> <p>☐ ΒΑΑ</p> <p>☐ ΟΧΕ</p> <p>☐ ΤΑΠΤΟΚ</p> <p>☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)</p>
		Προϋπολογισμός	2.500.000,00 €
		Ωριμότητα	<p>Το ΙΝΣΕΤΕ σε συνεργασία με την Marketing Greece και για λογαριασμό του Δήμου Αθηναίων, υλοποίησε πιλοτική εφαρμογή της προτεινόμενης πράξης με εξαιρετικά αποτελέσματα. Η ωριμότητα της προτεινόμενης δράσης στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020</p>
		Προϋποθέσεις εφαρμογής	<p>Δημοσίευση σχετικής πρόσκλησης προς ΙΝΣΕΤΕ και συνεργασία με Υπ. Τουρισμού</p>

	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	<i>Η δράση που προτείνεται δύναται να υλοποιηθεί κατά αποκλειστικότητα μέσω του ΕΠ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020. Δυνητικά, επιμέρους εφαρμογές ή πλατφόρμες σε τοπικό επίπεδο είναι δυνατό να συνδεθούν λειτουργικά, εφόσον αυτές χρηματοδοτηθούν ως δράσεις ανάπτυξης μέσω των οικείων ΠΕΠ</i>
	Χρονοδιάγραμμα	<i>Ιανουάριος 2016 – Ιανουάριος 2018</i>
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	<i>Δεν απαιτείται</i>

Γ.9 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Αναβάθμιση πολιτιστικών χώρων

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ... / ΠΕΑΣ ...		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	3. Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
4	Επενδυτική προτεραιότητα	6c Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
5	Ειδικός στόχος	3.5 Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4231: Αριθμός επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία
7	Δράση του ΕΠ	1. Ανάδειξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ Αναβάθμιση πολιτιστικών χώρων</p> <p>Η Ελλάδα διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο και πολυποίκιλο πολιτιστικό απόθεμα από όλες τις ιστορικές περιόδους, το οποίο περιλαμβάνει 19 αξιόλογα μνημεία ενταγμένα στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά (εκ των οποίων 2 αποτελούν μίξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς). Το περιβάλλον αυτό αποτελεί ισχυρό σημείο υπερροχής για την Ελλάδα καθώς ευνοεί την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στα πεδία κυρίως του τουρισμού και του πολιτισμού. Όμως, η χώρα συνεχίζει να παρουσιάζει ελλείψεις σε σημαντικές υποδομές στον Πολιτισμό όπως σε υποδομές προστασίας, συντήρησης-ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς κ.α. Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού ορίζεται ως βασική προτεραιότητα η βελτίωση δημόσιων αλλά και ιδιωτικών υποδομών με τις οποίες ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή, με καινοτόμες παρεμβάσεις για ανάδειξη της επισκεψιμότητας των τουριστικών προορισμών της χώρας. Επίσης, διαρκής είναι η ανάγκη διατήρησης, αξιοποίησης, ανάδειξης και προβολής της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την υποστήριξη και την</p>

			<p>προώθηση του τουρισμού και της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, καθώς και η ανάγκη διευκόλυνσης και βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους επισκέπτες των μνημείων και των μουσείων, τα πολιτιστικά φεστιβάλ, τις εξειδικευμένες εκδηλώσεις και σε αρχαιολογικούς χώρους.</p> <p>Στη βάση των παραπάνω, ορίζεται ως κεντρικός στόχος της παρούσας δράσης η προστασία και ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η δράση περιλαμβάνει και ενέργειες αναβάθμισης υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών και εξυπηρέτησης κοινού σε πολιτιστικούς χώρους και περιοχές φυσικής ομορφιάς. Ως ενδεικτικές δράσεις αναφέρονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων • Ενίσχυση βιώσιμων μουσειακών υποδομών και πιστοποιήσεις αυτών • Βελτίωση πρόσβασης και διαχείρισης επισκεπτών, ιδιαίτερα ατόμων με αναπηρία • Αναπλάσεις περιβάλλοντος χώρου • Αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών για προβολή, διάδραση και ψηφιοποίηση πολιτιστικών αγαθών για εμπορικούς σκοπούς - Smart Museum • Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων πολιτιστικού μάρκετινγκ • Διασύνδεση μεταξύ μουσείων και αρχαιολογικών χώρων
	Δείκτης εκροών	CO09: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Μουσεία, αρχαιολογικές υπηρεσίες, πολιτιστικοί οργανισμοί	
	Τρόπος υλοποίησης	√ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)	
	Προϋπολογισμός	25.000.000,00 €	
	Ωριμότητα	Κατά περίπτωση	

	Προϋποθέσεις εφαρμογής	<i>Ωρίμανση μελετών</i>
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	<i>Πιθανή συνέργεια με ΠΕΠ στο πλαίσιο του διαχωρισμού των χώρων εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας προς στήριξη/ ενίσχυση</i>
	Χρονοδιάγραμμα	<i>48 μήνες</i>
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	<i>Σύνολο χώρας</i>

Γ.10 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ, ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΜΕΣΩ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ... / ΠΕΑΣ ...		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3α Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων
5	Ειδικός στόχος	1.3. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4207 Ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων επί του συνόλου
7	Δράση του ΕΠ	1. Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογή τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών, Ειδικότερα, περιλαμβάνονται ενέργειες όπως: Μελέτη αξιολόγησης βιωσιμότητας νέων προϊόντων/ υπηρεσιών, Απόκτηση και εγκατάσταση βασικού εξοπλισμού, αδειών / δικαιωμάτων για δοκιμαστική παραγωγή, Ανάπτυξη παραγωγής πιλοτικής κλίμακας
8	Τίτλος πρότασης	<p>ΔΡΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ, ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΜΕΣΩ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ</p> <p>Ο τουρισμός συνιστά έναν από τους πλέον παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της ελληνικής οικονομίας. Μεταξύ των άλλων, στόχος της στρατηγικής στον τομέα αυτόν είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η αύξηση των εσόδων ανά επισκέπτη, μέσω της προώθησης ειδικών μορφών τουρισμού, της αναβάθμισης ή/ και διαφοροποίησης του παραδοσιακού μοντέλου «ήλιος- θάλασσα» και της στήριξης της επιχειρηματικότητας καθώς και της κατάρτισης των απασχολούμενων. Παράλληλα, έχει διαπιστωθεί η ανάγκη αύξησης και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της ενδυνάμωσης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και αύξησης της παραγωγής</p>
		Περιγραφή

		<p>καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Ένας τομέας που, κατά προτεραιότητα, διαφαίνεται ότι μπορεί να συγκεντρώσει αξιόλογο επενδυτικό ενδιαφέρον και προοπτικές ανάπτυξης είναι ο τουρισμός.</p> <p>Βασικός στόχος της δράσης για τον τουρισμό είναι η μετάβαση σε ένα σύνθετο μίγμα προϊόντος με υψηλή προστιθέμενη αξία, που θα έχει σαν αποτέλεσμα την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, λαμβάνοντας υπόψη και την περιβαλλοντική αιεφορία, και στην προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ιαματικός-τουρισμός υγείας, φυσιολατρικός, γαστρονομικός, πολιτιστικός - θρησκευτικός, συνεδριακός, θαλάσσιος, τουρισμός πόλης (city break), κλπ. Επίσης, η δράση συμπεριλαμβάνει την ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες σε συνέργια και συμπληρωματικότητα με τον τουρισμό (π.χ. βιομηχανία του κινηματογράφου και του gaming, ενδύματα, υποδήματα, αργυροχρυσοχοΐα, κεραμικά κλπ).</p> <p>Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη αξιολόγησης βιωσιμότητας νέων προϊόντων/ υπηρεσιών • Απόκτηση και εγκατάσταση βασικού εξοπλισμού, αδειών / δικαιωμάτων για δοκιμαστική παραγωγή • Αναδιοργάνωση παραγωγικών διαδικασιών, εξοικονόμηση εισροών • Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, συστήματα ανταμοιβής • Οργάνωση εξαγωγών • Σχεδιασμός τιμολογιακής πολιτικής • Διαχείριση διοικητικής πληροφόρησης • Διαχείριση σχεδιασμού και προώθησης <p>Επισημαίνεται ότι η οικονομική ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία δεν επιτρέπεται παρά μόνο έμμεσα και όταν αυτή λειτουργεί σε συνέργια με ΜΜΕ και εφόσον τα οφέλη είναι περιορισμένα για τη μεγάλη επιχείρηση, και δεν οδηγεί σε εξάρτηση των ΜΜΕ από τη μεγάλη επιχείρηση (π.χ. μέσω συμβάσεων ΤΠΕ).</p>	
		<p>Δείκτης εκροών</p>	<p>CO01 Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη (850) CO29 Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός</p>

		επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην εταιρεία (150)
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις στους τομείς του τουρισμού και στη πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη 25.000.000,00 €
	Ωριμότητα	
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 24 μήνες
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.11 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ... / ΠΕΑΣ ...		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3c Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων κα υπηρεσιών
5	Ειδικός στόχος	1.4 Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4212 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας (σε εκ ευρώ)
7	Δράση του ΕΠ	1. Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ,
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ/ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ Η/ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΠΕ ΣΤΙΣ ΜΜΕ</p> <p>Στη χώρα μας παρατηρείται σημαντική υστέρηση στη χρήση βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (key enabling technologies) από τις επιχειρήσεις. Επιπροσθέτως, τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων πηγάζουν, σε μεγάλο ποσοστό, από το χαμηλό βαθμό της επιχειρηματικής τους οργάνωσης και το συγκριτικά υψηλό λειτουργικό κόστος. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναβαθμιστούν, μέσω της αύξησης των επενδύσεων για τον τεχνολογικό και εμπορικό εκσυγχρονισμό τους, την υιοθέτηση της χρήσης των ΤΠΕ για την αύξηση του βαθμού απλοποίησης/ αυτοματοποίησης λειτουργικών δραστηριοτήτων και εν τέλει την ανάπτυξη ποιοτικά ολοκληρωμένων υπηρεσιών.</p> <p>Μέσω της δράσης θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες</p>

	<p>όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη επιχειρήσεων έτσι ώστε να προβούν στην απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων για τη μείωση των λειτουργικού κόστους. • Εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης σχέσεων με προμηθευτές/πελάτες. • Προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών (πχ. με προμηθευτές, συνεργάτες και πελάτες) μέσω αξιοποίησης των ευρυζωνικών υποδομών υψηλών ταχυτήτων. • Ενίσχυση της διοικητικής πληροφόρησης των τουριστικών μονάδων.
Δείκτης εκροών	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται (2000) CO08 Αύξηση απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται (300)
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Υφιστάμενες και νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέας
Τρόπος υλοποίησης	<p>√ Επιχορήγηση (grant)</p> <p>☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής</p> <p>☐ ΒΑΑ</p> <p>☐ ΟΧΕ</p> <p>☐ ΤΑΠΤΟΚ</p> <p>☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)</p>
Προϋπολογισμός	50.000.000,00 €
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται ειδική ωρίμανση της σχετικής προκήρυξης, πλην της έκδοσης των σχετικών οδηγιών υποβολής και εφαρμογής της σχεδιαζόμενης προκήρυξης
Προϋποθέσεις εφαρμογής	Καμία
Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Δύναται να υλοποιηθεί συμπληρωματικά με δράσεις των ΠΕΠ και πάντα στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της κάθε Περιφέρειας
Χρονοδιάγραμμα	1 ^{ος} κύκλος 2016-2017 2 ^{ος} κύκλος: 2018-2019
Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Δεν απαιτείται καθότι αποτελεί οριζόντιου χαρακτήρα παρέμβαση χωρίς ειδική χωρική αναφορά ή ένταξη σε χωρικές στρατηγικές

Γ.12 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Δημιουργία θεματικών διαδρομών για την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	3. Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
4	Επενδυτική προτεραιότητα	6c Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
5	Ειδικός στόχος	3.5 Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού
6	Δείκτης αποτελέσματος	Αναφορά του δείκτη αποτελέσματος στον οποίο συνεισφέρει και αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΕΠ
7	Δράση του ΕΠ	Ανάδειξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών
8	Τίτλος πρότασης	<p>ΔΡΑΣΗ Δημιουργία θεματικών διαδρομών για την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς</p> <p>Για την σύνθετη ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση του οικοπολιτιστικού αποθέματος ιδιαίτερα σημαντική είναι η δημιουργία θεματικών διαδρομών. Η θεματική διαδρομή είναι ένα πλήρες επώνυμο τουριστικό προϊόν, που συνδέει τα αρχαιολογικά μνημεία και άλλα αξιοθέατα σε ένα ενιαίο δίκτυο πολιτιστικού τουρισμού. Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας πολιτιστικής διαδρομής είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ύπαρξη αξιόλογων αξιοθέατων και συναφών υποδομών όπως μνημεία, μουσεία, χώροι περιήγησης και υποδομές υποστήριξης αυτών. • Η δημιουργία υποδομών σύνδεσης επί μέρους σημείων και περιήγησης, όπως οδικό δίκτυο, μονοπάτια πεζοπορίας, ποδηλατόδρομοι, συγκοινωνίες, πεζόδρομοι, διαδρομές μέσα στους οικισμούς, προσπελάσιμες και συντηρημένες, κ.α. • Η ενεργοποίηση επιχειρήσεων που προσφέρουν ποιοτικές υπηρεσίες, εμπλουτίζονται με καινοτόμες υπηρεσίες, και συμμετέχουν σε δίκτυο για την διαχείριση της διαδρομής. <p>Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, ενδεικτικά,</p>

			<p>ενισχύονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι τεχνικές μελέτες και τα έργα που απαιτούνται για την αποκατάσταση και ανάδειξη των μνημείων και βελτίωση των επισκέψεων στους αρχαιολογικούς χώρους και για τη δημιουργία ή βελτίωση των υποδομών προσπελασιμότητας και σύνδεσης των σημείων της διαδρομής. • Η κατάρτιση αρχικού marketing plan με πρόταση για branding, σχεδιασμός λογότυπου και δημιουργικού της Διαδρομής. • Ο σχεδιασμός των μέσων (media plan) για διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις, στη βάση των υποδείξεων του marketing plan . • Οι δράσεις προβολής σύμφωνα με το marketing plan. Στις ενέργειες δημοσίων σχέσεων περιλαμβάνεται και η παραγωγή ή αγορά συλλεκτικών δώρων, σχετικών με τη Διαδρομή. • Η δημιουργία εντύπου και του ηλεκτρονικού υλικού της Διαδρομής. • Η μελέτη για την οργάνωση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στα οφέλη από τη Διαδρομή. • Η σήμανση της διαδρομής και η ηλεκτρονική αποτύπωσή της – παραγωγή χαρτών. • Ο σχεδιασμός και υλοποίηση ψηφιακών δράσεων (π.χ. ψηφιοποίηση και καταχώρηση φωτογραφιών, βίντεο και κειμένων τεκμηρίωσης σχετικά με τα σημεία ενδιαφέροντος της Διαδρομής και τα αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής, δημιουργία ειδικού site πολιτιστικού – τουριστικού περιεχομένου με responsive design και για έξυπνες φορητές συσκευές, κ.α.).
		Δείκτης εκροών	Ποσοτική εκτίμηση της συνεισφοράς της πρότασης στους δείκτες εκροής του ΕΠ
		Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	ΟΤΑ, πολιτιστικοί και τουριστικοί οργανισμοί, τουριστικές επιχειρήσεις.
		Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
		Προϋπολογισμός	25.000.000,00
		Ωριμότητα	
		Προϋποθέσεις εφαρμογής	

	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Με ΠΕΠ
	Χρονοδιάγραμμα	2016-2019
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Συμμετοχή στη χρηματοδότηση ΟΧΕ με τουριστικό προσανατολισμό

Γ.13 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενεργειακή αναβάθμιση ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών καταλυμάτων

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	3 Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
4	Επενδυτική προτεραιότητα	4b Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
5	Ειδικός στόχος	3.3 Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης
6	Δείκτης αποτελέσματος	Αναφορά του δείκτη αποτελέσματος στον οποίο συνεισφέρει και αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΕΠ
7	Δράση του ΕΠ	1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων επαγγελματικής χρήσης - Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διείσδυσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως η προώθηση της δημιουργίας «Πράσινων Ξενοδοχείων», περιλαμβάνονται και δράσεις που αφορούν την τοποθέτηση ηλεκτρονικών μετρητών και την εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της ζήτησης από εταιρίες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας
8	Τίτλος πρότασης	<p>ΔΡΑΣΗ: ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ</p> <p>Αποτελεί βασικό στόχο για τη χώρα μας η εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (ΤΟΕ), στον τριτογενή τομέα (ενεργειακή κατανάλωση 30%) για την επίτευξη του εθνικού στόχου της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020 σε σχέση με το 2005. Συνεπώς, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 προτεραιότητα αποτελεί η αύξηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα, καθώς και στη λειτουργία των ΜΜΕ, διευρύνοντας το ποσοστό των επιχειρήσεων που εντάσσονται στις αντίστοιχες δράσεις αλλά και την ποιότητα αυτών των παρεμβάσεων αναπτύσσοντας νέες τεχνολογίες εξοικονόμησης.</p> <p>Τα κτήρια των ξενοδοχείων και των άλλων</p>
		<p>Περιγραφή</p>

		<p>τουριστικών καταλυμάτων καταναλώνουν σημαντικά ποσά ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών τους σε ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη και είναι περισσότερο ενεργοβόρα από τα κτήρια των κατοικιών, των γραφείων ή των εμπορικών και βιομηχανικών κτηρίων. Για το λόγο αυτό αναγκαία κρίνεται η εφαρμογή της παρούσας δράσης στα υφιστάμενα ξενοδοχεία και καταλύματα. Έτσι, τους δίδεται η ευκαιρία να μειώσουν ή και να μηδενίσουν ακόμη το οικολογικό τους αποτύπωμα, με τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, των ορυκτών καυσίμων και τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από αυτά.</p> <p>Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διεύθυνσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα, όπου αυτό είναι εφικτό, στην προώθηση αντλιών θερμότητας υψηλής απόδοσης, την παραγωγή ZNX μέσω της αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, την αντικατάσταση κουφωμάτων και τη θερμομόνωση του κελύφους των κτιρίων (τοιχοποιία, οροφή, πιλοτή), τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα για τόνωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας που δραστηριοποιείται - στους παραπάνω τομείς.</p>	<p>τουριστικών καταλυμάτων καταναλώνουν σημαντικά ποσά ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών τους σε ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη και είναι περισσότερο ενεργοβόρα από τα κτήρια των κατοικιών, των γραφείων ή των εμπορικών και βιομηχανικών κτηρίων. Για το λόγο αυτό αναγκαία κρίνεται η εφαρμογή της παρούσας δράσης στα υφιστάμενα ξενοδοχεία και καταλύματα. Έτσι, τους δίδεται η ευκαιρία να μειώσουν ή και να μηδενίσουν ακόμη το οικολογικό τους αποτύπωμα, με τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, των ορυκτών καυσίμων και τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από αυτά.</p> <p>Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διεύθυνσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα, όπου αυτό είναι εφικτό, στην προώθηση αντλιών θερμότητας υψηλής απόδοσης, την παραγωγή ZNX μέσω της αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, την αντικατάσταση κουφωμάτων και τη θερμομόνωση του κελύφους των κτιρίων (τοιχοποιία, οροφή, πιλοτή), τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα για τόνωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας που δραστηριοποιείται - στους παραπάνω τομείς.</p>
Δείκτης εκροών	Ποσοτική εκτίμηση της συνεισφοράς της πρότασης στους δείκτες εκροής του ΕΠ		
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ξενοδοχεία και άλλα τουριστικά καταλύματα		
Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)		
Προϋπολογισμός	50.000.000,00		
Ωριμότητα			
Προϋποθέσεις εφαρμογής			
Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία			

		Χρονοδιάγραμμα	
		Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	

Γ.14 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενίσχυση εξωστρέφειας τουριστικών επιχειρήσεων

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3d Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
5	Ειδικός στόχος	1.5 Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	-
7	Δράση του ΕΠ	<ol style="list-style-type: none"> Υποστήριξη επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού, Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών, Αναβάθμιση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό,
8	Τίτλος πρότασης	<p>ΔΡΑΣΗ Ενίσχυση εξωστρέφειας τουριστικών επιχειρήσεων</p> <p>Η ενίσχυση της εξωστρέφειας αποτελεί κεντρική επιλογή της στρατηγικής για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα. Ο τουρισμός και ο πολιτισμός αποκτούν κεντρικό ρόλο στην κατανομή πόρων και επενδύσεων στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εξωστρέφεια, δεδομένου ότι από όλους τους επιλεγμένους τομείς της RIS3, ο τουρισμός είναι ο πλέον εξωστρεφής τομέας με την υψηλότερη προστιθέμενη αξία στο σχηματισμό του ΑΕΠ της Ελλάδας. Ταυτόχρονα, είναι και κλάδος που μπορεί βραχυπρόθεσμα να αυξήσει τις εξαγωγές των υπηρεσιών του και να συμβάλει στην αντιστροφή της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας. Παρόλα αυτά παρατηρούνται φαινόμενα όπως είναι ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας σε χώρες με αναδυόμενη οικονομία και αύξηση της τουριστικής ζήτησης, όμως και σημάδια κορεσμού ή μη αξιοποίηση της ζήτησης για ειδικά τουριστικά προϊόντα σε καθιερωμένες χώρες προέλευσης επισκεπτών. Συγχρόνως, συνεχής είναι η απαίτηση για βελτίωση της εικόνας και για τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων.</p>
	Περιγραφή	

Συνεπώς, στο πλαίσιο της παρούσας δράσης προβλέπονται ενέργειες για τη βελτίωση και διεύρυνση της τουριστικής προσφοράς στο εξωτερικό μέσω μιας δέσμης ενεργειών όπως:

(α) Υποστήριξη τουριστικών επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού και ιδιαίτερα στήριξη της εξωστρέφειας των τουριστικών επιχειρήσεων για τη διείσδυση τους σε νέες αγορές ταχώς αναπτυσσομένων χωρών, μέσω παρεμβάσεων όπως:

- Οργάνωση και λειτουργία μηχανισμών πληροφόρησης και ενημέρωσης.
- Εξειδικευμένες μελέτες αγοράς (market analysis), Μελέτες ανάλυσης και ανταγωνισμού.
- Μελέτες βιωσιμότητας για την πρόσβαση σε αγορές και διάθεση προϊόντων.
- Συμμετοχή σε εκθέσεις, ημερίδες, συνέδρια στις χώρες στόχου κ.α.

(β) Βελτίωση της ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών μέσω στήριξης της εξωστρέφειας των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων για την περαιτέρω διείσδυσή τους σε αγορές που ήδη δραστηριοποιούνται, μέσω ενδεικτικών παρεμβάσεων όπως:

- Παροχή επιτόπιων εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της εξαγωγικής ωριμότητας.
- Μελέτες αναδιοργάνωσης και ανάπτυξης εξωστρεφούς μοντέλου λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης των απαιτήσεων ποιότητας.
- Ανάπτυξη συστημάτων επικοινωνίας και συνεργασίας με πελάτες του εξωτερικού.
- Ανάπτυξη δικτύων και συνεργασιών.

Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προϊόντων στο εξωτερικό με ενίσχυση επιχειρήσεων για την διασφάλιση της ποιότητας και καθιέρωση των ελληνικών τουριστικών υπηρεσιών μέσω παρεμβάσεων όπως:

- Ανάπτυξη «έξυπνης εξειδίκευσης».
- Πιστοποίηση και σήμανση με υιοθέτηση διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων.
- Προώθηση στις διεθνείς αγορές μέσω ενεργειών σχεδιασμού (π.χ. ενιαίου 'concept', premium brands).

		<ul style="list-style-type: none"> Πραγματοποίηση συνδυαστικών δράσεων προβολής διαφορετικών κλάδων στο εξωτερικό (π.χ. τουρισμός, πολιτισμός, εστίαση), συμμετοχή σε δράσεις προβολής στο εξωτερικό (π.χ. αναγνωρισμένες εκθέσεις) κ.α.
	Δείκτης εκροών	
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Τουριστικές επιχειρήσεις και τουριστικές ενώσεις και οργανισμοί, μελετητικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις τουριστικής προβολής και μάρκετινγκ
	Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____(συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	15.000.000,00
	Ωριμότητα	
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	
	Χρονοδιάγραμμα	
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	

Γ.15 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ενίσχυση συμπράξεων Τουρισμού- Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών για την προώθηση της Έρευνας και Καινοτομίας

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	1b Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
5	Ειδικός στόχος	1.1. Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4201 Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ Μονάδα μέτρησης %: ως ποσοστό του ΑΕΠ
7	Δράση του ΕΠ	3. Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων ή συμπράξεων επιχειρήσεων, ερευνητικών και εκπαιδευτικών οργανισμών
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ - Ενίσχυση συμπράξεων Τουρισμού- Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών για την προώθηση της Έρευνας και Καινοτομίας</p> <p>Η σύνδεση μεταξύ των επιχειρήσεων και της έρευνας και της καινοτομίας στη χώρα μας είναι περιορισμένη. Κατά συνέπεια, έντονη είναι η ανάγκη αύξησης της μόχλευσης ιδιωτικών πόρων στην Ε&Α, ούτως ώστε να ενισχυθεί η καινοτομική επιχειρηματική δραστηριότητα σε επιλεγμένους τομείς/ κλάδους της οικονομίας, σύμφωνα με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3), όπως είναι ο τουρισμός, πολιτισμός και οι δημιουργικές βιομηχανίες.</p>

Στόχος της δράσης είναι η διασύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό, συμπεριλαμβανομένων και των συνεργειών με τη δημιουργική βιομηχανία και τη βιομηχανία της εμπειρίας, ώστε να μεγεθυνθεί, μέσω της ενίσχυσης της ζήτησης και εφαρμογής Ε&Κ, η διεθνής ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα του ελληνικού τουρισμού. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης προτείνονται η ενίσχυση συμπράξεων για ανάπτυξη νέας γνώσης, η ενίσχυση και ανάδειξη αριστείας σε τομείς εξειδίκευσης στις περιοχές σύγκλισης «τουρισμού – πολιτισμού» και η ενίσχυση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές και υποδομές καινοτομίας που συνδέονται με τουρισμό και πολιτισμό. Προωθείται η διενέργεια προ-εμπορικών δημόσιων συμβάσεων για ανάπτυξη καινοτόμων, διεθνώς ανταγωνιστικών εφαρμογών σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, ενθαρρύνοντας την καινοτομία και επιχειρηματικότητα στα σημεία σύγκλισης ΤΠΕ – Τουρισμός – Πολιτισμός. Ενθαρρύνεται η ανοικτή καινοτομία, με επιδεικτικά έργα, με δράσεις ενίσχυσης spinoffs – startups και ανάπτυξης υπηρεσιών καινοτομίας που αξιοποιούν και διαχέουν ερευνητικά αποτελέσματα. Προωθούνται διεπιστημονικές συνεργασίες και συμπράξεις σε living labs σε προορισμούς υψηλής επισκεψιμότητας, παρέχοντας κίνητρα για προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε δράσεις πολιτιστικού τουρισμού (σε συνδυασμό με ΘΣ3). Επιπροσθέτως, ενισχύονται επιχειρήσεις για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και παραγωγή λογισμικού ψυχαγωγίας και πολιτισμού και εργαλείων ψηφιακού περιεχομένου καθώς και για ανάπτυξη εμπορικού ψυχαγωγικού λογισμικού για διεθνείς αγορές, ενσωματώνοντας εγχώριο πολιτιστικό περιεχόμενο.

Τέλος, προωθείται η διασύνδεση μεταξύ τουρισμού-πολιτισμού και δημιουργικών βιομηχανιών μέσω ενισχύσεων για την ανάπτυξη δημιουργικού περιεχομένου όπως καλλιτεχνικό περιεχόμενο, κινηματογράφο, μουσική-ήχο, κόσμημα, βίντεο- animations, 3D modelling, texturing, gaming, αλλά και για την ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τεχνικών gamification.

Μέσω της ενίσχυσης της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων ή συμπράξεων

		επιχειρήσεων, ερευνητικών και εκπαιδευτικών οργανισμών επιτυγχάνεται η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης, καθώς και η καταπολέμηση του κατακερματισμού των επιχειρηματικών και ερευνητικών δυνάμεων της χώρας και της αδυναμίας σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή.
	Δείκτης εκροών	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου και της δημιουργικής βιομηχανίας, πολιτιστικοί οργανισμοί, ερευνητικοί και εκπαιδευτικοί οργανισμοί.
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Έπιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	Σε Δημόσια Δαπάνη 30.000.000,00 €
	Ωριμότητα	Απαιτείται εξειδίκευση οδηγού υποβολής και εφαρμογής
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 24 μήνες
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.16 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων/υπηρεσιών των επιχειρήσεων

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3c Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων κα υπηρεσιών
5	Ειδικός στόχος	1.4 Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4212 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας
7	Δράση του ΕΠ	2. Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων/υπηρεσιών των επιχειρήσεων</p> <p>Μια βασική προτεραιότητα της στρατηγικής για τον τομέα του τουρισμού είναι εξασφάλιση υψηλότερης πιστοποιημένης ποιότητας υπηρεσιών, που προσφέρονται σε όλη την αλυσίδα αξίας. Στη χώρα μας διαπιστώνεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται σχετικά χαμηλός βαθμός τυποποίησης και πιστοποίησης των ελληνικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Συνεπώς, οι τουριστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αναβαθμιστούν, μέσω της αύξησης των επενδύσεων για την αύξηση του βαθμού τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν. Μέσω της ενίσχυσης δράσεων πιστοποίησης δεν επέρχεται μόνον η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα, ενισχύεται το αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας προς τις τουριστικές επιχειρήσεις και επιτυγχάνεται αύξηση της αναγνωσιμότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Τέλος, οι τίτλοι πιστοποίησης είναι σημαντικά εργαλεία της στρατηγικής μάρκετινγκ της. Μέσω της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση όλων των ενεργειών για την απόκτηση πιστοποίησης (π.χ. Διαγνωστική Μελέτη – Σχεδιασμός Συστήματος –</p>

		<p>Προετοιμασία Τεκμηρίωσης – Εφαρμογή Συστήματος – Επιθεώρηση Συστήματος – Πιστοποίηση Συστήματος) καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες προσαρμογής της επιχείρησης στις απαιτήσεις της πιστοποίησης (π.χ. Οργανωτική καινοτομία, ενέργειες αναδιάρθρωσης, επαναπροσδιορισμού προϊόντος/υπηρεσίας, οξοποίηση μεθοδολογιών design)</p>
	Δείκτης εκρών	CO01
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Υφιστάμενες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα
	Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	
	Ωριμότητα	
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	
	Χρονοδιάγραμμα	
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	

Γ.17 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση «Πράσινων Ξενοδοχείων»

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	3 Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
4	Επενδυτική προτεραιότητα	4b Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
5	Ειδικός στόχος	3.3 Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης
6	Δείκτης αποτελέσματος	-
7	Δράση του ΕΠ	1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων επαγγελματικής χρήσης - Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διείσδυσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως η προώθηση της δημιουργίας «Πράσινων Ξενοδοχείων», περιλαμβάνονται και δράσεις που αφορούν την τοποθέτηση ηλεκτρονικών μετρητών και την εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της ζήτησης από εταιρίες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: Προώθηση «Πράσινων Ξενοδοχείων»</p> <p>Στο στόχος της χώρας μας και της ΕΕ για μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης, για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και για μείωση των ρύπων του θερμοκηπίου, αλλά και γενικά για ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων μπορεί να συμβάλει και ο τουριστικός τομέας, μεταξύ άλλων, μέσω της προώθησης των «πράσινων ξενοδοχείων». Ως «πράσινα ξενοδοχεία» νοούνται εκείνα τα οποία εφαρμόζουν σύγχρονες, ολοκληρωμένες μεθόδους οικολογικής διαχείρισης και λαμβάνουν το σήμα The Green Key, ένα οικολογικό σήμα (eco-label) πιστοποίησης της περιβαλλοντικής ποιότητας για τον τουρισμό. Εκτός από τη συνεισφορά στην υπόθεση του περιβάλλοντος, η μετατροπή ενός ξενοδοχείου σε «πράσινο» παρέχει τη δυνατότητα για εξοικονόμηση σημαντικών χρηματικών ποσών. Επιπλέον, τα «πράσινα ξενοδοχεία» επιλέγονται συνειδητά από όλο και περισσότερους ταξιδιώτες για τις διακοπές τους.</p> <p>Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι το 80% των Γερμανών τουριστών δηλώνουν ότι τα υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα παίζουν σημαντικό ρόλο όταν σχεδιάζουν τις διακοπές τους, ενώ το 1/3 των Αμερικανών υποστηρίζουν ότι είναι πρόθυμοι να πληρώσουν</p>

		<p>παραπάνω, αρκεί το ταξίδι και η διαμονή τους να είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Το ίδιο λέει και το 21% των Βρετανών που ταξιδεύουν εκτός της χώρας τους. Τα κριτήρια για τη βράβευση μιας επιχείρησης με το οικολογικό σήμα ποιότητας "The Green Key" χωρίζονται στις παρακάτω 12 κατηγορίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιβαλλοντική διαχείριση 2. Συμμετοχή του Προσωπικού 3. Πληροφόρηση των πελατών 4. Διαχείριση Νερού 5. Πλύσιμο και καθαρισμός 6. Διαχείριση Απορριμμάτων 7. Ενέργεια 8. Τρόφιμα και ποτά 9. Εσωτερικό περιβάλλον 10. Κήποι και χώροι στάθμευσης 11. Πράσινες δραστηριότητες 12. Διοίκηση <p>Συνεπώς, στο πλαίσιο της παρούσας δράσης θα μπορούσαν να ενισχυθούν ενέργειες για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ξενοδοχεία στον τομέα της ενέργειας, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θερμική μόνωση του κελύφους του κτηρίου. Χρήση διπλών υαλοπινάκων στα ανοίγματα. • Σύγχρονα συστήματα θέρμανσης και κλιματισμού με αντλίες θερμότητας με υψηλό βαθμό απόδοσης. • Συστήματα συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού που ενδείκνυνται για μεγάλα τουριστικά συγκροτήματα. • Χρήση σύγχρονων καυστήρων - λεβήτων θέρμανσης. • Έλεγχος της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στα δωμάτια και στους χώρους του ξενοδοχείου. Χρήση συστημάτων BEMS. • Ηλιοθερμικό σύστημα παραγωγής θερμού νερού χρήσης. • Φωτοβολταϊκό σύστημα παραγωγής ηλεκτρισμού. • Ανεμογεννήτριες για την παραγωγή ηλεκτρισμού. • Αξιοποίηση της αβαθούς γεωθερμίας για θέρμανση και ψύξη. • Φωτισμό LED σε όλο το ξενοδοχείο. • Φυτεμένα δώματα και προσόψεις για τη βελτίωση του κλιματισμού. • Ανακύκλωση των μεταχειρισμένων τηγανόλαδων από το εστιατόριο για την παραγωγή βιοντίζελ. • Χρήση στερεάς βιομάζας για τη θέρμανση του χώρου. • Κ.α. 	
	<p>Δείκτης εκροών</p>	<p>-</p>	

	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Ξενοδοχεία και άλλα οργανωμένα τουριστικά καταλύματα
	Τρόπος υλοποίησης	√ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	30.000.000,00 ΕΥΡΩ
	Ωριμότητα	Την περίοδο 2007-2020
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Έκδοση οδηγού προγράμματος και επιλογή ΕΦΔ για βελτιστοποίηση διαδικασιών υποβολής-αξιολόγησης-παρακολούθησης
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Δεν απαιτείται συνέργεια με άλλα ταμεία ή προγράμματα
	Χρονοδιάγραμμα	Α' κύκλος: 2016 Β κύκλος: 2018
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Δεν απαιτείται

Γ.18 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Προώθηση και προβολή οικο-πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	3. Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
4	Επενδυτική προτεραιότητα	6c Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
5	Ειδικός στόχος	3.5 Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού
6	Δείκτης αποτελέσματος	Αναφορά του δείκτη αποτελέσματος στον οποίο συνεισφέρει και αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΕΠ
7	Δράση του ΕΠ	<p>2. Ενημέρωσης και συνεργασίας με τα τοπικές κοινωνίες κατά τις δράσεις αξιοποίησης, προβολής και βιώσιμης αξιοποίησης των περιοχών ενδιαφέροντος. Ενδεικτικά, οι δράσεις αυτές θα πρέπει να κινηθούν στις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, • Ανάπτυξη περιβαλλοντικών / πολιτιστικών υπηρεσιών σε συνεργασία με την κοινωνία και την αγορά,
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ: Προώθηση και προβολή οικο-πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων</p> <p>Η προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας αποτελεί βασική προτεραιότητα για την αξιοποίηση του πλούσιου οικο-πολιτιστικού αποθέματος της Ελλάδας. Συνεπώς, σκοπός της παρούσας δράσης είναι η προβολή της χώρας ως τουριστικού προορισμού, κυρίως, με την ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, διαμορφώνοντας ένα νέο, βιώσιμο και ανταγωνιστικό μοντέλο για τον τουρισμό, βασισμένο στα συμπλέγματα «τουρισμού – πολιτισμού» και «τουρισμού – περιβάλλοντος». Η δημιουργία εθνικού σχεδίου προώθησης περιλαμβάνει ένα σύνολο εργαλείων και μεθόδων ανάδειξης του τουρισμού της χώρας, έχοντας ως επίκεντρο την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά της.</p> <p>Ενδεικτικά, τα εργαλεία που δύναται να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση-προβολή είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έρευνες αγοράς – στατιστικά στοιχεία – ανάλυση

		<p>τάσεων –μελέτες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προωθητικές ενέργειες στην Ελλάδα και το εξωτερικό με όλα τα πρόσφορα προς τούτο μέσα και ειδικότερα με την αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων δυνατοτήτων που αυτό προσφέρει (κοινωνικά δίκτυα κλπ) • Συμμετοχή κεντρικών και περιφερειακών φορέων σε διεθνείς εκθέσεις τουρισμού • Συμμετοχή ή χορηγία επιλεγμένων εκδηλώσεων σε Ελλάδα και εξωτερικό • Επανατοποθέτηση του brand της Ελλάδος και προσπάθεια επαναθεμελίωσης "πίσω στα βασικά". • Προσαρμογή προώθησης συγκεκριμένων προϊόντων σε 3 βασικές διαστάσεις (προορισμός, τομέας, θέμα) • Δημιουργία και βελτίωση των πλατφορμών πολλαπλών καναλιών • Χτίσιμο συγκεκριμένων παράγωγων σημάτων και θεματικών αιχμών για κάθε πόλη • Καμπάνιες προώθησης City Break μέσω συγκεκριμένων θεμάτων • Προώθηση του τουρισμού MICE μέσω της κεντρικής πύλης της Marketing Greece και online sites ανά πόλη • Διοργάνωση εκδηλώσεων που σχετίζονται με την ιστιοπλοΐα για να λειτουργήσουν ως εργαλεία προώθησης • Έναρξη εξειδικευμένων (tailor made) εκστρατειών προώθησης για πολιτιστικά θέματα • Ενσωμάτωση του ιατρικού τουρισμού ως ειδικού προϊόντος στο πλαίσιο της συνολικής εκστρατείας τουριστικής διαφήμισης-προβολής της Ελλάδας • Διευκόλυνση της προσέγγισης B2B • Κ.α. 	
	Δείκτης εκροών	-	
	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι		Υπουργείο Τουρισμού, Marketing Greece, ΟΤΑ
	Τρόπος υλοποίησης		<p>√ Επιχορήγηση (grant)</p> <p>☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής</p> <p>☐ ΒΑΑ</p> <p>☐ ΟΧΕ</p> <p>☐ ΤΑΠΤΟΚ</p> <p>☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)</p>
	Προϋπολογισμός		10.000.000,00 ευρώ
	Ωριμότητα		<p>Το INΣΕΤΕ σε συνεργασία με την Marketing Greece και για λογαριασμό του Δήμου Αθηναίων, υλοποίησε πιλοτική εφαρμογή της προτεινόμενης πράξης με εξαιρετικά αποτελέσματα. Η ωριμότητα της προτεινόμενης δράσης στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 θα αποτελέσει σημαντικό στοιχείο αποτελεσματικής υλοποίησης ανάλογων παρεμβάσεων σε εθνικό επίπεδο</p>

		Προϋποθέσεις εφαρμογής	Συνεργασία με οικείους ΟΤΑ και εξειδίκευση δράσεων
		Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Η δράση δύναται να υλοποιηθεί κατά αποκλειστικότητα μέσω του ΕΠΑΝΕΚ, ωστόσο μπορεί αν εξεταστεί συμπληρωματικότητα με παρεμβάσεις Στρατηγικών ΒΑΑ σημαντικών πόλεων με City Break τουριστικό προϊόν. Τα ΒΑΑ χρηματοδοτούνται
		Χρονοδιάγραμμα	2017-2018
		Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Δεν απαιτείται στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ, ωστόσο δύναται η δράση να συνδυαστεί με το σχεδιασμό ΟΧΕ/ΒΑΑ σε πόλεις των Περιφερειών της χώρας

Γ.19 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Δικτύωση-Συμπράξεις - Cluster τουριστικών επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3d Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
5	Ειδικός στόχος	1.5 Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4214 Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας
7	Δράση του ΕΠ	Συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ Δικτύωση-Συμπράξεις - Cluster τουριστικών επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας</p> <p>Στη χώρα μας διαπιστώνεται σημαντική υστέρηση στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δικτύων και χαμηλός βαθμός κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, έντονη είναι η ανάγκη για αύξηση του μεγέθους της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω συνεργασιών ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας, σε επιλεγμένους τομείς στρατηγικής σημασίας της ελληνικής οικονομίας για την βελτίωση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας. Η επίτευξη του στόχου της εξωστρέφειας στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στην ικανότητα των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων, όχι απλά να βελτιώσουν συνεργατικά την εξαγωγική τους επίδοση, αλλά να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις αποτελεσματικής ένταξής τους στα διεθνή τουριστικά δίκτυα. Εξάλλου, ο τουρισμός είναι ένα πολύπλοκο σύστημα, στο οποίο συμμετέχουν πολλές ομοειδής αλλά και συμπληρωματικές επιχειρήσεις. Έτσι, αναγκαία είναι η σύμπραξη και συνεργασία στην παραγωγή, προβολή και διάθεση των τουριστικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, η παρούσα δράση περιλαμβάνει ως</p>

	ενδεικτικές ενέργειες:
	<ul style="list-style-type: none"> • Την ενίσχυση της ανάπτυξης δράσεων και μηχανισμών δόμησης και ανάπτυξης «τοπικών αλυσίδων αξίας» (place-based support services) με έμφαση στα ποιοτικά και καινοτομία προϊόντα και υπηρεσίες και με γνώμονα την ενδογενή ταυτότητα, τις τοπικές/ υπερ-τοπικές διασυνδέσεις. • Συνεργασίες με τουριστικούς οργανισμούς, ταξιδιωτικούς πράκτορες και άλλους φορείς της αγοράς για την υλοποίηση από κοινού προγραμμάτων προβολής. • Προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας για την επίτευξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της προσφοράς. • Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων άλλων τομέων που άμεσα συνεισφέρουν στην τουριστική δραστηριότητα για τη δημιουργία συνολικής εμπειρίας, και την ενίσχυση της ταυτότητας του τουριστικού προϊόντος. Συγκεκριμένα συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων του τουρισμού και κλάδων όπως πολιτισμός, υγεία, αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, θαλάσσιες και λοιπές μεταφορές, εστίαση, κ.α. με στόχο τόσο την ενθάρρυνση νέας επιχειρηματικότητας όσο και την αναβάθμιση των βασικών δεικτών ανταγωνιστικότητας.
Δείκτης εκρών	CO01 Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη (στόχος 250)
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικοί οργανισμοί, ταξιδιωτικά γραφεία, επιχειρήσεις συμπληρωματικών κλάδων του τουρισμού
Τρόπος υλοποίησης	☐ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
Προϋπολογισμός	25.000.000,00
Ωριμότητα	
Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.

		Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.
		Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

Γ.20 ΔΡΑΣΗ ΕΤΠΑ: Ολοκληρωμένο σχέδιο προβολής και προώθησης ελληνικού τουρισμού με ενιαιοποίηση της «εικόνας» της Ελλάδας ως προορισμού

Επιτελική δομή ΕΣΠΑ		
1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» 2014-2020
2	Η πρόταση ή μέρος αυτής υποβάλλεται και σε άλλο ΕΠ και αν ναι σε ποιο	Η πρόταση υποβάλλεται μόνο στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», 2014-2020
3	Άξονας προτεραιότητας	1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
4	Επενδυτική προτεραιότητα	3d Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
5	Ειδικός στόχος	1.5 Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
6	Δείκτης αποτελέσματος	T4214 Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας
7	Δράση του ΕΠ	...
8	Τίτλος πρότασης	<p>Περιγραφή</p> <p>ΔΡΑΣΗ Ολοκληρωμένο σχέδιο προβολής και προώθησης ελληνικού τουρισμού με ενιαιοποίηση της «εικόνας» της Ελλάδας ως προορισμού</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 1 - Έρευνες αγοράς -Εκπόνηση ενιαίας (integrated) στρατηγικής marketing</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 2 - Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας επικοινωνίας, ψηφιακού περιεχομένου και αναβάθμιση ή δημιουργία νέων καναλιών επικοινωνίας</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 3 - Δημιουργία προωθητικού υλικού (έντυπου και ψηφιακού) και δράσεις προβολής</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 4 - Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις (trade fairs – road shows) – επιχειρηματικές αποστολές</p> <p>ΥΠΟΕΡΓΟ 4 - Διοργάνωση εκδηλώσεων στο εξωτερικό για προβολή</p>
		<p>Δείκτης εκροών</p> <p>CO01 Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη (στόχος 250)</p>

	Ενδεικτικοί Δικαιούχοι	Τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικοί οργανισμοί, ταξιδιωτικά γραφεία, επιχειρήσεις συμπληρωματικών κλάδων του τουρισμού
	Τρόπος υλοποίησης	☒ Επιχορήγηση (grant) ☐ Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ☐ ΒΑΑ ☐ ΟΧΕ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Άλλο: _____ (συμπληρώστε)
	Προϋπολογισμός	5.000.000,00
	Ωριμότητα	
	Προϋποθέσεις εφαρμογής	Η προτεινόμενη πράξη είναι ώριμη για άμεση έναρξη υλοποίησης. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ωρίμανσης και δεν υφίστανται ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της.
	Συνέργια με άλλα ΕΠ ή Ταμεία	Για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης δεν απαιτείται συνέργεια με κάποιο άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Ταμείο.
	Χρονοδιάγραμμα	Η υλοποίηση της πράξης έχει διάρκεια 36 μήνες.
	Χωρική παρέμβαση (όπου απαιτείται)	Η προτεινόμενη πράξη έχει εφαρμογή στο σύνολο της χώρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Συσχέτιση τουριστικού προϊόντος με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Χωροταξικού για τον Τουρισμό

ΠΡΟΙΟΝΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΜΕΛΕΤΗΣ «Τουριστικός Στρατηγικός
Σχεδιασμός: Οδικός Χάρτης
Υλοποίησης»
(υλοποίηση McKinsey για λογαριασμό του ΣΕΤΕ – 2013)

ΕΙΔΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

«Sun and Beach» - Παραθαλάσσιος τουρισμός

Συνεδριακός Τουρισμός

- Οι Χωρικές Ενότητες του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, που περιλαμβάνουν ήδη ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές, οι οποίες προτείνονται να διατηρηθούν και να εξυγιανθούν και ταυτίζονται με τις ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές (Α1) του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. Επίσης ορίζονται συγκεκριμένοι όροι για τις περιοχές ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα.
- Βασικός στόχος αποτελεί η μετάβαση από ένα μαζικό, αδιαφοροποίητο και μονοθεματικό και τουρισμό σε έναν ποιοτικό, διαφοροποιημένο και πολυθεματικό τουρισμό, οικονομικά αποδοτικότερο, που απευθύνεται σε κοινό με υψηλότερες απαιτήσεις, που βασίζεται αλλά δεν αρκείται στο καθιερωμένο τουριστικό πρότυπο «ήλιος-θάλασσα». Προβλέπονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις ανά κατηγορία χώρου και δυναμικής ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας.
- α. Ανάπτυξη συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού στις ευρύτερες περιοχές των αστικών κέντρων και στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές της χώρας που χαρακτηρίζονται από επαρκή προσβασιμότητα (κυρίως αεροπορική και οδική) και δυνατότητες δραστηριοτήτων για τους συνέδρους και τους συνοδούς τους.
- β. Δημιουργία εγκαταστάσεων συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού μικρότερης κλίμακας σε μικρότερα αστικά κέντρα και άλλους τουριστικούς προορισμούς, βάσει κριτηρίων, όπως: ύπαρξη Α.Ε.Ι. ή ερευνητικών κέντρων, παρουσία κάποιου κυρίαρχου παραγωγικού τομέα στην περιοχή, ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού ή ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ιστορικών τόπων, αθλητικών ή πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λπ.
- γ. Βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων και τουριστικών περιοχών, μέσω εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και δημιουργίας νέων, είτε αμιγώς συνεδριακών – εκθεσιακών είτε συνδυασμένων με καταλύματα υψηλών προδιαγραφών.
- δ. Αξιοποίηση υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, μέσω της μετατροπής κλειστών αθλητικών εγκαταστάσεων μεγάλης

«City Break» - Αστικός τουρισμός

- κλίμακας (π.χ. Ολυμπιακές εγκαταστάσεις) σε χώρους συνεδριακών εκδηλώσεων και εκθέσεων και της αποκατάστασης και επανάχρησης αξιόλογων παλαιών κελυφών ως συνεδριακών – εκθεσιακών χώρων με παράλληλη θέσπιση κινήτρων.
- ε. Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στις υποδομές του συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού.
- στ. Σύνδεση του συνεδριακού με άλλες μορφές τουρισμού.
- α. Υποστήριξη του ρόλου των πόλεων ως αυτόνομων προορισμών τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break).
  - β. Ανάδειξη και αναβάθμιση των ιστορικών κέντρων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λουτών αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των αστικών κέντρων.
  - γ. Ένταξη των αστικών κέντρων σε εθνικά και διεθνή δίκτυα βάσει θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή, κ.α.).
  - δ. Αναβάθμιση και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε μουσεία, εκθετήρια, σύγχρονες εγκαταστάσεις πληροφόρησης, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις.
  - ε. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ποιότητας του ξενοδοχειακού δυναμικού των αστικών περιοχών με κατασκευή νέων καταλυμάτων υψηλών προδιαγραφών, παράλληλη απόσυρση απαξιωμένων μονάδων κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης με τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα και υποστηρικτικές χρήσεις καθώς και ανάπτυξη οργανωμένων χωρικών υποδοχέων στις ευρύτερες περιοχές των πόλεων.
  - στ. Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, βελτίωση της κυκλοφορίας και της ασφάλειας των πεζών καθώς και της προσβασιμότητας των εμποδιζόμενων ατόμων.
  - ζ. Κατάλληλη σήμανση και ενημέρωση των επισκεπτών για τη θέση και το περιεχόμενο των τουριστικών πόρων και εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης σε αυτούς.
  - α. Αναβάθμιση και διασύνδεση του μουσειακού, μνημειακού, αρχαιολογικού και λαογραφικού κεφαλαίου της χώρας.
  - β. Διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων αλλά και μεμονωμένων κτιρίων.
  - γ. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και υποστήριξη τους με κατάλληλα έργα υποδομών/Ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα.
  - δ. Δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
  - ε. Ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας- πολιτισμού).
  - στ. Ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων.
  - ζ. Ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού και ένταξη του στο τουριστικό προϊόν (ανάπτυξη βιολογικών προϊόντων, συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας τους και πιστοποίησης της αξίας και της μοναδικότητάς τους).

Πολιτιστικός Τουρισμός

Θρησκευτικός Τουρισμός:

- α. Ανάδειξη πόλων προσκυνηματικών και θρησκευτικών μνημείων και τόπων, συγκρότηση, οργάνωση και προβολή τους σε δίκτυα.
- β. Βελτίωση της προσβασιμότητάς τους καθώς και των μεταξύ των συνδέσεων.
- γ. Προώθηση μέτρων εξωραϊσμού/αναβάθμισης και ανάδειξης των λατρευτικών χώρων, των συνοδών τους εγκαταστάσεων

δημέρευσης και διαμονής καθώς και του περιβάλλοντα χώρου τους και λοιπών θρησκευτικών μνημείων.

- δ. Διαφύλαξη των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών των μοναστηριών από νέες μη προσαρμοσμένες στο χαρακτήρα τους κτιριακές επεκτάσεις.
- ε. Στήριξη δράσεων που αφορούν στην οργάνωση σχετικών εκδηλώσεων.
- στ. Προώθηση/στήριξη προγραμμάτων ανταλλαγής επισκέψεων μεταξύ θρησκευτικών κοινοτήτων.

Τουρισμός κρουαζιέρας:

- α. Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων και δημιουργία πυλών εισόδου επιβατών κρουαζιέρας (home ports) με σύγχρονες εγκαταστάσεις κατά προτεραιότητα σε αναπτυγμένες, αναπτυσσόμενες και μητροπολιτικές περιοχές που διαθέτουν αεροδρόμια διεθνών συνδέσεων.
- β. Δημιουργία εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης επιβατών κρουαζιέρας (ports of call) σε λιμάνια που έχουν ήδη δυνατότητα, ή μπορούν να αποκτήσουν τη δυνατότητα να εξυπηρετούν μεγάλα κρουαζιερόπλοια και βρίσκονται σε περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος. Κατά προτεραιότητα οι περιοχές τις Περιφέρειας Πελοποννήσου αυτές είναι η Πύλος και η Καλαμάτα.
- δ. Ανάδειξη των σταθμών κρουαζιέρας σε πολυθεματικούς προορισμούς μέσω διασύνδεσής τους με τα θεματικά δίκτυα των ευρύτερων περιοχών (πολιτιστικά, θρησκευτικά, φυσιολατρικά κ.ά.).
- ε. Εξασφάλιση πρόσβασης των επιβατών κρουαζιέρας στους τουριστικούς πόρους των ευρύτερων περιοχών των σταθμών (βελτίωση συγκοινωνιών, διεύρυνση ωραρίου λειτουργίας μουσείων, αρχαιολογικών χώρων κ.λπ.).
- στ. Πρόβλεψη διαχωρισμού λιμενικής ζώνης σε ζώνη για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας και ζώνη εμπορικού/επιβατικού-ακτοπλοϊκού λιμένα και προσδιορισμός χρήσεων στην λιμενική ζώνη για εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας με αντίστοιχες λιμενικές και χερσαίες εγκαταστάσεις.
- ζ. Ανάπτυξη στις παραφές των σταθμών κρουαζιέρας χώρων εμπορικών χρήσεων, ψυχαγωγίας και προώθησης τοπικών προϊόντων.
- η. Διαχείριση των επισκεπτών κρουαζιέρας με σκοπό αφενός την βέλτιστη εξυπηρέτησή τους και αφετέρου την προστασία του προορισμού από τις ταυτόχρονες αφίξεις κρουαζιερόπλοιων που εξαντλούν τα όρια των διαθέσιμων υποδομών.

Ναυτικός Τουρισμός

Τουρισμός με σκάφη αναψυχής:

- α. Πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) λαμβάνοντας υπόψη:
  - αα. Τις θέσεις των ήδη χωροθετημένων τουριστικών λιμένων, όπως αυτές αποτυπώνονται στο Χάρτη Χωρικής Οργάνωσης Δικτύου Τουριστικών Λιμένων και παρατίθενται στο Παράρτημα με τίτλο «Κατάλογος χωροθετημένων τουριστικών λιμένων», που αποτελούν αναπόσπαστα μέρη της απόφασης αυτής.
  - ββ. Την οργάνωση του θαλάσσιου χώρου σε Ζώνες Ναυσιπλοΐας Αναψυχής βάσει γεωγραφικών χαρακτηριστικών, μετεωρολογικών συνθηκών, προτιμώμενων ιστοπλοϊκών διαδρομών κ.λπ. Οι Ζώνες Ναυσιπλοΐας Αναψυχής της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι οι εξής:
    - Ζ.Ν.Α. 7: Νότια Πελοπόννησος
    - Ζ.Ν.Α. 8: Αργολικός – Σαρωνικός – Νότιος Ευβοϊκός
    - Ζ.Ν.Α. 9α: Κορινθιακός (υποσύστημα Ζ.Ν.Α. 9)
 Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πύκνωση του δικτύου σε κόλπους, όπως ο Αργοσαρωνικός, ο Αργολικός και ο Παγασητικός.

- γγ. Την εξασφάλιση συνθηκών ικανοποιητικής εξυπηρέτησης και ανεφοδιασμού των τουριστικών σκαφών μέσω ορθολογικής διασποράς τουριστικών λιμενικών υποδομών με στόχο τη διαμόρφωση δικτύου σε ενδεικτικές αποστάσεις 30 ν.μ. μεταξύ μαρινών και 15 ν.μ. μεταξύ μαρινών και καταφυγίων ή αγκυροβολίων. Περαιτέρω πύκνωση του δικτύου εξετάζεται κατά περίπτωση με βάση τη ζήτηση υπηρεσιών και υποδομών ελλιμενισμού τουριστικών σκαφών ή/και την ύπαρξη ιδιαίτερων τοπικών τουριστικών πόρων υψηλής επισκεψιμότητας. Οι παραπάνω ενδεικτικές αποστάσεις δεν ισχύουν για τις μητροπολιτικές περιοχές, για τις οποίες λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη η ζήτηση σε θέσεις ελλιμενισμού.
- δδ. τη ζήτηση θέσεων ελλιμενισμού, όπως διαμορφώνεται στο χρόνο.
- εε. τα γεωμορφολογικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τα ανεμολογικά και κυματικά στοιχεία, τις χρήσεις γης και τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα προστασίας των προτεινόμενων θέσεων, τα οποία λαμβάνονται υπόψη και για την επιλογή του τύπου και της κλίμακας του τουριστικού λιμένα.
- β. Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των λιμενικών υποδομών (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια), με κύριες κατευθύνσεις:
  - αα. Ολοκληρωμένες και επαρκείς υπηρεσίες στους ελλιμενιζόμενους (καύσιμα, νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, χώροι υγιεινής, συλλογή και διαχείριση απόβλητων, τεχνική υποστήριξη, κ.λπ.).
  - ββ. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και λειτουργία, με βάση τα χαρακτηριστικά των κύριων ομάδων στόχου (τύποι σκαφών και μέγεθος, διακύμανση της εποχικότητας και διαφοροποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των επισκεπτών ανά εποχή, μακροχρόνιος ελλιμενισμός, κ.λπ.).
  - γγ. Εφαρμογή διαδικτυακής ενημέρωσης, πληροφόρησης, κράτησης, παροχή υπηρεσιών διαδικτύου στις λιμενικές υποδομές, εφαρμογή ηλεκτρονικών έξυπνων συναλλαγών (διακίνηση εγγράφων, καταβολή τελών και άλλες χρήσεις).
  - δδ. Εφαρμογή εξοπλισμού και μεθόδου διαχείρισης φιλικών προς το περιβάλλον.
- γ. Ενσωμάτωση – ένταξη των λιμένων στον ευρύτερο σχεδιασμό για την ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου χώρου και της γειτονικής ενδοχώρας, με στόχο την ανάπτυξη συναφών – συγγενών δράσεων σε θεματικές ενότητες.
- δ. Αξιοποίηση τουριστικών λιμένων που έχουν παραμείνει ημιτελείς και ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών για άμεση ένταξή τους στο υφιστάμενο δίκτυο.
- ε. Ενθάρρυνση δημιουργίας τουριστικών λιμένων με διάνοιξη εσωτερικών λιμενολεκανών ή/και διαμόρφωση προστατευτικών νησίδων.
- στ. Αναβάθμιση αργούντων και σχολαζόντων κρητιδωμάτων με προσθήκη των απαιτούμενων υποδομών και ένταξή τους στο δίκτυο τουριστικών λιμένων.
- ζ. Συνδυασμός της λειτουργίας επιλεγμένων τουριστικών λιμένων με κατά περίπτωση συναφείς χρήσεις, όπως –ενδεικτικά– ναυταθλητισμός, υδατοδρόμια, σταθμοί θαλάσσιων «ταξί», ημερόπλοια κ.λπ.
- η. Ανάπτυξη «περιβαλλοντικών υποδομών» (ενέργεια, διαχείριση απορριμμάτων κ.λπ.).
- θ. Ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. σε όλες τις κατηγορίες τουριστικών λιμένων.

Αλιευτικός τουρισμός: Δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού, μπορούν να πραγματοποιούνται:

- Στο θαλάσσιο χώρο και όπου επιτρέπεται η αλιεία στα πλαίσια θεσμικών δεσμεύσεων που ισχύουν από την εκάστοτε νομοθεσία και αφορούν είτε ειδικά καθεστώτα προστασίας – Εθνικά θαλάσσια Πάρκα, Δίκτυο Φύση – 2000/NATURA – είτε ειδικές δεσμεύσεις – π.χ. αλιευτικά πεδία με ειδικές και περιορισμένες διατάξεις, δεσμευμένες θαλάσσιες περιοχές για λόγους

προστασίας υδρόβιων οργανισμών ή περιοχών αναπαραγωγής, κ.λπ., είτε αφορούν κεντρικές πολιτικές ολοκληρωμένης προσέγγισης, – π.χ. ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική.

- Στα εσωτερικά επιφανειακά ύδατα – λίμνες, ποτάμια, υφάλμυρα οικοσυστήματα – και στα οποία επιτρέπεται η αλιεία, στα πλαίσια θεσμικών δεσμεύσεων που ισχύουν από την εκάστοτε νομοθεσία και αφορούν είτε ειδικά καθεστώτα προστασία – Εθνικά πάρκα, Δίκτυο Φύση – 2000/NATURA – είτε λοιπές κανονιστικές διατάξεις.
- Σε μισθωμένα τμήματα του θαλάσσιου ή χερσαίου χώρου, με χρήση εκτροφής υδρόβιων οργανισμών, υπό των προϋποθέσεων που θέτει το πλαίσιο αδειοδότησης των μονάδων αυτών.

Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής:

- Ανάπτυξη τουρισμού καταδύσεων, αυτόνομων ή οργανωμένων, με στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.
- Δημιουργία θαλάσσιων καταδυτικών πάρκων, τα οποία οριοθετούνται σε θαλάσσιες περιοχές εφαιπτόμενες ή μη της ακτής, προστατευμένες από την αλιεία και από άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες, εντός των οποίων αναπτύσσονται και διεξάγονται καταδυτικές δραστηριότητες για λόγους αναψυχής. Τα θαλάσσια καταδυτικά πάρκα αναπτύσσονται σε περιοχές που διαθέτουν τους απαιτούμενους προς τούτο πόρους (υποθαλάσσιοι γεωλογικοί σχηματισμοί και πλούσια σε ιχθυοπανίδα οικοσυστήματα ή επιδεχόμενα αναβάθμισης σε αριθμό και μέγεθος ειδών με κατάλληλα μέτρα, ναυάγια, ενάλιες αρχαιότητες, στοιχεία ιδιαίτερης τεχνητής μορφολογίας κ.λπ.), προσβασιμότητα και πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία, ιδίως επί θεμάτων υγείας και ασφάλειας. Για τη χωροθέτηση καταδυτικών και πάρκων και υποβρύχιων μουσείων, απαιτούνται επαρκής οδική προσβασιμότητα και λιμενική υποδομή σε απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ.
- Ανάπτυξη υποθαλάσσιων μουσείων με στόχο την αναψυχή και σε θαλάσσιες περιοχές με κατάλληλο ενάλιο απόθεμα, υπό τους όρους και τις δεσμεύσεις που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- α) Αξιοποίηση των ιαματικών φυσικών πόρων με σκοπό την ανάπτυξη περιοχών θερμαλισμού με κριτήρια:
  - Την αξία/ιαματικότητα/θεραπευτικές ιδιότητες (με βάση σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα), σε συνδυασμό με την επάρκεια του φυσικού πόρου για τη βιωσιμότητα της επένδυσης.
  - Την ποιότητα του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής του φυσικού ιαματικού πόρου.
  - Το βαθμό χωροταξικής ένταξης τους σε περιοχές που παρουσιάζουν ευρύτερο τουριστικό ενδιαφέρον.
  - Την προσβασιμότητα της περιοχής και την υποστήριξη της με σύγχρονη τεχνική και κοινωνική υποδομή.
  - Τη δυνατότητα υποστήριξης με ξενοδοχειακές υποδομές υψηλών προδιαγραφών καθώς και με συναφείς εγκαταστάσεις ελεύθερου χρόνου, αναψυχής, αθλητισμού.
- β) Λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη του φυσικού πόρου από τη ρύπανση και γενικότερα κάθε είδους υποβάθμιση.
- γ) Συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας των ιαματικών μέσων, ανάπτυξη σχετικής επιστημονικής έρευνας/ τεκμηρίωσης των θεραπευτικών ιδιοτήτων σε συνδυασμό με τις εφαρμοζόμενες τεχνικές και εκπαίδευση/εξειδίκευση επιστημονικού και μη προσωπικού.
- δ) Ανάδειξη και χαρακτηρισμός λουτροπόλεων σε περιοχές που διαθέτουν ιαματικούς φυσικούς πόρους (φυσικά νερά, ατμοί, φυσικά αέρια, πηλοί κ.λπ.), και όπου αναπτύσσεται ή δύναται να αναπτυχθεί συνολική προσφορά τουριστικών δραστηριοτήτων, προϊόντων και υπηρεσιών επικεντρωμένων στην παροχή υπηρεσιών θερμαλισμού, υγείας, ευεξίας,

Ιατρικός Τουρισμός

Άλλα προϊόντα

αποκατάστασης.

- ε) Δημιουργία γενικότερα κέντρων θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροτουρισμού – spa, τουρισμού ευεξίας – wellness, κ.ά.) με έμφαση στον συνδυασμό πρόληψης/θεραπείας –αποκατάστασης, αναψυχής και παραθερισμού σε περιοχές που διαθέτουν, σε αντιστοιχία με το αντικείμενο «θεραπείας», κατάλληλους πόρους, ιδιαίτερα σε αναπτυσσόμενες ή αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές της χώρας με καλή προσβασιμότητα.

Αθλητικός Τουρισμός:

- β. Ενίσχυση δυνατοτήτων εξειδικεύσεων αθλητικών εκδηλώσεων θέασης (αγώνες ταχύπλοων σκαφών, κωπηλατικοί αγώνες, κ.λπ.) σε πόλεις ή περιοχές που διαθέτουν κατάλληλες φυσικές ή τεχνητές εγκαταστάσεις και ξενοδοχειακή υποδομή, καθώς και αεροδρόμια.
- γ. Ανάπτυξη προπονητικών κέντρων σε περιοχές του ορεινού και ημιορεινού χώρου που διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση και ξενοδοχειακή υποστήριξη, καθώς και σε παραθαλάσσιες και παραλίμνιες περιοχές για τις δραστηριότητες του θαλάσσιου σκι, ιστιοδρομίες, κ.λπ. Τα προπονητήρια και οι λοιπές σχετικές υποδομές πρέπει να εναρμονίζονται με την κλίμακα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής εγκατάστασης.
- δ. Δημιουργία υποδομών αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- ε. Προώθηση δράσεων εκσυγχρονισμού υφιστάμενων υποδομών.
- στ. Σύνδεση δράσεων αθλητικών φορέων με την τουριστική δραστηριότητα.

Γκολφ:

- α. Δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ στις ευρύτερες περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων που αποτελούν τουριστικούς προορισμούς (στην Περιφέρεια Πελοποννήσου στις Περιφερειακές Ενότητες Μεσσηνίας και Αργολίδας), καθώς και ως μορφή ειδικής τουριστικής υποδομής που συνδυάζεται με ξενοδοχειακά καταλύματα ή εντάσσεται σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων ή/και σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, με την προϋπόθεση εξασφάλισης των απαιτούμενων υδατικών πόρων της εγκατάστασης ύστερα από την ικανοποίηση υδρευτικών, αρδευτικών και οικολογικών αναγκών της περιοχής που επηρεάζεται ή τη χρήση ανακυκλωμένου νερού από αξιοποίηση των λυμάτων μετά από τριτοβάθμια επεξεργασία ή από αφαλάτωση. Στην κατεύθυνση αυτή είναι επιθυμητή η χρήση ειδών της τοπικής αυτοφύσης χλωρίδας με μικρές απαιτήσεις σε υδατικούς πόρους σε συνδυασμό με κατάλληλες τεχνικές άρδευσης και ο περιορισμός της δημιουργίας τεχνητών λιμνών.
- β. Αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων γηπέδων γκολφ και δημιουργία δικτύων γηπέδων με στόχο τη δημιουργία «τουριστικών προορισμών γκολφ» σε επιλεγμένες περιοχές της Ελλάδος, ενδεικτικά, των περιοχών των κατηγοριών Α και Β1, καθώς και σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετα τουριστικά καταλύματα. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η λήψη μέτρων ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς και η διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των υδάτινων πόρων, από κινδύνους εξάντλησης και ρύπανσης.

Χιονοδρομικός τουρισμός – δραστηριότητες αναψυχής στον ορεινό χώρο:

- α. Εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης πιθανής συμπλήρωσης, επέκτασης και αναβάθμισης της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών στα χιονοδρομικά κέντρα της χώρας με ταυτόχρονη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας των υποδομών πρόσβασης με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και του

τοπίου.

- β. Δημιουργία δικτύων διαδρομών ορειβατικού σκι σε υφιστάμενες δασικές οδούς και ορειβατικά μονοπάτια, κατά προτεραιότητα, σε ορεινά συγκροτήματα που δεν διαθέτουν χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και γύρω από ορεινούς οικισμούς, οι οποίοι διαθέτουν ικανοποιητική υποδομή φιλοξενίας και εστίασης.
- γ. Ρυθμίσεις και κίνητρα για την προσέλκυση επενδυτών τουριστικών και συναφών δραστηριοτήτων στα υφιστάμενα χιονοδρομικά κέντρα.
- δ. Βελτίωση προσβασιμότητας σε χιονοδρομικά κέντρα με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου.
- ε. Ρυθμίσεις και κίνητρα για την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε χιονοδρομικά κέντρα κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους.
- στ. Διεύρυνση της εποχικότητας της λειτουργίας των χιονοδρομικών κέντρων με ειδικά κίνητρα για την ανάπτυξη αθλητικών ορεινών δραστηριοτήτων και ειδικών αθλητικών δραστηριοτήτων.
- η. Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων (σπορ) στον ορεινό χώρο (π.χ. ορειβασία, αναρρίχηση, κανόε-καγιάκ, rafting, αιωροπτερισμός, αλεξίπτωτο πλαγιάς). Ορισμένες από τις δραστηριότητες αυτές μπορούν να αναπτυχθούν σε μικρότερο βαθμό και στον ημιορεινό και πεδινό χώρο.
- ζ. Δημιουργία αναρριχητικών πεδίων.

Τουρισμός υπαίθρου:

- α. Ο τουρισμός υπαίθρου αναπτύσσεται σε περιοχές της υπαίθρου που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, πλην των περιοχών απόλυτης προστασίας της φύσης. Στις περιοχές προστασίας της φύσης) και στα εθνικά πάρκα επιτρέπονται μορφές τουρισμού φύσης που προσιδιάζει στις περιοχές αυτές (πχ. ορειβατικός, γεωτουρισμός) με τις αναγκαίες συνοδευτικές εγκαταστάσεις (καταφύγια μέχρι 200 τ.μ.). Στα περιφερειακά φυσικά πάρκα ενθαρρύνεται η ανάπτυξη τουρισμού της υπαίθρου, με την οριοθέτηση περιοχών οικοανάπτυξης με επέκταση της σχετικής δυνατότητας και εκτός οικιστικών ενοτήτων.
- β. Δράσεις ανάδειξης προστατευόμενων περιοχών που διαθέτουν σχετικούς πόρους (φύση, τοπίο), ως πόλων ανάπτυξης τουρισμού φύσης ευρύτερης ακτινοβολίας. Τέτοιες περιοχές αποτελούν καταρχήν οι προστατευόμενες περιοχές που διαθέτουν Φορέα Διαχείρισης.
- γ. Καθιέρωση τοπικών δικτύων, διαδρομών – μονοπατιών, πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση.
- δ. Σήμανση διαδρομών σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ισχύουν στην Ε.Ε. και έκδοση χαρτών ορεινής περιήγησης και εμπλουτισμός των διαδρομών με εναλλακτικές δραστηριότητες (πίστες mountain bike, ιππασία). Ένταξη σε αυτές, όπου είναι δυνατόν, παραδοσιακών οικισμών με υποδομές εστίασης και αναψυχής.
- ε. Διατήρηση και ανάδειξη των στοιχείων του παραδοσιακού τρόπου ζωής.
- στ. Δημιουργία υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (π.χ. παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, μουσεία και ορειβατικά καταφύγια). Ειδικότερα για την προώθηση του αγροτουρισμού – οινοτουρισμού:
  - Κατάστρωση και ενίσχυση διακριτού και ολοκληρωμένου αγροτουριστικού προϊόντος, που περιλαμβάνει διαμονή, διατροφή-εστίαση, παραγωγή και διάθεση προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής ως έχουν ή μετά από μία πρώτη μεταποίηση.
  - Ενίσχυση των δράσεων ανακαίνισης παραδοσιακών ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και οικισμών ή συνόλων οικισμών

- με στόχο τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς.
- Διασύνδεση της τοπικής παραγωγής με την αγροτουριστική κατανάλωση (σύμφωνα τοπικής ποιότητας κ.λπ.).
- Ενίσχυση του γαστρονομικού τουρισμού με δράσεις προώθησης της ελληνικής κουζίνας και των επιμέρους εκδοχών της ως σημαντικού τουριστικού πόρου.
- Προώθηση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων ποιότητας καθώς και τοπικά μεταποιημένων προϊόντων ποιότητας.
- Ενίσχυση του προσανατολισμού των συνεχιζόμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τον αγροτικό χώρο προς μια ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη.

Γεωτουρισμός:

- α. Ανάδειξη, προβολή και δραστηριότητες επισκεψιμότητας των γεωτόπων της χώρας (ηφαίστεια, σπήλαια, φαράγγια, απολιθωματοφόρες θέσεις, μεγάλα γεωλογικά ρήγματα, αρχαία ή ανενεργά μεταλλεία και λατομεία, γεωμορφές και τοπία που δημιούργησε στην διάρκεια των γεωλογικών αιώνων η φύση) και δραστηριότητες για την ένταξή τους σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη) ανάλογα με τα ιδιαίτερα (γενικά ή ειδικά) χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν.
- β. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας τους και διαχείριση ροών επισκεπτών με σεβασμό στην αντοχή του εκάστοτε οικοσυστήματος.
- γ. Ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη) ανάλογα με τα ιδιαίτερα (γενικά ή ειδικά) χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν.

Άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού:

- Προώθηση ψυχαγωγικών και θεματικών πάρκων, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με τον αστικό τουρισμό, όπου δύναται να εντάσσονται τα θεματικά πάρκα, τα πάρκα περιπέτειας, τα πάρκα ομοιωμάτων (miniature parks), κ.ά. Τα πάρκα αυτά δύναται να συνδυάζονται με άλλες δραστηριότητες όπως πολυκινηματογράφοι, εμπορικά κέντρα, εστιατόρια, λούνα παρκ, ιδίως στις μείζονες αστικές συγκεντρώσεις. Επιπροσθέτως, πέραν των ανωτέρω ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, προωθούνται και άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν μιας περιοχής. Οι μορφές αυτές μπορεί να συνδέονται με τοπικούς τουριστικούς πόρους και οικονομικές δραστηριότητες της κάθε περιοχής (βιομηχανία, ενέργεια, αλιεία, κυνήγι, κ.ά.). Προβλέπεται η αξιοποίηση ανενεργών λατομείων (πέραν της αποκατάστασης τοπίου) για τουριστικές δραστηριότητες, όπως θεματικά πάρκα ή άλλες μορφές τουρισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΑΞΟΝΑΣ			ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	Π/Υ
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	001	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	168.809.091,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	001	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	32.848.134,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	001	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	49.377.151,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	002	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	100.897.386,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	002	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	19.633.362,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	002	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	29.512.776,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	004	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	79.553.709,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	004	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	15.480.152,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	004	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	23.269.690,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	011	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	30.657.282,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	011	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	5.965.521,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	011	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	8.967.343,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	012	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	11.642.006,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	012	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	2.265.388,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	012	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	3.405.320,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	4.139.380,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	805.471,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	1.210.781,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	056	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	12.935.562,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	056	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	2.517.098,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	056	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.783.689,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	057	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	15.846.064,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	057	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.083.445,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	057	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	4.635.020,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	4.204.057,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	818.057,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	1.229.699,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	32.662.294,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	6.355.672,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	9.553.815,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	062	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	92.812.660,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	062	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	18.060.175,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	062	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	27.147.972,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	063	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	38.050.742,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	063	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	7.404.194,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	063	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	11.129.952,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	41.070.410,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	7.991.786,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	12.013.214,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	065	Υποδομές, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	42.687.355,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	065	Υποδομές, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	8.306.423,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	065	Υποδομές, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	12.486.175,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	066	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	103.743.214,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	066	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	20.187.119,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	066	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	30.345.192,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	067	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs))	26.517.903,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	067	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs))	5.160.050,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	067	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs))	7.756.563,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	069	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	7.761.337,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	069	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	1.510.261,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	069	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	2.270.214,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	071	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	6.467.781,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	071	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	1.258.549,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	071	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	1.891.845,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	072	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	35.572.796,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	072	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	6.922.019,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	072	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	10.405.146,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	075	Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	80.215.194,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	075	Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	15.608.868,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	075	Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	23.463.176,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	078	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	0,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	078	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	0,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	078	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	0,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	079	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	12.935.562,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	079	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	2.517.098,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	079	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	3.783.689,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	082	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	240.790.283,00

01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	082	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	46.854.760,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	082	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	70.431.854,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	084	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (ΟΠΕΡ)	7.761.337,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	084	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (ΟΠΕΡ)	1.510.259,00
01	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	084	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (ΟΠΕΡ)	2.270.214,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	001	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	4.479.288,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	001	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	5.486.347,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	002	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	2.677.276,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	002	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	3.279.197,00

01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	004	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	2.110.930,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	004	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	2.585.521,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	011	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	813.480,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	011	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	996.372,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	012	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	308.917,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	012	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	378.369,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	109.837,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	134.531,00

01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	056	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	343.241,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	056	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	420.410,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	057	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	420.469,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	057	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	515.002,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	111.553,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	136.633,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	866.683,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	1.061.535,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	062	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	2.462.750,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	062	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	3.016.441,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	063	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	1.009.662,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	063	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	1.236.661,00

01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	1.089.788,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	1.334.800,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	065	Υποδομές, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	1.132.694,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	065	Υποδομές, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	1.387.352,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	066	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.752.788,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	066	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	3.371.686,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	067	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs))	703.643,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	067	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs))	861.840,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	069	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	205.944,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	069	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	252.246,00

01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	071	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	171.620,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	071	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	210.205,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	072	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	943.912,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	072	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	1.156.127,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	075	Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	2.128.482,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	075	Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	2.607.019,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	078	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	0,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	078	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	0,00

01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	079	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	343.241,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	079	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	420.410,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	082	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	6.389.285,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	082	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	7.825.761,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	084	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (ΟΠΕΡ)	205.944,00
01Σ	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	084	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (ΟΠΕΡ)	252.246,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	49.467.619,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Μετάβαση	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	14.564.403,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	12.583.730,00

02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	275.858.540,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Μετάβαση	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	81.219.088,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	70.173.773,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	32.532.615,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Μετάβαση	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	9.578.348,00

02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	8.275.751,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	52.149.890,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Μετάβαση	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	15.354.126,00
02	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	13.266.058,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Μετάβαση	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	1.986.055,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	1.398.192,00

02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Μετάβαση	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	11.075.330,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	7.797.086,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Μετάβαση	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	1.306.139,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	919.527,00
02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	EKT	Μετάβαση	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	2.093.743,00

02Σ	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	1.474.003,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	005	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	106.718.390,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	005	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	20.766.057,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	005	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	31.215.437,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	007	Φυσικό αέριο	61.120.532,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	007	Φυσικό αέριο	11.893.286,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	007	Φυσικό αέριο	17.877.933,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	013	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	6.467.781,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	013	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	1.258.549,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	013	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	1.891.845,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	014	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	125.474.955,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	014	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	24.415.847,00

03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	014	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	36.701.787,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	20.897.696,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	4.066.429,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	6.112.636,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	019	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	14.552.509,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	019	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	2.831.734,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	019	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	4.256.650,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	046	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >= 30 Mbps)	164.087.610,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	046	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >= 30 Mbps)	31.929.384,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	046	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >= 30 Mbps)	47.996.099,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	048	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υποδομών, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, ενσωματωμένες σε άλλες υποδομές, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές)	32.338.906,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	048	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υποδομών, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, ενσωματωμένες σε άλλες υποδομές, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές)	6.292.744,00

03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	048	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ/υπολογιστές κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υποδομών, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, ενσωματωμένες σε άλλες υποδομές, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές)	9.459.224,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	970.167,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	188.782,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	283.777,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	98.957.052,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	19.255.797,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	28.945.223,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	3.233.891,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	629.274,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	945.922,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	068	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	16.201.297,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	068	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	3.152.568,00

03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	068	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	4.738.926,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	085	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	1.616.945,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	085	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	314.637,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	085	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	472.961,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	086	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	2.263.723,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	086	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2001	440.492,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	086	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2002	662.146,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	091	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	15.191.156,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	091	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	2.956.008,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	091	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	4.443.456,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	094	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	13.452.984,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	094	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	2.617.782,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	094	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	3.935.037,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	095	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	4.850.836,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	095	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	943.912,00
03	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	095	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	1.418.884,00

03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	005	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	2.831.734,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	005	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	3.468.381,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	007	Φυσικό αέριο	1.621.811,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	007	Φυσικό αέριο	1.986.437,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	013	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	171.620,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	013	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	210.205,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	014	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	3.329.434,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	014	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4.077.976,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	554.513,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	015	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ)	679.182,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	019	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	386.145,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	019	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	472.960,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	046	ΤΠΕ: Ευρωζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >= 30 Mbps)	4.354.006,00

03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	046	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >/= 30 Mbps)	5.332.899,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	048	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υποδομών, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, ενσωματωμένες σε άλλες υποδομές, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές)	858.102,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	048	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υποδομών, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, ενσωματωμένες σε άλλες υποδομές, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές)	1.051.024,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	25.743,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058	Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	31.531,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	2.625.790,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	3.216.135,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	85.810,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	064	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	105.102,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	068	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	429.896,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	068	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	526.547,00

03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	085	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	42.905,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	085	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	52.551,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	086	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	60.067,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	086	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	73.572,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	091	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	403.091,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	091	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	493.717,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	094	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	356.970,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	094	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	437.227,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Μετάβαση	095	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	128.715,00
03Σ	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο)	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	095	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	157.654,00

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΕΥΣΣΑΑΠ, *ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία 2014-2020»*, 2014 (εγκεκριμένο)
- Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, *Η Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020*, 2015
- ΕΥΣΣΑΑΠ, *ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση 2014-2020»*, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΕΥΣΣΑΑΠ, *ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020»*, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΕΥΔ ΕΠ «ΚΠ Interreg» - Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας (όλα τα εγκεκριμένα)
- ΕΔΑ ΠΕΠ (όλων των περιφερειών), *Εγκεκριμένα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα*, 2014
- ΣΕΤΕ, *Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός - Οδικός Χάρτης Υλοποίησης, 2014*
(διαθέσιμο στη διεύθυνση:
http://sete.gr/fileadmin/SETE_Conferences/2013/presentations/Tourism%20Strategy%20Plan_SETE%20Conference_Updated.pdf)
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020, (μη εγκεκριμένο σχέδιο – διαθέσιμο μέσω www.espa.gr)